

Møteinnkalling

Utval:	Kontrollutvalet
Møtestad:	Videorom 1 i 4. etasje, Fylkeshuset
Dato:	04.06.2018
Tid:	08:30

Møteplan:

Kl. 08.30 – 11.00	Rullering av plan for forvaltningsrevisjon Lunsj vert servert i møterommet
Kl. 11.00 – 13.00	Video-møte med KUV i Sogn og Fjordane
Kl. 13.00	Sakshandsaming

Dersom nokon av medlemmene ikkje kan møte og må melde forfall, vert dei bedne om å gjere dette så tidleg som råd er ved å ringa til Roald Breistein, tlf. 55 23 94 47/ 975 05 152 eller til Hogne Haktorson, tlf. 55 23 94 53/911 05 982.

Til varamedlemer er denne innkallinga å sjå på som ei orientering. Dersom det vert aktuelt at varamedlemer må møta, vil det bli gjeve nærmare beskjed.

Møteinnkallinga til dette møtet finn du også på denne lenkja:

<http://einnsyn.hfk.no/eInnsyn/Dmb/DmbMeetingDetail?meetingId=775>

Møteboka frå møte i kontrollutvalet 07.05.2018 finn du på denne lenkja:

<http://einnsyn.hfk.no/eInnsyn/Dmb/DmbMeetingDetail?meetingId=774>

På iPad kan møteinnkallinga til dette møtet, og møteprotokollen frå møte 07.05.2018, lastas ned på ePolitiker og lesast i GoodReader.

Inge Reidar Kallevåg
kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift

Kopi: Fylkesrådmann
Fylkesordførar
Revisor

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 49/18	Godkjenning av innkalling og sakliste		
PS 50/18	Godkjenning av møtebok frå forrige møte		
PS 51/18	Rullering av plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 - 2020 - Prosessmøte	2015/11179	
PS 52/18	Rolla til kontrollutvala i Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune ved samanslåing - Arbeidsmøte 3	2016/3311	
PS 53/18	Val av revisjonsordning for Vestland fylkeskommune	2018/11046	
PS 54/18	Varsling for politikarar	2018/8138	
PS 55/18	Handlingsplan - Forvaltningsrevisjon innan planlegging av investeringsprosjekt	2016/11221	
PS 56/18	Handlingsplan - Forvaltningsrevisjon innan "Innkjøp og forretningsdrift i vidaregåande skuler - Del 2	2016/1940	
PS 57/18	Oppfølging - Forvaltningsrevisjon skuleskyss	2015/8848	
PS 58/18	Selskapskontroll av Grieghallen IKS - Status i arbeidet ved Deloitte	2017/15170	
PS 59/18	Forvaltningsrevisjon av fråfall i vidaregåande opplæring - Status i arbeidet ved Deloitte	2017/13387	
PS 60/18	Forvaltningsrevisjon innan beredskap på vegnettet - Status i arbeidet ved Deloitte	2017/17901	
PS 61/18	Rekneskapsresultat hittil i 2018 for kontrollutvalet	2016/4239	
PS 62/18	Gjennomgang av møteprotokollar	2015/11023	
PS 63/18	Referatsaker		
RS 24/18	Status for spørsmål og oversendingsforslag i fylkesutvalet pr. 3.mai 2018	2015/10348	
RS 25/18	Årsrapport Varslingsutvalet Hordaland fylkeskommune 2017	2016/2330	
RS 26/18	Skatteinngangen pr. april 2018	2015/12603	
PS 64/18	Eventuelt		

PS 49/18 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 50/18 Godkjenning av møtebok frå forrige møte

Arkivnr: 2015/11179-46

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	35/18	07.05.2018
Kontrollutvalet	51/18	04.06.2018

Rullering av plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 - 2020 - Prosessmøte

Bakgrunn for saka:

Fylkestinget gjorde slikt vedtak i sak PS 70/16 Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 – 2020 i møte 4.10.2016:

- Forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 - 2020 vert vedteken med desse prosjekta i prioritert rekkefølge:*
 - Investeringsplanlegging*
 - Arkivering og journalføring*
 - Utarbeiding, inngåing og oppfølging av kontraktar knytt til samferdsel*
 - Vedtaksoppfølging*
 - Internkontroll*
 - Identifikasjon og oppfølging av elevar og lærlingar i faresonen for fråfall*
 - Psykososialt læringsmiljø*
 - Beredskap på vegnettet*
 - Vurdering av læringsutbytte*
 - Særskilt om språkopplæring*
 - Kulturminneforvaltning*
 - System og rutinar for bierverv*
 - Tilskotsforvaltning*
- Planen erstattar revidert plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2012 – 2016.*
- Planen gjeld for resten av valperioden, 2016 – 2020, og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2020.*
- Fylkestinget delegerer mynde til kontrollutvalet til å foreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innafor dei utvalde områda i planen*
- Planen skal reviderast og evaluerast minst ein gong i valperioden. Fylkestinget delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjera denne «revisjonen» og evalueringa.*
- Kontrollutvalet skal rapportere resultatet av forvaltningsrevisjonar til fylkestinget minst ein*

gong kvart år. Revisjonsrapportar skal leggjast fram for fylkestinget etter kvart.

Kontrollutvalet handsama sak PS 141/17 Bestilling av forvaltningsrevisjon i møte 18.12.2017 og dette vart protokollert:

1. *Kontrollutvalet vil i første halvår 2018 gjennomføra ei evaluering av gjeldande plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 – 2020.*
2. *Kontrollutvalet ber Deloitte om å utarbeida forslag til ein prosjektplan for gjennomføring av ei slik felles evaluering av dei vedtekne planane i Sogn og Fjordane fylkeskommune og Hordaland fylkeskommune, i tråd med dei føringar utvalet har gjeve, inkl. føremål, problemstillingar, ev. avgrensingar, ressursbruk og leveringstidspunkt.*
3. *Prosjektplanen skal leverast sekretariata innan 17.01.2018 og skal handsamast i møte i kontrollutvala i februar 2018.*

I saksframlegget som låg til grunn for denne saka går det m.a. fram dette:

«Kontrollutvalet ville ha gjennomført ei rullering av planen i løpet av 2018 uavhengig av at Sogn og Fjordane fylkeskommune og Hordaland fylkeskommune skal slå seg saman frå 01.01.2020. På bakgrunn av dette har kontrollutvala i dei to fylkeskommunane hatt to felles arbeidsmøte der ein har drøfta korleis ein skal handsame ansvaret som kontrollutvala har i denne prosessen.

I referatet etter felles arbeidsmøte mellom kontrollutvala i Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar 21. november vart det nedfelt følgjande om Plan for forvaltningsrevisjon:

Begge kontrollutvala bør handsame sak i desember om bestilling hjå Deloitte av prosjektplan for felles evaluering av planane. Bestillinga bør vera at forslag til prosjektplan vert levert til handsaming i første møte i utvala i 2018.»

I møte i kontrollutvalet 05.02.2018 vart forslag til prosjektplan i tråd med vedtaket over handsama og det vart gjort slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalet bestiller felles rullering av dei vedtekne planane for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 - 2020 i Sogn og Fjordane fylkeskommune og Hordaland fylkeskommune frå Deloitte AS, med utgangspunkt i forslag til prosjektplan og ev. innspel under drøftinga i møtet.*
2. *Ev. ny korrigerert prosjektplan vert å sende sekretariatet innan 26.02.2018.*
3. *Det vert akseptert ein samla timeressurs på inntil det timetal som ligg i forslag til prosjektplan.*
6. *Kontrollutvalet ønskjer at rulleringa, inkludert forslag til oppdatert plan for forvaltningsrevisjon, er klar frå Deloitte si side innan utgangen av mai 2018.*

I den godkjende prosjektplanen går det m.a. fram dette:

«Revisjonen vil i samband med rulleringa undersøke om det er vesentlege endringar i risikobiletet som fører til at prosjekt bør omprioriterast eller om nye prosjekt bør kome til i planane, og om den føreståande samanslåinga gjer at ein bør prioritere annleis enn det som er gjort i eksisterande planar.

Det vil bli gjennomført to prosessar, ein i kva fylkeskommune, for å sikre at vi fangar dei risikoar som er spesifikke for kvar verksemd. Samstundes vil ein parallell prosess gjere at ein kan sjå risikoane i dei to fylkeskommunane opp mot kvarandre for å vurdere om det er nokre område som er felles og om det er nokre område som er meir nyttige enn andre med omsyn til samanslåingsprosessen.»

«Revisjonen vil utarbeide eit notat for kvar fylkeskommune som vil bli lagt til grunn for rullering av plan for forvaltningsrevisjon. Notata vil gje kontrollutvala grunnlag for å diskutere rekkjefølgje eller føye til nye forvaltningsrevisjonsprosjekt.»

«I tillegg til notatet vil det bli utarbeidd ein oppdatert plan for forvaltningsrevisjon for kvar av fylkeskommunane.»

Drøfting:

Med utgangspunkt i det som går fram over har Deloitte levert vedlagte notat. Sekretariatet har merka seg at det går fram av notatet at dei vurderer at det er fleire av prosjekta i den opphavlege planen som har fått endra risiko, jf. punkt. 2.2.1. Nokre av prosjekta er vurdert å ha fått auka risiko medan andre av prosjekta har fått redusert risiko slik dei ser det. I tillegg til dette har dei identifisert nokre nye risikoområde som ikkje var med i den opphavlege planen. Prosjekt som vert vurdert med høg risiko er lista opp for seg i punkt 3.1 i notatet, prosjekt som er vurdert å ha middels risiko vert lista opp i punkt 3.2 medan nye prosjekt er lista opp i punkt 2.3. Prosjekt som dei meiner er særleg relevante i høve samanslåingsprosessen går fram av punkt 3.3. Av punkt 3.4 går det vidare fram prosjekt som Deloitte meiner kan vera aktuelle felles prosjekt med Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Notatet vil danne grunnlag for eit prosessmøte som Deloitte vil leia, der kontrollutvalet kan diskutere seg fram til om det er grunnlag for å gjera endringar i gjeldande plan. Kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune vil handsame tilsvarande sak i sitt møte 22.05.2018.

I samband med kontrollutvalet sitt møte 04.06.2018 er det i tillegg planlagt eit felles video-møte med kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune med m.a. rullering av plan for forvaltningsrevisjon som eit tema. Føremålet vil vera å samkøyre dei to rullerte planane slik at dei forvaltningsrevisjonane som skal gjennomførast i perioden fram til fylkessamanslåinga vert mest muleg nyttig for nye Vestland fylkeskommune. Deloitte vil også her leia eit felles prosessmøte.

Konklusjon:

På bakgrunn av det som kjem fram i dette prosessmøtet vert det tilrådd at kontrollutvalet sluttar seg til dei endringane som må gjerast i plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 – 2020 for Hordaland fylkeskommune som resultat av endra risikobilete. Revidert plan vert å sende sekretariatet innan 14.05.2018 for vidare handsaming i møte 04.06.2018. Vidare vert det tilrådd at den reviderte planen skal danne grunnlag for felles prosessmøte med kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet sluttar seg til endringane som må gjerast i plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 – 2020 for Hordaland fylkeskommune, som resultat av endra risikobilete.
2. Revidert plan vert å sende sekretariatet innan 14.05.2018 for vidare handsaming i møte 04.06.2018.
3. Revidert plan skal danne grunnlag for felles prosessmøte med kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Saksprotokoll i kontrollutvalet - 07.05.2018

Handsaming i møte

Forvaltningsrevisor i Deloitte, Frode Løvlie, presenterte resultatet av det arbeidet dei har gjort for å kartlegge endringar i risikobilete i Hordaland fylkeskommune og som skal danne grunnlag for rullering av planen. Vidare leia han ein prosess der kontrollutvalet kom fram til dei endringane som må gjerast i gjeldande plan.

Det vert vidare lagt opp til å ha eit felles video-møte med kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune 04.06.2018 der m.a. rullering av plan for forvaltningsrevisjon skal vera eit tema.

Grunna mange saker i dette møtet vert saka utsett til møte i kontrollutvalet 04.06.18, der prosessmøte skal haldast frå kl. 08.30 – 11.00.

Etter dette vart slikt vedtak samrøystes vedteke.

Vedtak

Rullering av plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 – 2020 vert utsett til møte i kontrollutvalet 04.06.18, der prosessmøte skal haldast frå kl. 08.30 – 11.00.

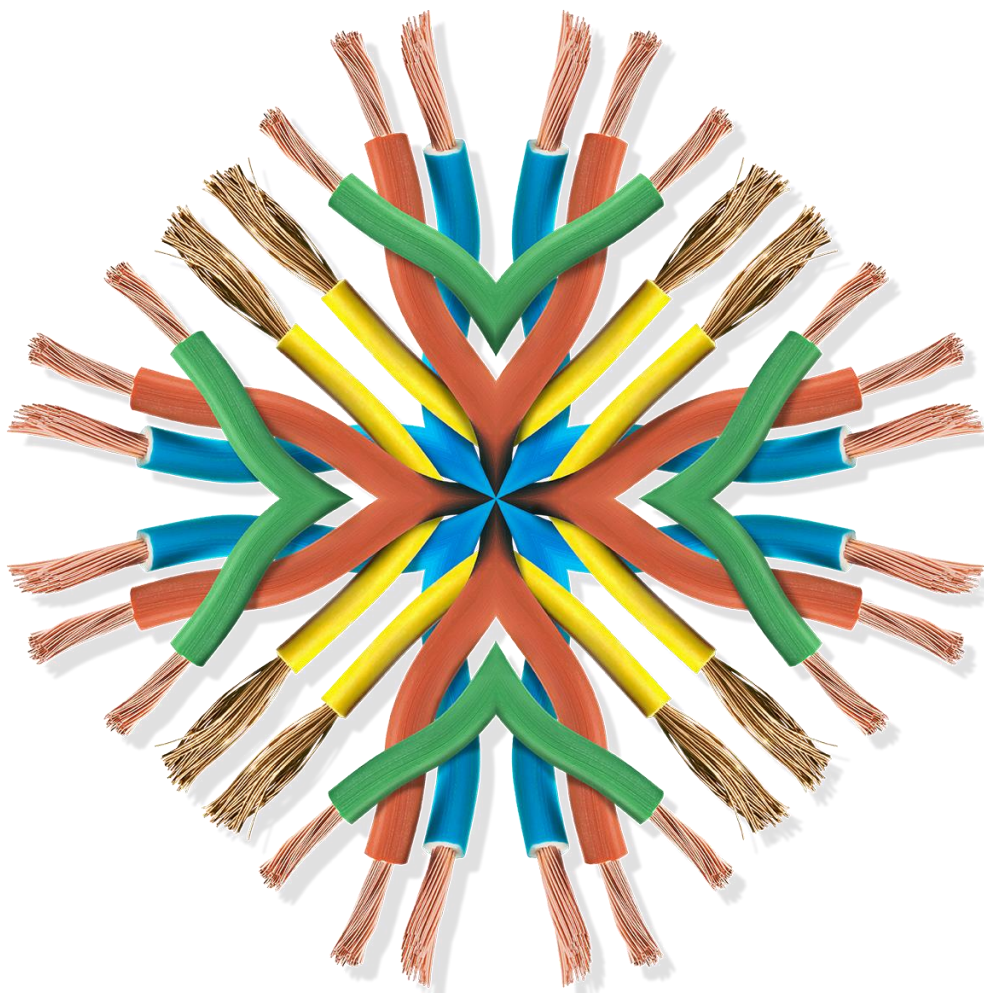
Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

1 Hordaland fylkeskommune - notat - rullering av plan for forvaltningsrevisjon

Opplysingar som fram i notatet er ikkje verifisert, og kan ikkje bli nytta som faktagrunnlag utan ytterlegare undersøkingar.

Notat | Hordaland fylkeskommune Rullering av plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020

April 2018

«Notat for rullering av plan for
forvaltningsrevisjon 2016-2020»

April 2018

Notatet er utarbeidd for Hordaland
fylkeskommune av Deloitte AS.

Deloitte AS
Postboks 6013 Postterminalen,
5892 Bergen
tlf: 51 21 81 00
www.deloitte.no
forvaltningsrevisjon@deloitte.no

Innhald

1.	Innleiing	4
1.1	Bakgrunn	4
1.2	Gjennomførte prosjekt i perioden 2016-2018	4
2.	Kartlegging av risiko	5
2.1	Innleiing	5
2.2	Gjeldande plan for forvaltningsrevisjon	5
2.3	«Nye» risikoområde	22
3.	Prosjekt	23
3.1	Prosjekt med høg risiko (raudt)	23
3.2	Prosjekt med middels risiko (gult)	24
3.3	Særleg relevante prosjekt med omsyn til samanslåingsprosessen	25
3.4	Aktuelle felles prosjekt med Sogn og Fjordane fylkeskommune	26
	Vedlegg 1: Utvalde KOSTRA-tal	27

Tabellar

Tabell 1:	Gjennomførte eller pågåande prosjekt	4
Tabell 2:	Vurdering av risiko	5
Tabell 3:	Prioriterte prosjekt i plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020	6
Tabell 4:	KOSTRA-tal om den samla fylkeskommunale økonomien	27
Tabell 5:	Eigedomsforvaltning	27
Tabell 6:	Tal elevar, skular og lærarar. Kjelde: skoleporten.no	28
Tabell 7:	KOSTRA-tal for opplæringsområdet	28
Tabell 8:	KOSTRA-tal for samferdsleområdet	29
Tabell 9:	KOSTRA-tal om kulturminneforvaltning og regional utvikling	30
Tabell 10:	KOSTRA-tal om kultur og idrett	30
Tabell 11:	KOSTRA-tal tannhelse	31

1. Innleiing

1.1 Bakgrunn

I 2016 gjennomførte revisjonen på oppdrag frå kontrollutvalet ein overordna risiko- og vesentleganalyse av Hordaland fylkeskommune. Kontrollutvalet nytta analysen som grunnlag for utvalet sin plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2020. For å sikre at planen framleis speglar dei viktigaste risikoområda i kommunen, har kontrollutvalet bede revisjonen om å medverke til ei rullering av plan for forvaltningsrevisjon.

Revisjonen har tatt utgangspunkt i den overordna analysen som blei utarbeidd i 2016 og eksisterande plan for forvaltningsrevisjon, og har gjort ei undersøking for å avdekke eventuelle endringar i risikobilete samanlikna med det som blei peika på i 2016. I dette notatet blir vesentlege endringar som er avdekkja presentert. I tillegg har revisjonen identifisert risikoområde i den fylkeskommunale verksemda som er nye i den forstand at dei ikkje blei identifisert eller var aktuelle då den overordna analysen blei utarbeidd i 2016. Notatet vil bli lagt fram som grunnlag for diskusjon i kontrollutvalet om prioritering av prosjekt.

Notatet bygger på informasjon som revisjonen har samla inn gjennom dokumentanalyse (årsmelding og budsjett), analyse av KOSTRA-tal, og intervju med fem fylkesdirektørar, eigedomsdirektøren, fylkestannlegen og fylkesrådmannen. På bakgrunn av informasjonen som er samla inn vil revisjonen under gjere ei oppsummering av risikoar som er identifisert for fylkeskommunen.

1.2 Gjennomførte prosjekt i perioden 2016-2018

I perioden etter at plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020 blei vedtatt er følgjande forvaltningsrevisjonar anten gjennomført eller pågåande:

Tabell 1: Gjennomførte eller pågåande prosjekt

Prosjekt	Levert
Opplæringstilbodet til minoritetsspråklege elevar	2017
Planlegging av investeringar	2017
Forretningsdrift i vidaregåande skoler	2018
Arkiv og offentlegheit	2018
Fråfall i vidaregåande opplæring	Pågåande
Beredskap på vegnettet	Pågåande
Kulturminneforvaltning	Pågåande

2. Kartlegging av risiko

2.1 Innleiing

Med risiko meiner vi her fare for at det førekjem avvik frå mål, regelverk og/eller politiske vedtak. Graden av alvor er i dette notatet farga med anten raudt (høg risiko) eller gult (middels risiko). Vi har gjeve døme på korleis vurderingane blir gjort i tabellen under.

Tabell 2: Vurdering av risiko

Fargesymbol	Skildring av risikovurdering
	<p>Høg risiko</p> <p>På område som er merka med raudt meiner Deloitte på bakgrunn av framlagte data og analyse, at det kan vere høg risiko for anten manglande produktivitet, måloppnåing, regeletterleving eller effektivitet. Vurdering av årsak (sannsynet) og verknad (konsekvens) dannar grunnlag for Deloitte si risikovurdering for kvart område.</p>
	<p>Middels risiko</p> <p>På område som er merka med gult meiner Deloitte på bakgrunn av framlagte data og analyse, at det kan vere middels risiko for anten manglande produktivitet, måloppnåing, regeletterleving eller effektivitet. Vurdering av årsak (sannsynet) og verknad (konsekvens) dannar grunnlag for Deloitte si risikovurdering for kvart område.</p>

Det er viktig å understreke at risikovurderingane er skjønsmessige vurderingar basert på føreliggande informasjon, og at kontrollutvalet kan vurdere risikoen knytt til dei ulike områda som forskjellig frå det som er føreslege her. Det er kontrollutvalet som skal vurdere og prioritere dei ulike områda, og avgjere rekkefølga for forvaltningsrevisjonsprosjekt i den rullerte planen.

2.2 Gjeldande plan for forvaltningsrevisjon

For å kartlegge endringar i risikobilete sidan overordna analyse blei gjennomført i 2016, har revisjonen vald å ta utgangspunkt i dei risikoområda som blei identifisert i 2016 og dei prosjekta som blei føreslått på bakgrunn av dette. Revisjonen har undersøkt i kva grad risikobilete har endra seg for kvart av prosjekta som er tatt med i gjeldande plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020. I tabellane under syner vi kva risiko som blei identifisert i 2016, og kva risiko som er identifisert i dag. Vi har kommentert eventuelle endringar.

2.2.1 Prioriterte prosjekt

Tabell 3: Prioriterte prosjekt i plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020

Nr.	Prosjekt og tema	Årsak	Verknad	Risiko 2016	Endring i risikobilete	Risiko 2018
1	Investeringsplanlegging				Gjennomført	
	<ul style="list-style-type: none"> Planlegging, vurdering og oppfølging av investeringar 					
2	Arkivering og journalføring				Gjennomført	
	<ul style="list-style-type: none"> Arkivering av elektronisk dokumentasjon 					
3	Utarbeiding, inngåing og oppfølging av kontraktar knytt til samferdsel	Det blir inngått store kontraktar med vesentlege verdiar knytt til samferdsel. Dette gjeld både kontraktar knytt til Bybanen, veg, og buss/ferje. Utarbeiding av gode kontraktar, gode innkjøp og oppfølging av kontraktar er viktig for å sikre god styring og kontroll.	Risiko for kostnads-overskridingar. Risiko for omdømme. Risiko for brot på regelverk.		Hordaland fylkeskommune har brutto driftsutgifter knytt til samferdsel på om lag 3 milliardar årleg. Denne summen blir fordelt på vedlikehald fylkesvegar, bilruter, fylkesvegferjer, båtruter, Bybanen, og andre kostnader. Det blir kommentert at det blir gjort store investeringar innanfor samferdsle, og då særleg i samband med bygging av Bybanen. Også Skyss har store driftskostnader, og det er i budsjett for 2018 varsla auka driftskostnader på om lag 240 mill. kr. til ferjer. Det er knytt usikkerheit til inntektssida i budsjettet for samferdsle, t.d. i samband med påskjønningssmidlane frå staten. I sum vurderer revisjonen framleis risikoen på området som høg.	
4	Vedtaksoppfølging	I analysen frå 2016 blir det vist til at det er svært viktig å sikre at politiske vedtak blir følgt opp av administrasjonen.	Risiko for manglande vedtaksoppfølging		Det blei peika på at fylkesdirektørane følgjer tett opp politiske vedtak på sine område. I tillegg bidreg politisk sekretariat til at administrasjonen følgjer opp dei vedtaka dei skal.	
	<ul style="list-style-type: none"> System og rutinar for å følgje opp politiske vedtak 					

	<p>Det blir vidare stilt spørsmål ved om system og rutinar er tilfredsstillande for å sikre at fylkeskommunen har ei oversikt over politiske vedtak og status for gjennomføring.</p> <p>Gjennomførte forvaltningsrevisjonar har avdekt manglande rutinar knytt til vedtaksoppfølging i fylkeskommunen, samt manglande oversikt over vedtak.</p>		<p>Det er mindre tekniske utfordringar knytt til lukking av vedtak i saks- og arkivsystemet.</p> <p>Revisjonen vurderer risikoen som uendra.</p>	
5	<p>Internkontroll</p> <p>I analysen frå 2016, viste fleire til at ikkje alle tilsette melder avvik og at det er ulik kultur for melding og oppfølging av avvik i dei ulike avdelingane og einingane i fylkeskommunen. Det blir også vist til forskjellar med omsyn til å følgje opp og lukke avvik.</p> <p>86 prosent av leiarane melder om at det har førekomme brot på lov og forskrift i eininga dei siste fem åra, og 21 prosent melder om at det har førekomme uforsvarlege tenester.</p> <p>25 prosent av leiarane melder om at tilsette i liten grad melder om avvik dersom det er brot på regelverk, system og rutinar i eininga.</p> <p>Det kan også stillast spørsmål om kontrollar er tilpassa risikoen i dei einskilde sektorane og til å kunne avdekke og forhindre mislegheiter.</p>	<p>Risiko for manglande melding og oppfølging av avvik.</p> <p>Risiko for brot på regelverket.</p> <p>Risiko for manglande oversikt over den fylkeskommunale drifta</p>	<p>●</p> <p>Frå årsmelding 2016 går det fram at eigenkontrollen for 2016 omfatta følgjande område: HR, HMT, kvalitetsarbeid, informasjonstryggleik og innkjøp. Det ligg føre plan for oppfølging av aktuelle tiltak.</p> <p>Det blir peika på at det har vore fokus på internkontroll og avvikshandsaming dei siste to åra, og at fylkeskommunen no har eit fungerande kvalitets- og avvikssystem.</p> <p>Basert på det som elles kjem fram i undersøkingane, vurderer revisjonen risikoen knytt til internkontroll framleis som middels.</p> <p>●</p>	
6	<p>Identifikasjon og oppfølging av elevar i faresonen for fråfall</p> <ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar • Etterleving på utvalde skuler 	<i>Pågåande</i>		
7	<p>Psykososialt skulemiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> • Førebygging • Kartlegging • Utforming av enkeltvedtak • Oppfølging 	<p>I analysen frå 2016 viste fleire til at etablering av eit godt psykososialt læringsmiljø i samsvar med krav i opplæringslova kapittel 9a er eit aktuelt område for forvaltningsrevisjon.</p> <p>I følgje tilstandsrapporten for skulane 2014/2015 var førekomsten av elevar som opplever å bli mobba, stabil i perioden 2007 til 2012, men med ein reduksjon i 2013. Gjennom Elevundersøkinga går</p>	<p>Risiko for brot på regelverket.</p> <p>Risiko for fråfall.</p> <p>Risiko for negativ helsepåverknad.</p>	<p>●</p> <p>Mobbeombodet i Hordaland blei tilsett i ei toårig prosjektordning hausten 2015. Ombodet fekk 27 saker frå elevar i vidaregåande skule og frå lærlingar i 2016.</p> <p>Nytt kapittel 9 A i opplæringslova lovfestar nulltoleranse mot mobbing i skulen, og skjerpar inn aktivitetsplikta til skulane.</p> <p>●</p>

det fram at nokre fleire elevar i Hordaland blei mobba i 2014 (2,66 %) enn i 2013 (2,35 %). 3,4 % av lærlingane opplever mobbing. Resultata i Hordaland skil seg ikkje ut frå nasjonalt resultat.

Det er tilsett eit mobbeombod i 2015 som skal arbeide spesielt med å ivareta retten til eit trygt og godt læringsmiljø for elevar og lærlingar.

Det blir opplyst at fylkeskommunen har justert interne retningslinjer, og at dei har hatt interne kurs knytt til endringane i loven.

Endringane i opplæringslova er likevel so omfattande at risikonivået på området blir vurdert å vere høgare i dag enn i 2016.

8 Beredskap på vegnettet	Pågåande		
9 Vurdering av læringsutbytte <ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar • Involvering av elevane • Etterleving på utvalde skular 	Som del av undervegsvurderinga skal lærarane leggje til rette for at eleven sjølv deltar aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling. Ei slik eigenvurdering er viktig for at eleven skal reflektere over og bli bevisst på eiga læring. Avvik avdekt ved ein skule kan vere ein indikasjon på at same manglar kan eksistere ved fleire skular. Også i undersøkinga er det fleire som peiker på at vurderingsforskrifta ikkje har blitt følgt på alle punkt. Det blir også peika på at det er utfordrande å nå målet om auka læringsutbytte for elevane.	Risiko for brot på regelverket. Risiko for manglande oppfølging av elevane. Risiko for manglande læringsutbytte. Risiko for fråfall.	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> </div> Fylkesmannen har i tilsyn (2015/2016) funne brot på opplæringslova i fylkeskommunen når det galdt undervegsvurdering for å auke eleven sitt læringsutbytte, spesialundervisning og særskilt språkopplæring. Opplæringsavdelinga jobba i tett prosess med skulane og sende inn rapport om korleis lovbrota var retta opp innan fristen. Fylkesmannen stadfesta i tilbakemelding i august 2016 at HFK sin praksis no er i samsvar med krav i opplæringslova med forskrift. Fylkeskommunen har gjennom arbeidet styrkt systemet ved å innføre eigenevalueringar over korleis lovkrav blir omsette til praksis, med sikte på hovudmålet om auka gjennomføring og læringsutbytte. Det blir peika på at det frå sentralt hald er fokus på om og i kva grad skulane bidreg til elevane sitt læringsutbytte. Rapportane som er utarbeidd tyder på at det er til dels stor spreining i Hordaland med omsyn til i kva grad skulane bidreg positivt til læringsutbytte. Risikoen blir vurdert å vere noko mindre enn i 2016.
10 Særskilt språkopplæring <ul style="list-style-type: none"> • Etterleving av krav i regelverket • System og rutinar • Kartleggings- og vurderingspraksis 	Gjennomført		

<ul style="list-style-type: none"> Sakshandsaming 						
11	Forvaltning av kulturminne			Pågåande		
12	System og rutinar for bierverv <ul style="list-style-type: none"> System og rutinar Etterleving av system og rutinar for bierverv 	<p>Det blir mellom anna vist til at det kan vere ei utfordring med omsyn til kva oppdrag tilsette kan ta på seg av kurs og foredrag i arbeidstida, og korleis denne eventuelle inntekta skal reknast.</p> <p>Dette kan vere ein risiko mellom anna innan tannhelse.</p>	<p>Risiko for brot på system og rutinar.</p> <p>Risiko for manglande gjennomføring av primære arbeidsoppgåver/ansvar.</p>		<p>Fylkeskommunen reviderte sitt etiske reglement i 2017. Her går det fram kva overordna retningslinjer som gjeld for bierverv.</p> <p>Det blir likevel peika på at det framleis er utfordringar knytt til dette området.</p> <p>Basert på det som kjem fram i undersøkingane, meiner revisjonen at risikoen på dette området berre i liten grad er redusert dei seinare åra, og at det framleis er høg risiko for brot på system og rutinar knytt til bierverv.</p>	
13	Tilskotsforvaltning <ul style="list-style-type: none"> Andre tilskotsordningar enn dei statlege som er revidert System og rutinar Etterleving av regelverk 	<p>I 2016 blei det vist til at det er risiko for manglande systematikk og etterprovbarheit i tilskotstildelinga, og at det er risiko for manglande etterleving av regelverk som til dømes offentleglov og forvaltningslov.</p> <p>Det har blitt gjennomført ein forvaltningsrevisjon av fordeling av statlege tilskotsmidlar. Det kan også vere aktuelt å gjere ein tilsvarande revisjon av andre tilskotsordningar som blir forvalta av regionalavdelinga.</p>	<p>Risiko for brot på regelverk.</p> <p>Risiko for manglande likebehandling.</p> <p>Risiko for negativt omdømme.</p>		<p>Det blei peika på at fylkeskommunen som del av oppfølginga av forvaltningsrevisjon av regionale utviklingsmidlar i 2015-2016 har redusert mykje av risikoane identifisert i samband med analysen som ligg til grunn for plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020.</p> <p>Risikoen for brot på regelverk, manglande likebehandling og negativt omdømme i samband med tilskotsordningar som ikkje er statleg finansiert, blir vurdert som noko redusert.</p>	

2.2.2 Uprioriterte prosjekt¹

Sektorovergripande område

Nr.	Område	Årsak	Verknad	Risiko 2016	Endringar i risikobilete	Risiko 2018
14	Verksemdstyring	Det blir stilt spørsmål om korleis fylkeskommunen følgjer opp mål og resultat innan dei ulike tenesteområda, og korleis fylkeskommunen arbeider med å sette mål for einingane.	Risiko for manglande heilskapleg styring og måloppnåing.		Fylkeskommunen har hatt fokus på samanhengande verksemdstyring dei seinare åra, mellom anna ved å tettare kople administrativ strategi og budsjett opp mot	

¹ Områda i tabellane under er nummerert for å lette lesinga, og ikkje nokon indikasjon på forslag til prioritering eller vesentlegheit/viktigheit av prosjekta.

Det blir vist til at det er arbeid mykje med strategi, planar og handlingsplanar, men at det kan vere interessant å sjå nærare på korleis dette blir følgt opp i einingane.

måla i regional planstrategi, og rapportere på måloppnåinga i årsmeldinga.

Vidare er fylkeskommunen i gong med analysar av operasjonell risiko for kvar avdeling/seksjon, med fokus på identifisering av hovudoppgåver og deloppgåver, moglege uønskte hendingar, og tiltak for å redusere sannsynlegheita for at desse inntreff. Dette arbeidet blir gjort i fylkeskommunen sitt kvalitetssystem.

Revisjonen vurderer risikoen på dette området som noko redusert, men då dei nemnde tiltaka ikkje er ferdig implementert, er det framleis middels risiko knytt til verksemdstyringa i fylkeskommunen.

15 Tryggleik og beredskap	<p>Det blir peika på at tryggleik og beredskap er eit særst viktig område som femner om fleire av fylkeskommunen sine ansvarsområde, mellom anna med omsyn til skular og innan samferdsle.</p> <p>Det blir vist til at dette er eit område som fylkeskommunen har arbeidd ein del med dei siste åra, men at det likevel er eit viktig område å kontrollere ettersom konsekvensen av manglar på dette området kan vere alvorlege.</p>	<p>Risiko for manglande system og rutinar for beredskap.</p> <p>Risiko for liv og helse</p>	●	<p>Hordaland fylkeskommune deltok i 2016 i den sentrale «Øving Hordaland» og har gjennomført egne beredskapsøvingar i verksemda.</p> <p>Det blir peika på i intervju at alle einingane i fylkeskommunen skal gjennomføre beredskapsøvingar kvart år, men at dette ikkje skjer i praksis. Vidare kjem det fram at det tiltrer ein HMT-rådgjevar i april 2018, som mellom anna skal ha arbeide med beredskapsplanen til fylkeskommunen.</p> <p>Det blir òg kommentert at beredskapsarbeidet i fylkeskommunen står ovanfor ei omfattande omlegging om fylkeskommunane skal overta rolla til statens vegvesen.</p> <p>Samla er det revisjonen si vurdering at risikoen på dette området framleis er middels.</p>	●
16 Registrering av KOSTRA-data	<p>Det blir gitt uttrykk for at ikkje alle KOSTRA-data er like godt kvalitetssikra og at ein stadig opplever at data som blir registrert i det elektroniske systemet ikkje er riktige.</p> <p>Prosjektet stod som uprioritert prosjekt i førre plan for forvaltningsrevisjon, men er ikkje gjennomført.</p>	<p>Risiko for feil rapportering til KOSTRA</p> <p>Risiko for feil styringsinformasjon</p>	●	<p>Det har ikkje kome fram noko i revisjonen sine undersøkingar som tyder at risikoen på dette området har endra seg dei siste åra.</p>	●
17 Budsjettering og budsjettoppfølging	<p>Fylkeskommunen har høg lånegjeld og det blir sett høge krav til effektivitet og innsparingar. Fleire einingar opplyser om at dei ser utfordringar med å nå budsjettmålet for eininga.</p>	<p>Risiko for overskriding av budsjett.</p>	●	<p>Fylkeskommunen har hatt fokus på budsjettering, budsjettoppfølging og budsjett disiplin den siste tida, etter fleire år med utfordringar knytt til budsjettlojalitet. Fleire avdelingar i fylkeskommunen har hatt store</p>	●

	<p>19 prosent av leiarane meiner at dei ikkje har tilstrekkeleg budsjett.</p> <p>Det blir også stilt spørsmål ved om budsjettlojalitet med omsyn til at fleire einingar overskrider budsjetta sine.</p>	<p>Risiko for manglande økonomisk styring.</p>	<p>innsparingar dei siste åra, og at det har vore ein reduksjon i budsjettoverskridingane.</p> <p>I 2016 innførte fylkesrådmannen kvartalsvis rapportering av rekneskapen frå avdelingane. Vidare har fylkeskommunen teke i bruk nytt økonomisystem (Visma Enterprise) som skal gje ei heilskapleg og integrert løysing for rekneskap, innkjøp, budsjett/rapportering og fakturahandsaming, og det blir opplyst at dei er i gong med å implementere ein overvakingsmodul i dette systemet (business intelligence).</p> <p>Med omsyn til lånegjeld, vedtok fylkestinget i 2017 eit tak på kor mykje lån fylkeskommunen kan ha. KOSTRA-tala viser at fylkeskommunen framleis har høg lånegjeld.</p> <p>Det kjem fram at ikkje alle avdelingane opplever å ha tilstrekkeleg budsjett til å yte dei tenestane dei skal.</p> <p>I sum er det revisjonen si vurdering at risikoen knytt til budsjettering og budsjettoppfølging framleis er middels.</p>
<p>18 Etterleving av delegerte fullmakter</p>	<p>Det blir vist til at det er behov for større kontroll på korleis delegerte fullmakter blir følgt opp. Sjølv om det er etablert rutinar, hender det at fullmakter ikkje blir etterlevd. Det blir mellom anna vist til at fullmakter knytt til kompetansefastsetting og lønnsansiennitet ikkje alltid blir etterlevd. Det er spesielt på skular dette er ei utfordring.</p>	<p>Risiko for feil lønnsutbetalingar.</p> <p>Risiko for feil vurderingar med omsyn til planlegging av kompetanse ved omorganiseringar.</p>	<p>Det kjem fram at det framleis er utfordringar knytt til etterleving av fullmaktar i fylkeskommunen. Risikoen er derfor vurdert som framleis høg.</p>
<p>19 Innkjøp</p>	<p>Fleire peikar på at innkjøp alltid er ein risiko og kan vere ei utfordring innan ulike tenesteområde. I undersøkinga blir det vist til at ein gjennomgang av innkjøp, og vurdering av lojalitet til rammeavtalar innan ulike tenesteområde kan vere aktuelt. Det blir vist til risiko knytt til innkjøp innan både skulane og tannhelse.</p> <p>Det er gjennomført ein forvaltningsrevisjon av innkjøpsfunksjonen i 2011. Det har også vore gjennomført to forvaltningsrevisjonar av innkjøp knytt til NDLA i 2016 og 2017, samt ein forvaltningsrevisjon av innkjøp i skulesektoren.</p>	<p>Risiko for brot på regelverket.</p> <p>Risiko for kostnadsineffektive innkjøp.</p> <p>Risiko for omdømme.</p>	<p>I 2016 innførte fylkesrådmannen kvartalsvis rapportering av nøkkeltal mellom anna på bruk av innkjøpsavtalane. Vidare har fylkeskommunen teke i bruk nytt økonomisystem (Visma Enterprise) som skal gje ei heilskapleg og integrert løysing for rekneskap, innkjøp, budsjett/rapportering og fakturahandsaming, og det blir opplyst at dei er i gong med å implementere ein overvakingsmodul i dette systemet (business intelligence).</p> <p>Det er også oppretta ei stilling som innkjøpskoordinator for å effektivisera innkjøpa til fylkesadministrasjonen, bidra til auka bruk av rammeavtalene og korrekt bruk</p>

	Forvaltningsrevisjon av offentlege innkjøp sto som prioritert prosjekt i førre plan for forvaltningsrevisjon.			<p>av innkjøpssystemet. Innkjøpsseksjonen har i 2016 etablert Leverandør- og Kontraktsoppfølgingsplan for å følge opp leverandørane og deira forpliktingar med eit strategisk og kommersielt fokus.</p> <p>Frå 2017 vil alle varekjøp bli gjennomførde i eit e-handelsystem (Visma eHandel) som er integrert med fakturabehandling og rekneskap i nytt økonomisystem.</p> <p>I intervju kjem det fram at det til tross for dei nemnde tiltaka framleis er utfordringar på innkjøpsområdet, t.d. med for mange bestillarar og indikasjonar på kjøp utanfor rammeavtalar.</p> <p>Revisjonen vurderer derfor at risikoen innanfor innkjøp framleis er høg.</p>
20	Kontraktsoppfølging	Det er viktig å følgje opp innkjøpskontraktar som fylkeskommunen har inngått. Det blir vist til at det har blitt arbeidd med å betre kontraktsoppfølginga og få lagt alle avtalar inn i eit kontraktsoppfølgingssystem (KSV). Fylkeskommunen har sett mål om å styrke bruk av rammeavtalar og styrke oppfølging av leverandørar.	<p>Risiko for manglande kontroll på at leveransane er i samsvar med kontrakt</p> <p>Risiko for brot på avtalelojalitet</p>	<p>Innkjøpsseksjonen etablerte i 2016 ein plan for oppfølging av leverandørar og kontraktar for å følge opp leverandørane og deira forpliktingar med eit strategisk og kommersielt fokus.</p> <p>Det er kome strengare kontraktskrav knytt til løns- og arbeidsvilkår, samt bruk av lærlingar, innanfor bygge- og eigedomsavdelinga sitt ansvarsområde. Det blir kommentert at det kunne vore føremålstenleg å gjennomført ein forvaltningsrevisjon på sokalla «myke kontraktskrav» i fylkeskommunen.</p> <p>Revisjonen vurderer at det framleis er middels risiko knytt til kontraktsoppfølging i fylkeskommunen.</p>
21	Informasjons-teknologi	Det blir stilt spørsmål ved om fylkeskommunen har tilstrekkeleg med oppdatert IKT-verktøy og IKT-kompetanse. Det blir spesielt stilt spørsmål ved om brukarstøtta er tilfredsstillande med omsyn til å sikre effektiv gjennomføring av arbeidsoppgåvene.	<p>Risiko for manglande brukarstøtte og manglande effektivitet i utføring av oppgåver.</p> <p>Informasjons-tryggleiksrisiko ved feil bruk av systema</p>	<p>IT-seksjonen sentralt har gjennomgått ei omorganisering, og det er no eit auka fokus på standardisering og effektiv bruk av ressursane. Det er likevel lite som tyder på at risikoane identifisert i 2016 so langt er vesentleg redusert pga. dette.</p>
22	Informasjons-tryggleik	Det blir vist til at det kunne vore behov for å gjere ein forvaltningsrevisjon av om fylkeskommunen har tilstrekkeleg med system og rutinar for å ivareta krav til handsaming av	<p>Risiko for manglande ivaretaking av personopplysningar.</p> <p>Risiko for brot på regelverk.</p>	<p>Den nye personvernlova (GDPR) blir implementert i Noreg i mai 2018. Dei nye reglane medfører at alle kommunar og fylkeskommunar får fleire og strengare plikter enn tidlegare.</p>

	<p>personopplysningar m.m. Område som kan vere aktuelle er særleg:</p> <p>PPT</p> <p>Tannhelse</p> <p>Skular</p> <p>Forvaltningsrevisjonar frå 2008 og 2014 avdekkar manglar i fylkeskommunen sitt styringssystem for informasjonstryggleik.</p>	<p>Risiko for at verksemdskritisk dokumentasjon blir tapt eller ikkje er tilgjengeleg ved behov.</p>		<p>Det går fram av årsmelding 2016 at ein ny IT-strategi er under utarbeiding, og at ei sentral føring for denne er personvern og trygg forvaltning av system som handsamar personopplysningar. Vidare går det fram at fylkeskommunen har eige personvernombod.</p> <p>Fylkeskommunen har pågåande eit GDPR-prosjekt, der det blir arbeidd med tilpassingar til den nye personvernlova. I intervju blir det peika på at endringane er omfattande, og at risikoane knytt til dette framleis er høgst reelle. Revisjonen vurderer derfor risikoen å framleis vere høg på dette området.</p>
23	<p>Eigedomsforvaltning og prosjektstyring</p> <p>Eigedomsavdelinga sin samla aktivitet innan nybygg og ombyggingar har auka vesentleg dei seinaste åra, og det er venta at aktiviteten også dei næraste åra blir vesentleg. Dette krev eit betre prosjektskyringssystem (Jf. Budsjett og økonomiplan 16-19). Det er sett mål om at nytt prosjektstyringssystem inkludert risikostyring og økonomistyring er tatt i bruk i alle prosjekt som held fram i 2017.</p> <p>Det blir i undersøkinga vist til at eigedom er ei ny avdeling og det blir arbeidd med å utarbeide rutinar og gjennomføre risikokartleggingar. Dette er eit viktig forvaltningsområde som må følgjast tett.</p> <p>Det blir også vist til at eininga manglar tilstrekkeleg kapasitet på prosjektleiing, byggleiing, prosjektøkonomi og FDV.</p> <p>Ein forvaltningsrevisjon av prosjektstyring i 2015 avdekkar fleire avvik knytt til system og rutinar for prosjektstyring. Det var mellom anna svært ulike system og rutinar i bruk innan ulike einingar.</p>	<p>Risiko for manglande styring og kontroll, som kan ha konsekvensar for økonomi, kvalitet og framdrift i prosjekta.</p>	●	<p>Eigedomsavdelinga har frå 2018 fått fleire driftsoppgåver, samstundes som det framleis er høgt investeringsnivå. ●</p> <p>Eigedomsavdelinga har frå 2018 også overtatt ansvaret for alle leigeavtalar knytt til skulebygg. Det er pågåande eit arbeid knytt til arbeidsprosessar og rutinar for dei nye oppgåvene som følgjer med nye ansvarsområde.</p> <p>Eigedomsavdelinga har nyleg innført eit nytt prosjektstyringssystem. Systemet bidreg til å redusere risiko knytt til prosjektstyring i avdelinga.</p> <p>Avdelinga har òg gått over til å i hovudsak gjennomføre større byggeprosjekt som totalentreprise, noko som har redusert risikoen knytt til investeringar.</p> <p>Det er no eigen FDV-ansvarleg i seksjon for system og utvikling i eigedomsavdelinga. Avdelinga har framleis behov for kapasitet på prosjektleiing.</p> <p>Basert på det som kjem fram i undersøkinga, vurderer revisjonen at risikoen knytt til eigedomsforvaltning og prosjektstyring er noko redusert.</p>
24	<p>Bruk av fylkeskommunale ressursar til andre føremål enn det som er vedtatt</p> <p>Fylkeskommunen forvaltar ressursar som også kan nyttast til andre føremål enn tiltenkt. Aktuelle område å undersøke er innan tannhelse og innan yrkesfaglege skular som har tilgang til verkstad o.l.</p>	<p>Risiko for feil bruk av offentlege ressursar. Omdømme.</p>	●	<p>Som nemnd blei det vedteke nytt etisk reglement for fylkeskommunen i 2017. Det blir likevel peika på at praksis nok ikkje alltid er i samsvar med dette reglementet. T.d. blir det nemnd risiko for bruk av fylkeskommunale bilar for private føremål. ●</p> <p>Revisjonen vurderer risikoen som uendra.</p>

Opplæring

Nr.	Område	Årsak	Verknad	Risiko 2016	Endringar i risikobilete	Risiko 2018
25	Forsvarleg system	Det blir i undersøkinga peika på at det er risiko knytt til å følgje opp kvalitetssystemet i fylkeskommunen. Tilsyn viser at det er avdekt avvik knytt til fylkeskommunen sitt system for oppfølging av opplæringslova.	Risiko for brot på regelverket. Risiko for manglande internkontroll.		Hordaland fylkeskommune har implementert eit system for verksemdbasert vurdering (VBV). Dette skal leggje rammar for korleis skulane skal planlegga det pedagogiske utviklingsarbeidet og vurdere resultata av arbeidet. I Fylkesmannen sitt tilsyn i skuleåret 2015/16 blei VBV vurdert å vere i samsvar med krava i opplæringslova. Fylkeskommunen har hatt fokus på forsvarleg system dei seinare åra, og både skulane og politikarane er no mykje meir involvert i tilstandsvurderingane enn tidlegare. Basert på det som kjem fram i undersøkingane, er det revisjonen si vurdering at det er redusert risiko på dette området.	
26	Økonomistyring og etterleving av budsjett i skulane	I 2016 peika fleire å at det er vanskeleg å halde budsjetta, og ein betydeleg del skular har hatt underskot i siste femårsperiode. Det blir vist til at stram økonomi går utover tenestene som skal leverast i skulen. I ein forvaltningsrevisjon frå 2013 som mellom anna omfatta økonomistyringa ved opplæringsavdelinga sentralt og to skular, kom det fram at generelle kutt i budsjetttrammene til avdelingane, som ei følgje av vedtekne krav til innsparingar i det samla fylkeskommunale budsjettet, og inndecking av tidlegare års underskot ved skular, representerte ei utfordring for realisamen i budsjettet.	Risiko for budsjett-overskridingar. Risiko for manglande utføring av lovpålagte oppgåver.		Opplæringsavdelinga har tilsett to økonomimedarbeidarar som følgjer skulane tett med omsyn til økonomistyring og budsjett disiplin. Ny budsjettmodell for finansiering av dei vidaregåande skulane ble introdusert i 2017. Det er i samband med dette pågåande eit oppfølgingsarbeid for å jamne ut uforutsette eller uheldige konsekvensar av modellen. Per i dag er ikkje risikoen vesentleg redusert. Pga. pågåande prosessar kan vere interessant å gjere ein forvaltningsrevisjon om eit år eller to, når budsjettmodellen og oppfølgingsarbeidet frå opplæringsavdelinga har fått etablert seg.	
27	Fagopplæring	I 2016 viste fleire til at det er utfordrande å få tak i tilstrekkeleg læreplassar, og at fagopplæringa er eit aktuelt forvaltningsrevisjonsområde. Spesielt forvaltningssida ved fagopplæringa blir trekt fram som eit område som kan vere aktuelt å gå gjennom. Samanlikna med andre fylke er talet på lærlingar som har godkjend kontrakt høgt i Hordaland;	Risiko for fråfall. Risiko for manglande opplæringstilbod.		Ifølgje budsjett 2018 er det ei målsetting at 50 % av ungdomen i Hordaland skal velje yrkesfagleg utdanning. For å auke gjennomføringsgraden i fag- og yrkesopplæringa har fylkeskommunen innført ei forsøksordning med yrkesfaglege koordinatorar, ei ordning som blir vidareført i 2018. Fylkesmannen hadde tilsyn Fylkeskommunen sitt ansvar for godkjenning, oppfølging og rettleiing av lærebedrifter i 2017. Fylkeskommunen har utarbeidd	

		berre Rogaland har fleire. Talet på avlagte fagprøver var i 2015 det høgaste talet fagopplæringa i Hordaland har hatt. I ein forvaltningsrevisjon frå 2013 blei det mellom anna avdekt at fagopplæringskontoret ikkje hadde tilstrekkeleg kapasitet til å følgje opp bedriftsrapporteringa i VIGO, og at dette kan føre til at brot på vilkåra for lærebedrifter ikkje blir følgt opp.			ein oppfølgingsplan der fleire av svakheitene på området skal utbetrast. Revisjonen vurderer risikoen som noko redusert, men framleis som middels.	
28	Krav til timetal for elevar i vidaregåande opplæring	Det blir vist til at det ikkje alltid er mogleg å oppfylle elevane sin rett til minste timetal.	Risiko for brot på regelverket.		Det er pågåande eit arbeid på sentralt hald knytt til organisering av skuleåret i Noreg, der også Hordaland fylkeskommune deltek, med føremål å finne løysingar på manglande undervisningstimar for elevar i vidaregåande opplæring. Arbeidet med omlegginga har tatt til, men er ikkje ferdig. Risikoen blir vurdert som uendra.	
29	System og rutinar for innkjøp ved skulane			<i>Gjennomført</i>		
30	Fullmakter	Fleire viser til at det har vore utfordringar knytt til å etterleve delegerte fullmakter og ha gode rutinar for dette på skulane. Mellom anna blir det vist til at lærarar blir sett inn i feil kompetanseklassifisering.	Risiko for brot på interne system og rutinar. Risiko for feil i rapporteringa. Risiko for feil avlønning.		Fylkeskommunen har gått igjennom dei tilsette i skulane og deira kvalifikasjonar sett opp mot stillingsnivå, dels i samband med strukturendringane i skulesektoren, og dels pga. reduksjonen i budsjetta. I dette arbeidet har dei rydda opp i feilplasseringar. Det blir peika på at risikoen for feilplasseringar er mindre enn tidlegare. Risikoen på området er noko redusert.	
31	Beredskap på skulane	Fleire peiker på krisehandtering og beredskap som eit sentralt risikoområde for skulen. Samstundes blir det vist til at det er arbeid mykje med system og rutinar på dette område seinare år.	Risiko for manglande beredskap.		Det er framleis utfordringar knytt til beredskap, men frå det som kjem fram i intervju, er ikkje dette spesifikt knytt til skulesektoren. Revisjonen vurderer risikoen på området som i hovudsak uendra.	
32	HMT innan yrkesfag	I undersøkinga er det vist til at HMT innan yrkesfag er ein risiko som bør følgjast opp med ein forvaltningsrevisjon.	Risiko for brot på regelverk.		I intervju blir det peika på at skulane i det store og heile har gode system og rutinar på HMT – også innanfor yrkesfaga. Dei situasjonane dei har hatt dei siste åra, kan tilskrivast menneskeleg svikt.	

		Risiko for helsemessige konsekvensar		Revisjonen vurderer risikoen som uendra.
33	Vedlikehald og fysisk skulemiljø	I undersøkinga er det nokre som viser til manglande vedlikehald og utfordringar knytt til fysisk skulemiljø.	Risiko for vedlikehalds- etterslep. Risiko for brot på regelverk. Risiko for helsemessige konsekvensar. Risiko for mangelfulle rammebetingelser for læring.	 Skulebyggningsmassen er miljøsertifisert og gradert på fleire nivå. Opplæringsavdelinga opplever at eigedomsavdelinga er aktive i vedlikehaldet av skulebygga, og påpasselege med å følgje opp innmeldte avvik knytt til fysisk skulemiljø. Eigedomsavdelinga opplever sjølve å ha god oversikt over tilstanden på bygningsmassen dei forvaltar, og understreker at også bygg som skal fasast ut blir haldt ved like. Revisjonen vurderer risikoen som uendra.
34	Oppfølging av elevar med rett til spesialundervisning	Fleire peika i 2016 på at det er utfordrande å sikre rettane til elevar som har rett på spesialundervisning.	Risiko for brot på regelverk. Risiko for manglande læringsutbytte. Risiko for fråfall.	 I oppfølgingsarbeidet etter Fylkesmannen sitt tilsyn av utdanningsområdet i 2016, har fylkeskommunen arbeid med å få redusert risikoen for brot på regelverk. Risikoen blir vurdert å vere noko redusert.
35	Opplæring i institusjon	Fylkeskommunen har opplæringsansvar for grunnskuleelevar som bur i sosiale og medisinske institusjonar slik som sjukehus og barnevernsinstitusjonar. Fylkeskommunen har også ansvar for opplæring innan kriminalomsorga. I tilsyn frå 2014 blei det avdekt fleire avvik knytt til fylkeskommunen sitt ansvar for å oppfylle retten til opplæring for barn på barnevernsinstitusjon.	Risiko for brot på regelverket. Risiko for manglande samhandling mellom fylkeskommune og kommune.	 Det blir peika på fylkeskommunen gjorde tiltak for å utbetre avvika avdekt i Fylkesmannen sitt tilsyn frå 2014, og at Fylkesmannen lukka avvika. Risikoen blir vurdert som middels i 2018.
36	Enkeltvedtak i vidaregåande skule	Det skal fattast enkeltvedtak på skulen vedrørande fleire forhold slik som til dømes spesialundervisning og særskilt språkopplæring. Det blir i undersøkinga frå 2016 vist til at praksisen knytt til enkeltvedtak ikkje har vore tilfredsstillande alle stader.	Risiko for brot på regelverket. Risiko for manglande informasjon om rettar til elevane.	 Revisjonen vurderer risikoen som noko redusert, dels pga. at det ikkje lenger skal fattast enkeltvedtak etter kapittel 9A, og dels pga. arbeidet med forsvarleg system i skulesektoren (sjå over).

Tidlegare forvaltningsrevisjonar har avdekkja manglar knytt til enkeltvedtak innan opplæringssektoren i fylkeskommunen.						
37	Oppfølgingstenesta (OT)	Dei unge som ikkje er i arbeid eller utdanning skal fangast opp av OT, men situasjonen i Hordaland er dårlegare enn nasjonalt. I Hordaland var 11,3 prosent av dei med utdanningsrett i 2014 ukjende for OT, medan talet nasjonalt var 5,4 prosent (Jf. Folkehelsa i Hordaland 2015).	Risiko for manglande oppfølging av elevar som står utanfor vidaregåande opplæring som har utdanningsrett. Risiko for auka fråfall.		Fråfallsproblematikken har vore i fokus dei seinare åra, også på politisk nivå. Våren 2018 er det pågåande behandling av ei sak knytt til OT og fråfall i fleire politiske utval. I saksutgreiinga, går det fram at det per februar 2018, var 233 ungdomar med status som <i>ukjent aktivitet</i> i OT sitt system. Dette betyr ikkje at OT ikkje veit kven ungdommane er, men at dei ikkje har svar på brev, telefon og/eller tekstmelding frå OT. Det blir peika på at det er ein stor utfordring med manglande oppfølging for dei det gjeld, sjølv om det ikkje er så mange det er snakk om. Revisjonen vurderer risikoen som uendra eller berre minimalt redusert, og framleis som høg.	

Samferdsel

Nr.	Område	Årsak	Verknad	Risiko 2016	Endringar i risikobilete	Risiko 2018
38	Ruteplanlegging	I analysen frå 2016 blei det peika på at ruteplanlegging er eit komplekst område som krev svært god kompetanse og kjennskap til rutestruktur. Det blir stilt spørsmål ved om ein i tilstrekkeleg grad sikrar god korrespondanse mellom ruter innan fylket, men også mellom fylke. Det blir vist til at det er utfordrande å ha tilstrekkeleg kapasitet og kompetanse til å utføre oppgåver knytt til ruteplanlegging og analyse i Skyss.	Risiko for manglande kvalitet og systematikk i ruteplanlegginga. Risiko for manglande effektiv ruteplan.		I budsjettet for 2018 har fylkestinget auka beviljingane til ruteproduksjon og planlegging i høve til fylkesrådmannen sitt framlegg. Det blir elles peika på at kombinasjonen av kompetansehevingstiltak og pågåande digitalisering bidreg til betre ruteplanlegging i fylkeskommunen. Det er likevel risiko knytt til dette, og basert på det som kjem fram i undersøkingane, meiner revisjonen at risikoen i det store er uendra sidan 2016.	
39	Sikring av billettinntekter	Det har blitt innført fleire ulike betalingsplattformer og fleire transaksjoner skjer ved hjelp av mobiløysingar (app).	Risiko for manglande betaling av utførte persontransport-tenester.		I budsjett for 2018 er rabatten som gir reisande på enkeltbillett 17 % avslag dersom dei betalar med reise pengar på Skysskort eller med mobilkonto fjerna. Fylkeskommunen har vidare vedteke ei forenkling av takstsonestrukturen i fylket frå 1. august 2018.	

		Det er svært viktig at ein sikrar at ein får inn alle moglege billettinntekter og at moglegheita for å unngå å betale er minimert.			Det blir peika på at anslaga for delen passasjerar som ikkje betalar i Hordaland (2-3 %) er lågt, samanlikna med andre land (6-7 %). I sum vurderer revisjonen at risikoen for manglande betaling for persontransport er uendra.
40	Transporttenesta for forflytningshemma (TT-ordninga)	TT-ordninga gir støtte til dør-til-dør transport med taxi. Dette er eit område som i liten grad er lovregulert. Fylkeskommunen nyttar om lag 50 mill. i året på ordninga. Det er knytt fleire spørsmål til ordninga med omsyn til kva som skal dekkast, prioriterings-kriterium m.m.	Risiko for manglande likebehandling. Risiko for manglande system og rutinar.	●	Fylkeskommunen jobbar med å innføre eit nytt system for TT-ordninga. Dette er ikkje på plass enno. Risikoen har ikkje endra seg. ●
41	Bybanen Utbygging	Bybanen Utbygging forvaltar store verdiar og skal sikre ei effektiv utbygging av Bybanen gjennom kontraktar som blir inngått med ulike leverandørar. System og rutinar for prosjektstyring og oppfølging av leverandørar er dermed vesentlig for å redusere risiko for feil og manglar i utbygginga.	Risiko for brot på regelverk. Risiko for kostnads-overskridingar. Risiko for negativt omdømme.	●	Bybanen Utbygging er no i gang med byggjetrinn 4, Bergen Sentrum-Fyllingsdalen. Kostnadane er pressa oppover i dette byggjetrinnet, og det har blitt føreslått avkorting av strekningen for å redusere den auka risikoen. Fylkeskommunen er òg inne og ser på kvalitetssikringa i prosjekta til Bybanen Utbygging. Basert på det som kjem fram i undersøkingane, er risikoen auka dei seinare åra. ●
42	Samordning og samhandling mellom aktørane knytt til utbygging av kollektivnettet	Det blir i analysen frå 2016 peika på at det er fleire einingar som skal medverke til ei effektiv utvikling av kollektivnettet i Hordaland. Det er derfor viktig å sikre god kommunikasjon og samhandling mellom desse einingane for å sikre ei effektiv utvikling av kollektivnettet.	Risiko for manglande samarbeid og utvikling av heilskaplege løysingar.	●	Då revisjonen gjorde ei forundersøking knytt til selskapskontroll av Bybanen AS i blei det avdekkja fleire utfordringar knytt til samordning og samhandling mellom aktørane med ansvar for Bybanen (einingar i HFK, Skyss og selskapa som Bybanen AS og underleverandørar). Fylkestinget har vedteke å endre organiseringa mellom dei ulike aktørane innanfor kollektivområdet i fylkeskommunen for å få på plass ei klårare styringsline. Dette arbeidet er fortsatt pågåande. Det kjem ikkje fram noko i undersøkinga i 2018 som tyder på at denne risikoen har endra seg. ●

Regional

Nr.	Område	Årsak	Verknad	Risiko 2018	Endringar i risikobilete	Risiko 2016
43	Næringsretta arbeid	Det er uklart kva resultat ein oppnår med det næringsretta arbeidet. Det blir derfor stilt spørsmål om i kva grad ein har sett mål for dette arbeidet og om måloppnåing blir tilfredsstillande følgt opp. Det kan vere vanskeleg å undersøke effekten av tiltaka, men det er likevel viktig å sjå til at fylkeskommunen sett konkrete mål og at desse blir følgt opp.	Risiko for manglande måloppnåing. Risiko for ineffektiv ressursbruk.		Det blir peika på eit auka fokus på målstyring knytt til næringsretta arbeid i fylkeskommunen. Dette gjeld både frå departementet, som står for om lag 60 % av løyvingane regionalavdelinga disponerer, og i plan-, strategi- og budsjettarbeidet i fylkeskommunen. Risikoen er noko redusert, men blir framleis vurdert å vere middels.	
44	Regional planlegging	I undersøkinga blir det vist til at framdrift i regional planlegging og oppfølging av regionale planar ikkje går heilt som planlagt. Samstundes blir det vist til at det er eit betre system for regionalt planarbeid i dag enn tidlegare. I dag er planar betre forankra både med omsyn til budsjett og økonomiplan. Det blir også utarbeidd handlingsplanar som sikrar betre realisme i gjennomføringa.	Risiko for manglande framdrift knytt til regional planlegging.		I desember 2016 vedtok fylkestinget Regional planstrategi 2016-2020. Fylkeskommunen si oppfølging av regional planstrategi er nedfelt i og operasjonisert i verksemdsstrategien til fylkeskommunen. Denne set nokre over overordna mål, samt avdelingsvise målsetjingar. Desse avdelingsmåla skal ha spesiell oppfølging gjennom året ved tertialvis rapportering. Det har vore fokus på planarbeid og gjennomføring av vedtekne planar i fylkeskommunen dei seinare åra. Revisjonen vurderer risikoen knytt til manglande framdrift i regional planlegging som noko redusert dei seinare åra, men framleis som middels.	
45	Sakshandsaming	Det blir vist til utfordringar med å etterleve regelverk knytt til sakshandsaming.	Risiko for brot på regelverk.		Regionalavdelinga har blitt betre på etterleving av regelverk i sakshandsaminga gjennom oppfølginga av forvaltningsrevisjonen av bruk av regionale utviklingsmidlar. Det blir òg peika på at det er auka fokus på etterleving av regelverk i sakshandsaminga i oppfølginga av forvaltningsrevisjon av arkiv og offentlegheit (2018), særleg med omsyn til sakshandsamingssystem og kompetanse i forvaltningsloven, samt oppfølging av fristar mm. Risikoen er vurdert som noko redusert, men framleis middels.	

Kultur og idrett

Nr.	Område	Årsak	Verknad	Risiko 2016	Endringar i risikobilete	Risiko 2018
46	Gjennomføring av regional kulturplan	Det blir vist til at ikkje alle mål og tiltak i regional kulturplan blir tilstrekkeleg følgt opp.	Risiko for manglande måloppnåing.		Kultur- og idrettsavdelinga har dei siste åra arbeidd med å kople eigen strategi til regional kulturplan og planstrategien til fylkeskommunen. Avdelinga har òg gjennomført ein intern risikoanalyse, med fokus på kva som sett måloppnåinga i fare. Risikoen for manglande måloppnåing på dette området er noko redusert, men er fortsatt vurdert som middels.	
47	Samordning mellom einingar på tvers av avdelingar med omsyn til tilskotspraksis	Det er ikkje oversyn over kva tiltak som er støtta frå dei ulike avdelingane. Dette gjer at det HFK ikkje nyttar sine midlar på ein optimal måte med omsyn til heilskapleg utvikling. Det er også ulike system og rutinar for tildeling og oppfølging av tilskot i fylkeskommunen og det er behov for å samordne dette arbeidet ytterlegare. Det blei gjennomført forvaltningsrevisjon av regionale utviklingsmidlar i 2015/16 og tilskotsforvaltning innan kulturområdet i 2014.	Risiko for manglande felles og målretta tilskotpraksis i fylkeskommunen.		Både kultur- og idrettsavdelinga og regionalavdelinga har gjort tiltak knytt til tilskotsforvaltninga dei seinare åra. Dette arbeidet har ikkje vore koordinert eller samordna på tvers av avdelingane. Risikoen er uendra.	
48	Formidling av kunst og kulturtilbod til skulen	Det er behov for å styrke rutinar og prosedyrar for arbeidet. Det blir stilt spørsmål om fylkeskommunen klarer å etterleve regelverk for offentlege anskaffingar og regelverk for offentleg støtte.	Risiko for brot på regelverk. Risiko for negativt omdømme.		Det er etablert fagkomitear som vurderer den kunstnariske kvaliteten på leverandørar som ønskjer å delta i Den Kulturelle Skulesekken. Det har òg blitt gjort endringar i rutineane, slik at forvaltningspraksisen knytt til formidling av kunst og kulturtilbod i skulen fungerer betre. Framleis er det uklårheit knytt til kva regelverk som regulerer fordeling av midlar gjennom Den Kulturelle Skulesekken. Risikoen er noko redusert, og blir vurdert å vere middels høg i 2018.	
49	Forvaltning av tilskotsmidlar for opprusting av Bryggen	Fylkeskommunen får statlege midlar som blir fordelt vidare til aktørar på Bryggen som skal ruste opp eigedommane. Mottakarane er både stiftingar og private huseigarar.	Risiko knytt til bruk av tilskotsmidlar.		Riksrevisjonen har vore på stadleg besøk for å følgje opp bruken av statlege tilskotsmidlar vidarefordelt av fylkeskommunen til å ruste opp Bryggen. Bruken av tilskotsmidlane blir følgt opp og kontrollert. Risikoen blir vurdert som uendra.	

Tannhelse og folkehelse

Nr.	Område	Årsak	Verknad	Risiko 2016	Endringar i risikobilete	Risiko 2018
50	Tannhelsetilbodet	<p>KOSTRA-tal viser at Hordaland fylkeskommune ligg litt under snittet når det gjeld delen undersøkte barn og ungdom 3-18 år og psykisk utviklingshemma over 18 år. Fylkeskommunen låg også litt under delen prioriterte personar som blei undersøkt per offentleg tannlege/ tannpleiar.</p> <p>Fleire viser til at det er vanskeleg å nå budsjetta som er gitt til tannklinikane og at det ikkje er tilstrekkeleg kapasitet i tenesta. Dette medfører ein risiko for at tenesta ikkje kan yte det nødvendige tannhelsetilbodet til alle prioriterte grupper, sjølv om dette ikkje er ei stor utfordring i dag.</p>	Risiko for manglande behandling av prioriterte grupper.		<p>Ifølgje budsjett 2018 hadde tannhelsetenesta i Hordaland både i 2015 og 2016 eit overforbruk i driftsrekneskapen. I 2017 blei det sett inn tiltak både på utgifts- og inntektssida med mål om å redusere overforbruket. Det blir opplyst at ein i 2018 håpar å vere i balanse.</p> <p>Det blir arbeidd med ny klinikkstruktur, og det er no færre og større klinikkar. Dette gjev eit betre og meir stabilt tannhelsetilbod.</p> <p>Det er noko redusert risiko dei seinare åra, men basert på det som kjem fram i undersøkinga vurderer revisjonen framleis risikoen som middels.</p>	
51	Innkjøp innan tannhelse	Ikkje alle kjøp blir gjennomført gjennom innkjøps-systemet FINS slik dei skal.	Risiko for brot på regelverk. Risiko for kostnads-ineffektive kjøp.		<p>Hordaland og Sogn og Fjordane har etablert samarbeid om felles innkjøpsavtale for dentalt utstyr i 2016, og frå 2018 også for dentalt forbruksutstyr.</p> <p>Utfordringane med FINS er skal vere utbetra dei seinare åra.</p> <p>Det er framleis utfordringar knytt til innkjøp av handverkstenester og behov som oppstår brått.</p> <p>Risikoen blir vurdert å vere noko redusert.</p>	
52	Kompetansesenter	<p>Dette er eit relativt nytt senter, og det er fleire sider ved drifta som skal finne si form. Dette gjeld både samhandling med andre aktørar og intern drift.</p> <p>Når det gjeld samhandling med andre gjeld dette både mot UiB og odontologen, i tillegg til koordinering mot kompetansesenteret i Rogaland og mot Tannhelse i HFK som forvaltar forskingsmidlane for senteret.</p> <p>Spesialistane på tannlegesenteret er ei ettertrakta gruppe med omsyn til foredrag og kurs. Det er behov for å avklare korleis dette kan foreinast med tilsettingsavtalen på senteret.</p>	<p>Risiko for uklare grenseflater mellom ulike aktørar.</p> <p>Risiko for manglande system og rutinar.</p>		<p>Fylkestinget vedtok å redusere auken i TkVest/Spesialistklinikken sitt budsjett med 1,5 mill.</p> <p>Det blir peika på at fleire av utfordringane identifisert i 2016 no er redusert. Dette gjeld særleg dei potensielt uklare grenseflatane både internt og eksternt. Det er likevel framleis utfordringar knytt til korleis kompetansesenteret skal bidra opp mot spesialistutdanninga som tidlegare var ivaretatt av universiteta åleine. Helsedirektoratet er her involvert, og det er håp om at det skal betre seg når utredninga derfrå blir vedteke seinare i år.</p> <p>Risikoen er redusert, men framleis middels.</p>	

2.3 «Nye» risikoområde

Nr.	Risikoområde	Årsak	Verknad	Risiko 2018
53	Tenestyting under gjennomføringa av regionsreforma	Det blir peika på moglege kapasitets- og kvalitetsutfordringar i den fylkeskommunale tenesteytinga under samanslåingsprosessen. Dei tilsette som arbeider med regionsreforma har i hovudsak behaldt sine vanlege arbeidsoppgåver.	Risiko for auka sjukefråvær Risiko for redusert kapasitet i tenestytinga Risiko for dårlegare kvalitet i tenestytinga Risiko for manglande framdrift i regionsreforma Risiko for at ikkje alle vesentlege forhold i regionsreforma blir fanga opp	
54	Tenesteyting etter regionsreforma	Den nye regionane skal overta nye oppgåver, t.d. oppgåvene som no ligg til regionane i Statens Vegvesen. Samanslåinga mellom fylkeskommunane skjer dimed parallelt med at andre offentlege organ skal inkorporerast inn i den nye regionen.	Risiko for manglande kompetanse til å løyse nye oppgåver Risiko for manglande kapasitet Risiko for redusert kvalitet på nye tenester Risiko for redusert kvalitet på eksisterande tenester	
55	Økonomiske konsekvensar av regionsreforma	Det er stor forskjell på økonomien til Sogn og Fjordane fylkeskommune (med robust økonomi) og Hordaland fylkeskommune (som har svakare økonomi). Nytt inntektssystem for fylkeskommunane vil innførast samtidig med regionsreforma.	Risiko for mindre robust økonomi i den nye regionen	
56	Etterleving av barnekonvensjonen	Fylkestinget har i eit oversendingsforslag til kontrollutvalet foreslått at det blir gjennomført ein forvaltningsrevisjon av korleis Hordaland fylkeskommune etterlever barnekonvensjonen.	Risiko for manglande oppfølging av barnevernkonvensjonen i fylkeskommunen sitt arbeid	

3. Prosjekt

Under presenterer vi først prosjekta som er merka med raudt, så dei som er merka med gult, før vi presenterer prosjekta som kan vere relevante sett i samanheng med regionsreforma, og endeleg aktuelle fellesprosjekt for dei to fylkeskommunane. Nummereringa av prosjekta i tabellane under korresponderer med tidlegare nummerering i dette notatet, og er meint gjere det enklare å finne fram i teksten. Nummereringa er ingen indikasjon på forslag til prioritering eller vurdering av vesentlegheit av prosjekta.

Prioritering og rekkefølge på prosjekta i den rullerte planen vil bli bestemt etter eit prosessmøte med kontrollutvalet der både risiko og vesentlegheit vil bli diskutert. Nye prosjekt kan kome til, og risikoen ved dei ulike områda kan dermed endrast.

3.1 Prosjekt med høg risiko (raudt)

Nr.	Risikoområde	Tema
3	Utarbeiding, inngåing og oppfølging av kontraktar knytt til samferdsel	<ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar
7	Psykososialt skulemiljø	<ul style="list-style-type: none"> • Førebygging • Kartlegging • Oppfølging
12	System og rutinar for bierverv	<ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar • Etterleving av system og rutinar for bierverv
18	Etterleving av delegerte fullmakter	<ul style="list-style-type: none"> • Etterleving av fullmaktar
19	Innkjøp	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrollrutinar ved innkjøp • Regeletterleving • Konkurransetsetjing • Avtalelojalitet • Fullmaktsstruktur
22	Informasjonstryggleik	<ul style="list-style-type: none"> • Styringssystem • System og rutinar • Oversikt over personopplysningar
24	Bruk av fylkeskommunale ressursar til andre føremål enn det som er vedtatt	<ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar • Regeletterleving
26	Økonomistyring og etterleving av budsjett i skulane	<ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar • Kontrollrutinar • Budsjett disiplin
28	Krav til timetal for elevar i vidaregåande opplæring	<ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar • Regeletterleving
37	Oppfølgingstenesta (OT)	<ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar for oppfølgingstenesta
41	Bybanen Utbygging	<ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar • Prosjektstyring • Kvalitetssikring av prosjekt

3.2 Prosjekt med middels risiko (gult)

Nr. Risikoområde

4	Vedtaksoppfølging
5	Internkontroll
9	Vurdering av læringsutbytte
13	Tilskotsforvaltning
14	Verksemdstyring
15	Tryggleik og beredskap
16	Registrering av KOSTRA-data
17	Budsjettering og budsjettoppfølging
20	Kontraksoppfølging
21	Informasjonsteknologi
23	Eigedomsforvaltning og prosjektstyring
25	Forsvarleg system (opplæring)
27	Fagopplæring
30	Fullmakter (opplæring)
31	Beredskap på skulane
32	HMT innan yrkesfag
33	Vedlikehald og fysisk skulemiljø
34	Oppfølging av elevar med rett til spesialundervisning
35	Opplæring i institusjon
36	Enkeltvedtak i vidaregåande skule
38	Ruteplanlegging
39	Sikring av billettinntekter
40	Transporttenesta for forflytningshemma (TT-ordninga)
42	Samordning og samhandling mellom aktørane knytt til utbygging av kollektivnettet
43	Næringsretta arbeid
44	Regional planlegging
45	Sakshandsaming (regionalavdelinga)

46	Gjennomføring av regional kulturplan
----	--------------------------------------

47	Samordning mellom einingar på tvers av avdelingar med omsyn til tilskotspraksis
----	---

48	Formidling av kunst og kulturtilbod til skulen
----	--

49	Forvaltning av tilskotsmidlar for opprusting av Bryggen
----	---

50	Tannhelsetilbodet
----	-------------------

51	Innkjøp innan tannhelse
----	-------------------------

52	Kompetansesenter
----	------------------

53	Tenestyting under gjennomføringa av regionsreforma
----	--

54	Tenestyting etter regionsreforma
----	----------------------------------

55	Økonomiske konsekvensar av regionsreforma
----	---

56	Etterleving av barnekonvensjonen
----	----------------------------------

3.3 Særleg relevante prosjekt med omsyn til samanslåingsprosessen

Prosjekta i tabellen under er identifisert som potensielt særleg relevante med omsyn til samanslåingsprosessen. Desse risikoområda har blitt peika på i begge undersøkingane som er gjort i samband med rulleringane av planane for forvaltningsrevisjon.

Det er viktig å understreke at kontrollutvala sjølve må vurdere kva av prosjekta som eventuelt vil gi meirverdi sett i samanheng med samanslåingsprosessen. Revisjonen vil òg gjere merksam på at risikoar knytt til framtidige hendingar – slik som dei økonomiske konsekvensane av regionreforma og tenestytinga etter regionreforma – i utgangspunktet ikkje lèt seg revidere.

53	Tenestyting under gjennomføringa av regionsreforma
----	--

54	Tenestyting etter regionsreforma
----	----------------------------------

55	Økonomiske konsekvensar av regionsreforma
----	---

3.4 Aktuelle felles prosjekt med Sogn og Fjordane fylkeskommune

Prosjekta i tabellen under er forslag til aktuelle felles prosjekt med Sogn og Fjordane fylkeskommune. Prosjekta er identifisert ved å samanlikne lista over identifiserte risikoar i dei to rulleringsnotata. Revisjonen har ikkje vurdert om eller i kva grad det er føremålstenleg å gjennomføre fellesprosjekt knytt til desse risikoområda.

Hordaland fylkeskommune			Sogn og Fjordane fylkeskommune		
Nr.	Risikoområde	Risiko	Nr.	Risikoområde	Risiko
50	Tannhelsetilbod	●	5	Tannhelsetenesta	●
48	Formidling av kunst og kulturtilbod til skulen	●	30	Den Kulturelle Skulesekken	●
7	Psykososialt skulemiljø	●	22	Mobbing/psykososialt læringsmiljø	●
22	Informasjonstryggleik	●	17	Informasjonstryggleik	●
37	Oppfølgingstenesta (OT)	●	2	Oppfølgingstenesta og helse- og miljøretta tiltak ved vidaregåande skular	●
5	Internkontroll	●	15	Internkontroll	●
23	Eigedomsforvaltning og prosjektstyring	●	21	Forvaltning og vedlikehald av fylkeskommunale bygg	●
27	Fagopplæring	●	24	Oppfølging av lærlingar og lærebedrifter	●
44	Regional planlegging	●	18	Oppfølging av regional planstrategi	●
40	Transporttenesta for forflytningshemma (TT-ordninga)	●	25	Tilrettelagt transport / servicesskyss	●
35	Opplæring i institusjon	●	23	Opplæring i institusjonar	●
43	Næringsretta arbeid	●	29	Kommunale næringsfond	●
20	Kontraktsoppfølging	●	41	Kontraktsoppfølging	●

Vedlegg 1: Utvalde KOSTRA-tal

Administrasjon og økonomi

Tabell 4: KOSTRA-tal om den samla fylkeskommunale økonomien

	Hordaland fylkeskommune			Landet utan Oslo		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	1,1	2,5	1,8	3	3,5	2,9
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	2,1	2,9	2	4,6	5	4,3
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	101,6	109,2	113,5	63,7	68,9	71,7
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	172,2	179,5	182,1	145,9	149	151,4
Skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatt) i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	35,6	36,4	35,3	34	34,7	34,4
Statlig rammeoverføring i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	36,6	35,9	36,5	42,8	41,9	41,2
Andre statlige tilskudd til driftsformål i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	5	4,9	4,6	5,1	5,3	5,5
Salgs- og leieinntekter i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	14,3	14,7	14,5	6,5	6,7	6,9
Andre driftsinntekter i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	8,2	7,9	8,9	11,5	11,3	11,9
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per innbygger, konsern	9396	9516	9893	10305	10446	10838
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger, konsern	15930	16162	16732	15480	15949	16516
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger, konsern	16099	16579	17040	15951	16531	17008
Netto lånegjeld i kroner per innbygger, konsern	16356	18096	19332	10165	11392	12200
Frie inntekter i kroner per innbygger, konsern	11628	11978	12232	12238	12655	12863

Eigedomsforvaltning

Tabell 5: Eigedomsforvaltning

	Hordaland fylkeskommune			Landet utan Oslo		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Netto driftsutgifter til fylkeskommunal eiendomsforvaltning per innbygger, konsern	905	978	944	971	1002	1015
Netto driftsutgifter til fylkeskommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter, konsern	7,9	8,4	7,9	8,1	8,2	8,1
Brutto investeringsutgifter til fylkeskommunal eiendomsforvaltning per innbygger, konsern	1315	1508	1005	782	999	1088
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i eiendomsforvaltning per kvadratmeter, konsern	107	101	77	98	106	70
Utgifter til driftsaktiviteter i eiendomsforvaltning per kvadratmeter, konsern	442	486	416	484	513	357

Herav energikostnader for fylkeskommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter, konsern	82	89	82	78	85	63
Netto driftsutgifter til skolelokaler per innbygger, konsern	797	867	835	884	910	924
Brutto investeringsutgifter til skolelokaler per innbygger, konsern	1313	1497	1003	771	991	1082
Samlet areal på skolelokaler i kvadratmeter per innbygger 16-18 år, konsern	22	21,7	26,4	23,9	23,4	34,6
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter, skolelokaler per kvadratmeter, konsern	105	101	75	97	105	69
Utgifter til driftsaktiviteter, skolelokaler per kvadratmeter, konsern	447	491	417	486	517	352
Herav energikostnader til skolelokaler per kvadratmeter, konsern	82	88	81	78	85	61
Netto driftsutgifter til administrasjonslokaler per innbygger, konsern	60	55	65	45	45	47
Brutto investeringsutgifter til administrasjonslokaler per innbygger, konsern	2	11	2	11	7	6
Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger, konsern	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter, administrasjonslokaler per kvadratmeter, konsern	141	103	127	113	125	136
Utgifter til driftsaktiviteter, administrasjonslokaler per kvadratmeter, konsern	346	384	384	424	432	555
Herav energikostnader til administrasjonslokaler per kvadratmeter, administrasjonslokaler, konsern	77	104	98	81	89	106

Opplæring

Tabell 6: Tal elevar, skular og lærarar. Kjelde: skoleporten.no

Indikator og nøkkeltall	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Talet på elevar	19 478	19 292	19 116	19 302	18 926
Talet på skolar	59	55	55	52	46
Talet på lærarar	2 507	2 427	2 489	2 504	

Tabell 7: KOSTRA-tal for opplæringsområdet

	Hordaland fylkeskommune			Landet utan Oslo		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Netto driftsutgifter til utdanning i fylkeskommunen, per innbygger 16-18 år, konsern	157049	158691	159318	160074	164950	168509
Andel netto driftsutgifter til utdanning i fylkeskommunen av samlede netto driftsutgifter, konsern	50,7	51,4	49,7	52,4	52,4	51,6
Andel netto driftsutgifter til studieforberedende utdanningsprogram (521,527,529,533), konsern	20	19,5	19,5	21,4	21	20,9

Andel netto driftsutgifter til yrkesfaglige utdanningsprogram (522-526,528,530-532), konsern	21,3	20,6	19,6	21,3	20,6	20,1
Andel netto driftsutgifter til spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring (560), konsern	0	0	0	0	0	0
Andelen av personer 16-18-år som er i videregående opplæring, bostedsfylke	93,8	93,7	94	92,4	92,4	92,8
Andelen elever og lærlinger som er i studieforberedende utdanningsprogram, bostedsfylke	48	49,3	49,4	49	49,9	50,2
Andelen elever og lærlinger som er i yrkesfaglige utdanningsprogram, bostedsfylke	52	50,7	50,6	51	50,1	49,8
Andel av søkere til lærlingeplass som har blitt lærlinger per 1.10	73,1	74,1	..	71	73,3	..
Andel avtalte årsverk eksklusive lange fravær i videregående opplæring	75,7	73,5	71,5	79,8	78,9	78,4
Elever per lærerårsverk, fylkeskommunale skoler	9,3	9,3	9,4	8,5	8,5	8,6
Andel lærere som er 60 år og eldre	18,6	18,5	18,5	18,2	17,9	17,6
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning høyere nivå, samt pedagogisk utdanning	28,4	29,1	29,9	25,4	26,6	27,7
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning lavere nivå, samt pedagogisk utdanning	50,5	49,5	49,8	54,5	53,7	53,1
Andel lærere med videregående utdanning	7,5	8	7	7	7,3	6,8
Andel elever og lærlinger som har bestått vgo i løpet av normert tid	58,4	58,4	..	58,7	58,3	..
Andel elever som har sluttet i løpet av året - alle årstrinn	5,3	4,9	5,4	4,4	4,4	4,2

Samferdsle

Tabell 8: KOSTRA-tal for samferdsleområdet

	Hordaland fylkeskommune			Landet utan Oslo		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Nto. dr.utg. i kr pr. innb., samferdsel i alt, konsern	4341	4390	4649	3940	4073	4251
Andel nto. dr.utg. for samferdsel i alt av samlede nto. dr.utg, konsern	37,7	37,8	38,9	33,1	33,4	34,0
Andel skyssberettigede elever i grunn- og videreg. skole av alle elever	24,6	25,2	33,4	32,4	31,1	32,2
Nto. dr.utg. i kr pr. innb., fylkesveier, konsern	1432	1348	1563	1643	1734	1878
Nto, dr,utg, i kr pr. innb., buss, konsern	1823	1944	1950	1454	1498	1523
Nto. dr.utg. per reise, buss, konsern	22	23	18	26	26	25
Reiser pr. 1 000 innb., buss	83935	86047	10747 7	55835	5736 7	6138 7

Nto. dr.utg. i kr pr. innb., fylkesveiferger, konsern	592	592	546	453	443	456
Reiser pr. 1 000 innb., fylkesveiferger	8871	8503	8669	4802	4804	4706
Nto .dr.utg. i kr pr. innb., båtruter, konsern	259	233	243	288	273	281
Reiser pr. 1000 innb., båtruter	1765	2139	2371	1855	1943	1423

Næring og kulturminneforvaltning

Tabell 9: KOSTRA-tal om kulturminneforvaltning og regional utvikling

	Hordaland fylkeskommune			Landet utan Oslo		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Netto driftsutg. til fys. planl. kulturminner, natur og nærmiljø (funksjon 715, 716 og 750), innb., konsern	131	120	196	160	117	173
Netto driftsutg. til fys.planl., klt.min., natur og nærmiljø som andel av tot. netto driftsutg., konsern	1,1	1	1,6	1,3	1	1,4
Netto driftsutgifter lokal og regional utvikling (funksjon 715) per innbygger., konsern	84	68	143	100	56	106
Antall kommunale planer (kommune-/regulerings-/bebyggelsesplan) som fylkeskommunen har gitt uttalelse til	399	442	434	4438	4383	4928
Ant. uttalelser fra kult.minn.forv. ang. tiltak i spes.områder for bevaring	7	41	..	887	1125	1004
Andel søknader om dispensasjon etter KML §§ 15a,19 og 20 (vedtaksfredet kulturminne) som ble innvilget	100	100	94	77	93	90
Andel dispensasjoner etter kulturminneloven i forhold til fredete kulturminner	4	5	4	4	7	5

Kultur og idrett

Tabell 10: KOSTRA-tal om kultur og idrett

	Hordaland fylkeskommune			Landet utan Oslo		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Netto driftsutgifter til kultursektoren i prosent av samlede netto driftsutgifter, konsern	3,1	2,1	2,5	2,8	2,7	2,5
Netto driftsutgifter i alt til kultursektoren per innbygger i kroner, konsern	354	245	294	329	330	315
Netto driftsutgifter bibliotek per innbygger i kroner, konsern	16	14	16	31	31	32
Netto driftsutgifter museer per innbygger i kroner, konsern	94	94	97	88	94	97
Netto driftsutgifter kunstformidling per innbygger i kroner, konsern	85	91	96	87	93	90
Netto driftsutgifter kunstproduksjon per innbygger i kroner, konsern	0	0	0	37	36	47
Netto driftsutgifter idrett per innbygger i kroner, konsern	79	-47	-18	34	10	8

Netto driftsutgifter andre kulturaktiviteter per innbygger i kroner, konsern	82	93	104	52	66	42
--	----	----	-----	----	----	----

Tannhelse

Tabell 11: KOSTRA-tal tannhelse

	Hordaland fylkeskommune			Landet utan Oslo		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Netto driftsutgifter tannhelsetjenesten pr. innbygger i kroner, konsern	428	437	424	468	487	492
Netto driftsutgifter, tannhelsetjenesten, i prosent av totale netto driftsutgifter, konsern	3,7	3,8	3,5	3,9	4	3,9
Netto driftsutgifter, pasientbehandling, pr. innbygger i kroner, konsern	321	344	314	358	369	373
Prioriterte personer, andel under offentlig tilsyn i tannhelsetjenesten	94,8	94	89,5	89,2	90,8	88
Prioriterte personer, andel undersøkt/behandlet	61,8	61,7	52	63,6	63,5	61,6
Avtalte tannlegeårsverk (offentlig og privat) pr. 1000 innbyggere	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
Avtalte tannpleierårsverk (offentlig og privat) pr. 1000 innbyggere	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Barn og ungdom 3-18 år, andel undersøkt/behandlet	67,4	67,3	57,9	70,9	70,7	69
Psykisk utviklingshemmede over 18 år, andel undersøkt/behandlet	76,7	78,2	65,5	81,3	81,2	80,8
Eldre, langtidsyke og uføre i institusjon, andel undersøkt/behandlet	68,7	65,8	53,7	68,1	68,2	66,4
Eldre, langtidsyke og uføre i hjemmesykepleie, andel undersøkt/behandlet	33,7	31,3	23,9	24,4	25,2	23,8
Voksente betalende klientell, andel undersøkt/behandlet	5,4	5,2	2,5	6,3	6,4	5,6
Personer undersøkt/behandlet pr. offentlig avtalt årsverk i tannhelsetjen	306	302	234	294	292	276
Prioriterte personer undersøkt/behandlet pr.off.tannlege- og tannpl.årsverk	452	441	378	453	445	428
Voksente betalende klientell undersøkt/beh. pr.off.tannlege- og tannpl.årsverk	103	97	49	116	116	101
Andel ledige tannlegestillinger, offentlig tannhelsetjeneste	0	0	0,7	2,9	3,3	3
Andel ledige tannpleierstillinger, offentlig tannhelsetjeneste	0	0	2	1,4	2,3	2,2

Kjelde KOSTRA-tabellar

Administrasjon og økonomi

04939: A1. Konsern - Finansielle nøkkeltall og adm., styring og fellesutg. - nøkkeltall (F) 2001 - 2017

Eigedomsforvaltning

07147: Konsern - Eiendomsforvaltning for utvalgte fylkeskommunale formålsbygg - nøkkeltall (F) 2008 - 2017

Opplæring

06942: C1. Konsern - Videregående opplæring - nøkkeltall (F) 1999 – 2017

Samferdsle

07792: L1. Konsern - Samferdsel - nøkkeltall (F) 2000 – 2017

Regional

08842: J1. Konsern. Areal- og samfunnsplanlegging, kulturminne, natur og nærmiljø - nøkkeltall (F) 2001 – 2017

Kultur og idrett

07795: K1. Konsern - Kultur - nøkkeltall (F) 2004 – 2017

Tannhelsetenesta

06139: G1. Konsern - Tannhelsetjenesten - nøkkeltall (F) 1999 – 2017

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 245,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on Facebook, LinkedIn, or Twitter.

© 2018 Deloitte AS

Arkivnr: 2016/3311-15

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	52/18	04.06.2018

Rolla til kontrollutvala i Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune ved samanslåing - Arbeidsmøte 3

Bakgrunn for saka:

Fylkestinga i Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune vedtok 27. oktober 2017 oppfølging av Stortinget sitt vedtak om samanslåing av Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar. Saka vart først debattert i felles fylkesting før dei to fylkestinga gjorde eigne vedtak i saka. Dette vart gjort i sak PS 101/2017 med slikt vedtak:

«Med utgangspunkt i Stortinget sitt vedtak av 08.06.17 i høve regionreforma, Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar sin vedtekne intensjonsplan for samanslåing og inndelingslova sine krav, gjer fylkestinget følgjande vedtak:

- 1. Den nye fylkeskommunen sitt namn skal vere Vestlandet fylkeskommune.*
- 2. Det nye fylkestinget skal ha 65 medlemmer*
- 3. Fellesnemnda for samanslåingsprosessen mellom Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar skal bestå av dagens to fylkesutval med til saman 24 medlemmer: 15 frå Hordaland og 9 frå Sogn og Fjordane. Nemnda får leiar frå Hordaland og nestleiar frå Sogn og Fjordane. Varamedlemene til fylkesutvala skal også vere varamedlemmer til fellesnemnda.*

Fylkestinget vedtek med dette også det vedlagde reglementet for fellesnemnda.

- 4. Fellesnemnda for den vidare samanslåingsprosessen får i oppgåve å etablere eit partssamansett utval, underlagt nemnda. Fellesnemnda vedtek mandat og samansetting for utvalet.*

Tillegg til Reglement for fellesnemnda, punkt 14:

Fellesnemnda får mynde til å tilsetje administrasjonssjef, samt velje sekretariatsordning for kontrollutvalet, revisjonsordning og revisor.

- 5. I tillegg til dei fire lovpålagde vedtaks punkta over, stadfestar fylkestinget at formannskapsmodellen*

skal vere politisk styringsmodell i den nye fylkeskommunen.

Ein legg elles til grunn at føreliggjande intensjonsplan vert følgd i det vidare samanslåingsarbeidet.

6. *Fylkestinget sitt vedtak føreset likelydande vedtak i fylkestinget i Sogn og Fjordane.»*

Fylkestinget i Sogn og Fjordane fylkeskommune gjorde tilsvarande vedtak i FT-sak 39/17.

Reglement for fellesnemnda vart også vedteke i saka. Høgre i Hordaland fylkesting gjorde der framlegg om ei endring i punkt 14. Endringsframlegget var:

14. Fellesnemnda får mynde til å tilsette administrasjonssjef, samt velje sekretariatsordning for kontrollutvalet, revisjonsordning og revisor.

Framstegspartiet la fram tilsvarande framlegg i Sogn og Fjordane fylkesting.

Framlegget frå Høgre vart samrøystes vedteke i Hordaland fylkesting i pkt. 4. Framlegget frå Frp vart samrøystes vedteke i Sogn og Fjordane fylkesting i pkt. 3.

Oppdatert reglement for fellesnemnda ligg ved saka som vedlegg 1.

Drøfting:

Dei to fylkeskommunane Sogn og Fjordane og Hordaland vert altså slått saman med verknad frå 1. januar 2020. Samansettinga av fellesnemnda vart vedteke av begge fylkestinga 27. oktober 2017.

Inndelingslova § 26 inneheld føresegnar om kva oppgåver fellesnemnda skal utføre i åra fram mot samanslåingsdatoen. Det står mellom anna at fellesnemnda skal ta seg av førebuinga av samanslåinga av dei to fylkeskommunane. Nemnda skal vidare ta hand om det førebuande arbeidet med økonomiplan og med budsjettet for det første driftsåret etter samanslåinga.

Det står også i § 26 i inndelingslova at fellesnemnda kan få fullmakt til å tilsetje personale i den nye eininga, noko som også omfattar val av revisjonsordning, val av revisor for den nye eininga og sekretariatsordning for kontrollutvalet. Dette skal vera etter tilråding frå kontrollutvalet. Inndelingslova er lagt ved saka som vedlegg 2. I og med at det står kan få fullmakt til å gjennomføre dette, var det naudsynt å få dette med i godkjenninga av reglementet for nemnda, noko som også vart gjort ved dei to fylkestingsvedtaka 27. oktober.

Sekretariatsordning for kontrollutvalet

Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune handsama sak om val av sekretariatsordning i møte 12.03.2018 og kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune handsama tilsvarande sak i møte 03.04.2018 der begge utvala vedtok slik innstilling til fellesnemnda:

1. *Den nye fylkeskommunen held fram med å ha eige kontrollutvalssekretariat med eigne tilsette, inkl. sal av sekretariatstenester opp mot kontrollutval i kommunar mv.*
2. *Det vert oppretta eit tilsettingsutval for tilsetjing av kontrollsjef som er samansett av dei to kontrollutvalsleiarane, dei to nestleiarane og to tillitsvalde. Desse innstiller overfor Fellesnemnda om kven av dei noverande kontrollsjefane som skal vera kontrollsjef for den nye fylkeskommunen.*
3. *Kontrollsjefen for den nye fylkeskommunen får fullmakt til å utgreie sak med forslag til organisering og lokalisering av sekretariat for kontrollutvalet.*
4. *Kontrollsjefen skal leggje fram forslaget for dei to kontrollutvala som vedtek innstilling overfor Fellesnemnda som gjer endeleg vedtak om organisering og lokalisering.*

Som kjent er innhaldet i saksframlegga ulike på nokre område då utvala ikkje hadde samanfallande syn i alle deler av bakgrunnen for saka.

Saka skulle vore handsama i møte i fellesnemnda 04.05.2018 men vart utsett til møte 22.06.2018. Grunnen til dette var at det ved ein inkurie mangla eit vedlegg til saka på det som var lagt ut til medlemmene i fellesnemnda frå Sogn og Fjordane fylkeskommune.

På bakgrunn av vedtaket som vert gjort i fellesnemnda må kontrollutvalet kome tilbake etter sumarferien til det vidare arbeidet i denne saka.

Revisjonsordning og revisor

Hordland fylkeskommune har revisjonsordning basert på konkurranse. Det er i dag Deloitte AS som er vald revisor for Hordaland fylkeskommune både når det gjeld rekneskapsrevisjon, selskapskontroll og forvaltningsrevisjon.

Sogn og Fjordane fylkeskommune har rekneskapsrevisjon og selskapskontroll i eigen regi, og fylkeskommunen er mediegjar i eit interkommunalt selskap. Fylkeskommunen har ein eigardel i Sogn og Fjordane revisjon IKS (SF revisjon) på 44,45%. Forvaltningsrevisjon kjøper Sogn og Fjordane fylkeskommune av Deloitte AS, der fylkeskommunen har ein rammeavtale med Deloitte basert på konkurranse.

Det vert lagt fram eiga sak til dette møtet om val av framtidig revisjonsordning for Vestland fylkeskommune. Tanken er at dei to kontrollutvala uformelt kan drøfte saka i dette fellesmøtet før den vart handsama i formelt møte i dei to kontrollutvala.

Rullering av plan forvaltningsrevisjon

Begge fylkeskommunane har i dag planar for forvaltningsrevisjon som er gyldige ut perioden. Begge har hatt som arbeidsmetodikk å rullere denne planen midt i perioden. Kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune hadde prosessmøte i regi av Deloitte AS 22.05.2018 der deira plan vart rullert. Vidare skal kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune ha tilsvarande prosessmøte 04.06.2018, i forkant av felles møtet med Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Det er viktig fram til fylkessamanslåinga at dei to planane er samkøyrd på kva som bør gjennomførast av forvaltningsrevisjonar. Her bør ein sjå på kva som er sams interessante område for denne perioden og ein kan gjennomføre fellesprosjekt dersom det er føremålstenleg. Det vil i alle fall vere naudsynt å tenkje på kva område som vil vere rett å få gjennomført forvaltningsrevisjon på, ut frå vurdering av risiko og vesentlegheit ved ei samanslåing av våre to fylkeskommunar. Det kan også vera føremålstenleg å ta med seg i vurderinga av kva prosjekt som skal gjennomførast fram til samanslåinga, samt at administrasjonane i begge fylkeskommunane er relativt pressa på kapasitet grunna arbeidet med førebuing av samanslåinga.

På bakgrunn av dette vil Deloitte AS i dette møtet halde felles prosessmøte der tanken er å komme fram til forvaltningsrevisjonar som i første rekke vil vera nyttig for den nye fylkeskommunen.

Endeleg rullert plan for forvaltningsrevisjon vert å handsame i første møte i kontrollutvalet etter sumarferien.

Kontroll av fellesnemnda

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) skriv i dokumentet «Kommunereform – sjekklister for revisor, kontrollutvalg og sekretariat pkt. 4.3) med vising til Ot.prop. nr. 41 (2000-2001) pkt. 8.2.3 følgjande:

«Når det gjeld folkevalt kontroll med verksemda i fellesnemnda, bør den liggje til den enkelte kommunen sitt kontrollutval, som kan føre kontroll på vegne av sin kommune. Dermed må revisor rapportere til alle dei aktuelle kommunane/fylkeskommunane.»

Dette tilseier at kontrollutvala har eit ansvar for kontroll av fellesnemnda på vegne av fylkestinget. Viktige saker som til no har vore handsama i fellesnemnda har vore lagt fram for kontrollutvala som referatsak. Vidare var ny tilsett prosjektleiar/fylkesrådmann i Vestland fylkeskommune i møte i kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune 07.05.2018 for å orientere om status i arbeidet med regionreforma. Det er avtalt at han deltar på video i møte i kontrollutvalet i Sogn og Fjordane 04.06.2018 for å gje ei tilsvarande orientering. Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune har bede om at prosjektleiar/fylkesrådmann kjem i møte 19.11.18 for å gje ei ny orientering av status i arbeidet med regionreforma. Det vert føreslått i anna sak til dette møtet at kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune ber om det same i møte 20.11.2018.

Dei to leiarane i kontrollutvala hadde diverre ikkje høve til å delta i møte i fellesnemnda 04.05.2018. Representantar frå sekretariatet var til stades. Det bør vera ei målsetting at representantar for begge kontrollutvala og sekretariata bør vera til stades i møtet i fellesnemnda som skal haldast 22.06.2018 i Førde. I dette møtet skal m.a. val av sekretariatsordning og val av revisjonsordning handsamast.

Kontroll av noverande fylkeskommunar

Kontrollutvala bør føre kontroll med eigen fylkeskommune, spesielt med tanke på internkontroll. Det er avgjerande å føre ein kontroll med at fylkeskommunen leverer kvalitetsmessig gode tenester til innbyggjarane trass i omorganiseringsarbeidet som pågår. I samband med at ny tilsett prosjektleiar/fylkesrådmann i Vestland fylkeskommune orienterte kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune 07.05.2018 om status i regionreforma, orientere han også om status i Hordaland fylkeskommune. Kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune bør vurdere om dei skal be fylkesrådmannen deira om å koma i første møte etter sumarferien for å orientere om status i eigen fylkeskommune.

Generell informasjonsutveksling

Dei to kontrollutvala har ikkje sams møte kvar dag, så arbeidsmøte vil og vera ein god arena for gjensidig informasjonsutveksling, ev. drøfting dersom eit kontrollutval har øvrig informasjon som det ut frå saksinnhald er naturleg at det andre utvalet bør kjenna til.

Konklusjon:

Fellesnemnda har fått i oppdrag å vedta revisjonsordning og val av revisor til den nye eininga. I tillegg har fellesnemnda fått ansvar for val av sekretariatsordning for kontrollutvalet i den nye fylkeskommunen. Det er også nokre andre oppgåver kontrollutvalet må ha fokus på i regionreforma. Dette kan opp summerast slik:

- Val av sekretariatsordning skal etter planen handsamast i fellesnemnda 22.06.2018
- Val av revisjonsordning skal etter planen handsamast i fellesnemnda 22.06.2018
- Val av revisor må eventuelt kome i etterkant av at val av revisjonsordning er tatt.
- Felles rullering av plan for forvaltningsrevisjon skal begge kontrollutvala handsame i dette møtet og endeleg rullert plan for forvaltningsrevisjon for den enkelte fylkeskommune vert å handsame i første møte i kontrollutvala etter sumarferien.
- Begge kontrollutvala bør be om at prosjektleiar/fylkesrådmann orienterer av status i arbeidet med regionreforma med jamne mellomrom fram til 01.01.2020, neste gong i november 2018.
- Begge kontrollutvala bør be eigen fylkesrådmann deira om å orientere om status i eigen fylkeskommune med jamne mellomrom, neste gong hausten 2018.
- Generell informasjonsutveksling.

Forslag til vedtak

Det vert ikkje lagt opp til å gjera vedtak i saka.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Reglement for fellesnemnda (27.10.2017)
- 2 Inndelingslova

REGLEMENT FOR FELLESNEMNDA

FELLESNEMND FOR SAMANSLÅING AV SOGN OG FJORDANE
OG HORDALAND FYLKESKOMMUNAR FRÅ 01.01.2020

REGLEMENT VEDTEKE 27.10.2017

Reglement for fellesnemnda, vedteke 27.10.2017

Reglementet for fellesnemnda for samanslåing av Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar vart vedteke i fylkestinga i Sogn og Fjordane og Hordaland i Gulen kommune 27.10.2017.

Reglementet har følgjande 21 paragrafar:

1. Fellesnemnda vert samansett av dagens to fylkesutval, med til saman 24 medlemmer: 15 frå fylkesutvalet i Hordaland og 9 frå fylkesutvalet i Sogn og Fjordane.

Nemnda får leiar frå Hordaland og nestleiar frå Sogn og Fjordane.
2. Fellesnemnda konstituerer seg sjølv og vel sjølv leiar og nestleiar. Dei to fylkesrådmennene (Sogn og Fjordane og Hordaland) utgjer eit felles sekretariat for fellesnemnda inntil nemnda finn det tenleg at framtidig administrasjonssjef overtek denne funksjonen.
3. Fellesnemnda sin funksjonsperiode går fram til nytt fylkesting vert konstituert.
4. Fellesnemnda skal primært planleggje og førebu iverksetting av samanslåinga fram til konstituering av nytt felles fylkesting. Det er dei to fylkestinga som er ansvarlege for verksemda i dei to fylkeskommunane fram til samanslåingstidspunktet 01.01.2020.
5. Fellesnemnda bør utarbeide ein prosjekt- og framdriftsplan for det førebuande arbeidet, inkl. budsjett for samanslåingsprosessen.
6. Fellesnemnda kan opprette eit eige arbeidsutval (FAU), som får fullmakt til å gjere vedtak i einskildsaker eller i saker som ikkje er av prinsipiell karakter. Nemnda må i så fall vedta eit eige reglement for arbeidsutvalet.
7. Fellesnemnda fastset modell for politisk og administrativ organisering i den nye fylkeskommunen innanfor rammenes om er fastlagde i intensjonsplanen av 17.01.17. Nemnde modell bør likevel kunne vurderast dersom det skjer vesentlege endringar i fylkeskommunane sine oppgåver.
8. Fellesnemnda får ansvaret for det førebuande arbeidet med budsjettet for det første driftsåret etter at samanslåinga er sett i verk (2020), samt for tilsvarande arbeid med økonomiplan for perioden 2020–23.
9. Fellesnemnda gjev uttale til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om dei vedtekne årsbudsjetta for 2018 og 2019 for dei to fylkeskommunane.
10. Fellesnemnda kan inngå avtalar på vegne av den nye fylkeskommunen, i den grad slike avtalar må inngåast før fylkestinget er konstituert.

Dersom det er aktuelt for fellesnemnda å delegere slikt mynde vidare til fylkesrådmennene, har fellesnemnda høve til å gjere dette.

11. Fellesnemnda får fullmakt til overføring av personell til den nye fylkeskommunen, og har ansvar for eit informasjons- og drøftingsopplegg med dei tillitsvalde gjennom samanslåingsprosessen.
12. Fellesnemnda kan delegere fullmakt til fylkesrådmennene i tråd med kommunelova sine reglar innanfor økonomi- og personalforvaltning m.m.
13. Fellesnemnda får ansvar for informasjonsarbeid og involvering av kommunane og innbyggjarane i arbeidet med å etablere den nye fylkeskommunen.
14. Fellesnemnda får mynde til å tilsetje administrasjonssjef, samt velje sekretariatsordning for kontrollutvalet, revisjonsordning og revisor.
15. Fellesnemnda får i oppgåve å føreslå eit nytt fylkesvåpen som kan vere eit samlande symbol for dei to noverande vestlandsfylka. Fellesnemnda må i dette arbeidet avklare den vidare prosessen for eit endeleg vedtak knytt til nytt fylkesvåpen.
16. Dersom enkelte saker som vedkjem samanslåingsprosessen er av ein slik karakter at dei må handsamast særskilt i eitt eller begge fylkestinga, har fellesnemnda innstillingsrett i saka.
17. Fellesnemnda får i oppgåve å opprette eit partssamansett utval, underlagt fellesnemnda, til arbeidet med å etablere den nye fylkeskommunen. Fellesnemnda fastset mandat for det partssamansette utvalet.

Utvalet skal m.a. utforme ein omstillingsavtale som rammeverk for dei tilsette i denne samanslåingsprosessen, med heimel i arbeidsmiljølova og hovudavtalen.

18. Eingongskostnaden ved fylkessamanslåinga vert dekkja ved at kvart fylke som inngår i samanslåinga får utbetalt 15 mill.kr. Fellesnemnda får fullmakt til å disponere den samla ramma på 30 mill.kr som støtte til eingongskostnader i det førebunde arbeidet og gjennomføringa av fylkessamanslåinga, jf. punkt 5 over.

Eventuelle behov utover denne ramma må løyvast av dei to fylkestinga når det føreligg eit nærare avklara budsjett for arbeidet.

Rekneskapsfunksjonen for fellesnemnda vert lagt til Hordaland fylkeskommune.

19. Fylkesrådmennene og ny administrasjonssjef har møte- og talerett i fellesnemnda, og innstiller i saker som vert lagt fram for nemnda.
20. Medlemer i fellesnemnda og andre politiske utval under fellesnemnda skal godtgjerast i samsvar med gjeldande reglement i dei respektive fylkeskommunar.
21. Sakshandsamingsreglane i kommunelova gjeld tilsvarande for alt arbeid i fellesnemnda.

Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova)

Dato	LOV-2001-06-15-70
Departement	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Sist endret	LOV-2016-05-27-14 fra 01.01.2017, LOV-2016-12-02-86
Publisert	I 2001 hefte 7
Ikrafttredelse	01.01.2002
Endrer	LOV-1956-12-21-3
Kunngjort	
Kortittel	Inndelingslova

Kapitteloversikt:

Kapittel I. Formål og virkeområde for lova (§§ 1 - 3)

Kapittel II. Om fullmakt til å gjere vedtak (§§ 4 - 7)

Kapittel III. Initiativ. Saksførebuing (§§ 8 - 11)

Kapittel IV. Direkte verknader av grenseendring (§§ 12 - 17)

Kapittel V. Økonomisk oppgjer ved grensejustering og deling av kommunar og fylke (§§ 18 - 24)

Kapittel VI. Gjennomføring av vedtak om samanslåing og vedtak der ein kommune eller eit fylke blir delt, og dei einskilde delane blir lagde til andre ... (§§ 25 - 28)

Kapittel VII. Iverksetjing. Overgangsreglar, oppheving av andre lover (§§ 29 - 30)

Jf. *tidlegare* lov 21 des 1956 nr. 3, lov 12 nov. 1954 nr. 1 § 2, mellombels lov 21 juni 1956 nr. 9 (tilleggslover 16 des. 1960 nr. 6, 18 des. 1964 nr. 2.

Kapittel I. Formål og virkeområde for lova

§ 1. Formål

Formålet med denne lova er å leggje til rette for ei kommune- og fylkesinndeling som innafor ramma av det nasjonale fellesskap kan sikre eit funksjonsdyktig lokalt folkestyre og ei effektiv lokalforvaltning. Endringar i kommune- eller fylkesinndelingar bør medverke til å skape formålstenlege

einingar som kan gi innbyggjarane og næringslivet tilfredsstillande tenester og forvaltning. Verksemda etter denne lova skal byggje på prinsippet om lokal medverknad og initiativrett til grenseendringar.

§ 2. Verkeområde

Denne lova gjeld for kommunar og fylke. Lova omfattar både endring av grenser og fastsetjing av grenser.

0 Endra med lov 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735).

§ 3. Definisjonar

Samanslåing inneber at to eller fleire kommunar eller fylke blir slutta saman til éi ny eining.

Deling inneber

- a) at ein kommune eller eit fylke blir delt i to eller fleire nye einingar, eller
- b) at ein kommune eller eit fylke blir delt, og dei einskilte delane blir lagde til andre kommunar eller fylke.

Grensejustering inneber at eit område blir flytta over frå ein kommune til ein annan, eller frå eit fylke til eit anna. På same måten blir det rekna når ein heil kommune blir flytta over til eit anna fylke. Departementet kan fastsetje at endring av grensene til eit område skal behandlast som ei grensejustering, dersom området har ein mindre del av innbyggjarane i ein kommune eller eit fylke som skal leggjast til andre kommunar eller fylke etter andre ledd bokstav b.

Omgrepet grenseendring i denne lova er ei fellesnemning på samanslåing, deling og grensejustering.

Grensefastsetjing inneber at det blir gjort vedtak om å fastsetje uklare, omstridde eller tidlegare ikkje fastsette grenser mellom kommunar eller fylke.

0 Endra med lover 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735), 17 juni 2016 nr. 60 (ikr. 1 juli 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 681).

Kapittel II. Om fullmakt til å gjere vedtak

§ 4. Vedtak om samanslåing

Stortinget gjer vedtak om samanslåing av fylke. Kongen gjer vedtak om samanslåing av kommunar når dei kommunane saka gjeld har slutta seg til forslaget om samanslåing. Dersom nokon av kommunane har uttalt seg mot samanslåing, skal saka leggjast fram for Stortinget til avgjerd.

§ 5. Vedtak om deling

Stortinget gjer vedtak om deling av eit fylke. Kongen gjer vedtak om deling av ein kommune når kommunen eller kommunane saka gjeld, har slutta seg til forslaget. Dersom éin kommune har uttalt seg mot deling, skal saka leggjast fram for Stortinget for avgjerd.

0 Endra med lov 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735).

§ 6. Vedtak om grensejustering

Kongen gjer vedtak om justering av grenser mellom kommunar og mellom fylke. Dersom grensejustering mellom fylke gjeld meir enn éin kommune, skal saka leggjast fram for Stortinget til avgjerd.

0 Endra med lov 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735).

§ 7. Vedtak om grensefastsetjing

Kongen gjer vedtak om fastsetjing av uklare, omstridde eller tidlegare ikkje fastsette grenser mellom kommunar eller fylke.

Kapittel III. Initiativ. Saksførebuing**§ 8. Initiativrett**

Søknad om at det skal setjast i gang utgreiing om grensejustering eller grensefastsetjing kan fremjast av innbyggjarar og grunneigarar i dei kommunane søknaden gjeld, av næringsdrivande som har sin registrerte forretningsstad der og av kommunestyret eller fylkestinget i dei kommunane eller fylkeskommunane søknaden gjeld.

Søknad om at det skal setjast i gang utgreiing om samanslåing eller deling kan berre fremjast av kommunestyret eller fylkestinget sjølv i dei kommunane eller fylkeskommunane endringsforslaget gjeld.

Departementet kan på eige initiativ utgreie spørsmål om grenseendring eller grensefastsetjing.

Søknad om at det skal setjast i gang utgreiing om grenseendring eller grensefastsetjing skal vere skriftleg og grunngitt, og må innehalde forslag til nye grenser. Søknaden skal sendast Fylkesmannen i det området saka gjeld. Fylkesmannen skal så snart som råd orientere kommunane eller fylkeskommunane om søknaden.

§ 9. Saksutgreiing

Departementet avgjer om det skal setjast i gang utgreiing på grunnlag av initiativ etter § 8 og tar i tilfelle stilling til kva som er nødvendig omfang av denne. Avgjerd etter første punktum er ikkje enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2 første ledd bokstav b. Avgjerd om ikkje å setje i gang utgreiing bør likevel bli grunnlagt i samsvar med reglane i forvaltningslova § 25 og kan påklagast i samsvar med reglane i forvaltningslova kapittel VI.

Departementet kan avvise søknad frå søkjarar som ikkje har initiativrett. Avvisinga skal vere skriftleg og grunnlagt.

Kommunale, fylkeskommunale og statlege forvaltningsorgan skal gi nødvendige opplysningar og i rimeleg utstrekning medverke ved saksførebuinga, etter oppmoding frå den som gjer utgreiinga.

Før det blir gjort vedtak om grenseendring eller grensefastsetjing, skal dei kommunane eller fylkeskommunane saka gjeld, få uttale seg. I saker om samanslåing eller deling må kommunestyret eller fylkestinget sjølv uttale seg.

§ 10. Innbyggjarhøyring

Kommunestyret bør innhente innbyggjarane sine synspunkt på forslag til grenseendring. Høyringa kan skje ved folkerøysting, opinionsundersøking, spørjeundersøking, møte eller på annan måte.

§ 11. Utgifter

Departementet avgjer om utgiftene ved utgreiinga skal berast av ein eller fleire av dei interesserte kommunane eller fylkeskommunane, eller heilt eller delvis av staten. Kommunane eller fylkeskommunane skal få høve til å uttale seg før departementet tek endeleg avgjerd om kostnadsdeling.

Kapittel IV. Direkte verknader av grenseendring

§ 12. Skatteplikt o.a.

Når det med verknad frå byrjinga av eit kalenderår er gjennomført samanslåing av to eller fleire kommunar eller deling som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, blir alle skattepliktige i eit distrikt som tidlegare har danna ein sjølvstendig kommune, ved den første skattefastsetjinga etter samanslåinga eller deling som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, skattlagt for kommuneskatt etter dei skattesatsane som i dette distriktet blei lagde til grunn ved fastsetjinga av forskot på skatt for vedkomande inntektsår. Dette gjeld likevel ikkje dersom kommunestyret i vedkomande distrikt før samanslåinga eller deling som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, har gjort vedtak om at det ved skattefastsetjinga skal nyttast andre skattesatsar, og slikt vedtak er godkjent av Fylkesmannen.

Før samanslåing eller deling som nemnt i første ledd blir sett i verk, skal kommunestyret i den nye kommunen eller kommunane gjere vedtak om kva skattesatsar som skal nyttast ved berekning av forskot på skatt for det komande inntektsåret for alle forskotspliktige skatteytarar i den nye kommunen. Vedtaket må gjerast innan den fristen som er fastsett av Fylkesmannen. Dersom fristen ikkje blir halden, skal Fylkesmannen avgjere kva for satsar som skal brukast.

Når eit område blir overført frå ein kommune til ein annan med verknad frå byrjinga av eit kalenderår, blir alle skattepliktige i dette området skattlagt for kommuneskatt i den kommunen som avstår området, ved skattefastsetjinga som gjeld inntektsåret før overføringa.

Person som 1. november er busett i eit område som frå 1. januar i det etterfølgjande året på grunn av grenseendring kjem inn i ein annan kommune, blir rekna som busett i denne kommunen når det gjeld skatteplikta for det inntektsåret som byrjar den nemnte 1. januar, jf skattelova § 3-1 andre ledd.

0 Endra med lover 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735), 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).

§ 13. Lokale forskrifter, vedtekter og planvedtak

Ved samanslåing og deling av kommunar eller fylke gjeld lokale forskrifter og vedtekter framleis for vedkomande område inntil dei blir endra. Departementet fastset ein nærmare frist for når det lokale regelverket må vere vurdert med sikte på nødvendig endring.

Ved grensejustering skal forskrifter og vedtekter i den utvida kommunen straks gjelde for det overførte området.

Ei grenseendring har ikkje verknad for kommunale og regionale arealplanar som er utarbeidde etter reglane i plan- og bygningsloven. For andre planvedtak kan departementet gi nærmare reglar om verknad av grenseendringa, mellom anna fristar for revisjon av planvedtaka.

0 Endra med lov 27 juni 2008 nr. 71 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 12 juni 2009 nr. 638).

§ 14. Statlege avgiftskrav

I samband med disposisjon som er ei direkte følgje av grenseendring etter lova her, skal det ikkje betalast dokumentavgift etter § 6 i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift, tinglysingsgebyr etter § 12 b i lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing, gebyr etter § 16 i lov 1. juli 1927 nr. 1 om registrering av elektriske kraftledningar eller omregistreringsavgift etter § 1 i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter.

0 Endra med lov 2 des 2016 nr. 86.

§ 15. Økonomisk kompensasjon

Ved samanslåing av kommunar eller fylke og deling som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, gir staten delvis kompensasjon for eingongskostnader som er direkte knytte til desse prosessane. I ein overgangsperiode gir staten også kompensasjon for bortfall av rammetilskot.

0 Endra med lov 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735).

§ 16. Interkommunalt samarbeid

Kommunar og fylkeskommunar som er med i interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 27, lov om interkommunale selskap eller kommunal særlovgiving, kan innan eitt år frå iverksetjing av ei grenseendring seie opp deltakarforholdet sitt med ein frist på seks månader. Innan den same fristen kan også kvar av partane krevje at vedtektene for samarbeidet eller selskapsavtalen blir vurderte på nytt. Reglane i kommunelova § 27 om å gå ut av interkommunalt samarbeid og reglane i lov om interkommunale selskap § 30 om å gå ut av interkommunale selskap, gjeld elles tilsvarande i slike tilfelle.

§ 16 a. Robek-status ved samanslåing

Dersom éin eller fleire av kommunane eller fylkeskommunane som skal slåast saman, oppfyller vilkåra i kommuneloven § 60 nr. 1, kan departementet fram til samanslåinga blir sett i verk, bestemme at den nye kommunen eller fylkeskommunen skal følgje krava om godkjenning og kontroll i kommuneloven § 60 nr. 1 og 2. Dette gjeld berre dersom kommunen eller fylkeskommunen ikkje kan ventast å dekkje inn meirforbruk frå før samanslåinga innan to år, og det etter departementet si vurdering er behov for godkjenning og kontroll.

0 Føyd til med lov 17 juni 2016 nr. 60 (ikr. 1 juli 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 681).

§ 16 b. Kommunesamanslåing og forkjøpsrett til aksjar

Når aksjar skiftar eigar frå ein kommune til ein annan kommune eller frå ein fylkeskommune til ein annan fylkeskommune som følgje av samanslåing eller deling etter denne lova, gjeld ikkje reglane i aksjeloven § 4-15 andre og tredje ledd og § 4-19 første ledd.

0 Føyd til med lov 17 juni 2016 nr. 60 (ikr. 1 juli 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 681).

§ 17. Fullmakter for Kongen til å gi nærmare reglar for å setje i verk vedtak og til å gjere unntak frå gjeldande lover og forskrifter

Kongen kan gi nærmare reglar for å sikre gjennomføring av vedtak om grenseendring etter denne lova.

Når det blir rekna som nødvendig for å gjennomføre vedtak om grenseendring, kan Kongen dessutan gjere unntak frå gjeldande reglar i lov eller forskrift. Unntak frå lov må knyttast til følgjande forhold:

- a) reglar om lovpålagde organ i stat, fylkeskommune eller kommune
- b) reglar om lovfesta fristar, saksbehandlingsreglar o.a.
- c) reglar om forhold og vilkår for arbeidstakarar i stat, fylkeskommune eller kommune
- d) reglar om fristar og vilkår for å krevje inn eigedomsskatt
- e) reglar om den inneverande kommunestyreperioden og om samansetjing av kommunestyret, slik at kommunane kan velje kommunestyret i den nye kommunen av og blant kommunestyra sjølve og korte ned kommunestyreperioden for dei som ikkje blir valde. Dei same unntaka kan gjerast for fylkestinga.

0 Endra med lover 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735), 17 juni 2016 nr. 60 (ikr. 1 juli 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 681).

Kapittel V. Økonomisk oppgjer ved grensejustering og deling av kommunar og fylke

§ 18. Avtale om økonomisk oppgjer

Ved grensejustering og deling av kommunar og fylke skal det gjennomførast økonomisk oppgjer mellom kommunane og fylkeskommunane, dersom dei ikkje finn det unødvendig. Kommunane kan be Fylkesmannen om hjelp til å forhandle fram ein avtale om det økonomiske oppgjeret.

Dersom partane ikkje blir samde om det økonomiske oppgjeret, skal det gjennomførast ved skjønn. Ved skjønnet skal reglane i §§ 19-22 leggjast til grunn.

§ 19. Grensejusteringar

Blir eit område skilt ut frå ein kommune eller eit fylke og lagt til ein annan kommune eller eit anna fylke, skal den retten som den første kommunen eller fylkeskommunen har til vegar, gater, bruer, offentlege plassar og annan forvaltningseigedom som fullt ut eller i svært stor grad tener vedkomande område, overførast til den andre kommunen eller fylkeskommunen.

Annan eigedom kan fordelast mellom kommunane eller fylkeskommunane, eller påbydast nytta i fellesskap, dersom dette er rimeleg og formålstenleg ut frå kommunale eller fylkeskommunale omsyn. Skjønnsnemnda, jf § 23, avgjer i kva forhold delinga eller samarbeidet skal gå føre seg, og kan fastsetje nærmare vilkår.

Skjønnsnemnda kan avgjere at gjeld som ein kommune eller fylkeskommune har stifta i samband med kjøp av eller påkostnad på eigedom som nemnt i første og andre ledd, heilt eller delvis skal takast over av den kommunen eller fylkeskommunen eigedommen blir overført til. Eventuelt kan det fastsetjast at vedkomande kommune eller fylkeskommune skal betale vederlag for eigedommen i pengar.

Dersom det ikkje blir teke særskilt avgjerd, skal rettar og plikter som ikkje er fordelte etter første til tredje ledd i denne paragrafen, bli att hos den opphavlege kommunen eller fylkeskommunen.

§ 20. Delingar

Blir ein kommune eller eit fylke delt, jf. § 3 andre ledd, skal § 19 første ledd tilsvarande gjelde forvaltningseigedom som fullt ut eller i svært stor grad tener eitt bestemt område.

Annan eigedom og andre plikter blir å fordele mellom dei kommunar eller fylkeskommunar områda blir lagde til. Fordelinga blir gjort på grunnlag av eit forholdstal som blir rekna ut etter skatteinntektene i dei siste fem åra i kvart av områda, med mindre skjønnsnemnda av særlege grunnar fastset noko anna. Så fram det er mogleg, skal oppgjeret gjennomførast slik:

1. Fast eigedom blir lagt til den kommunen eller fylkeskommunen som må reknast som mest rettkomen til den ut frå folketalet og innbyggjarane sine behov og plasseringa av eigedommen - også i høve til andre anlegg.
2. Gjeld blir fordelt i forhold til dei omsetjelege verdiane som blir overtekne.
3. Andre tilgodehavande og plikter blir overtekne av den kommunen eller fylkeskommunen som etter forholda blir rekna som nærmast til å overta dei.
4. Anlegg med rettar og plikter som det etter delinga ikkje er rimeleg at nokon enkelt kommune eller fylkeskommune tek over, kan påbydast nytta i fellesskap av to eller fleire av kommunane eller fylkeskommunane.

Har nokon kommune eller fylkeskommune ved fordelinga av rettar og plikter teke over meir eller mindre enn det som følgjer av forholdstalet, skal det jamnast ut i pengar.

0 Endra med lov 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735).

§ 21. Erstatning

Dersom ein kommune eller fylkeskommune etter det oppgjeret som blir gjennomført i samsvar med §§ 19 eller 20, blir vesentleg svekt økonomisk, kan ein annan av kommunane eller fylkeskommunane, der det blir rekna som rimeleg, påleggjast å betale erstatning, som blir betalt med ein eingongssum eller i årlege ratar i ein viss overgangsperiode.

§ 22. Garantiar

Kommunal eller fylkeskommunal garanti for gjeld eller plikter som er knytte til fast eigedom eller bedrift, skal ved grensejustering og deling takast over av den kommunen eller fylkeskommunen der eigedommen eller bedrifta ligg etter grenseendringa.

Ved deling av kommunar eller fylkeskommunar skal garantiar for gjeld eller plikter som ikkje er knytte til fast eigedom eller bedrift, fordelast mellom dei nye kommunane eller fylkeskommunane etter forholdstalet for det økonomiske oppgjeret i det heile.

§ 23. Skjønnsnemnd og overskjønnsnemnd

Kommune eller fylkeskommune som er omfatta av grenseendring etter denne lova, kan innan eitt år etter at vedtaket er sett i verk, krevje at det økonomiske oppgjeret - eller delar av det - skal fastsetjast ved skjønn, så framt partane først har prøvd å kome til semje om eit økonomisk oppgjer.

Til å fastsetje slikt skjønn nemner departementet opp ei skjønnsnemnd på tre medlemmer med varamedlemmer. Nemnda skal ha ein funksjonsperiode på fire år.

Kvar av partane kan innan to månader etter at dei har teke i mot avgjerda til skjønnsnemnda, reise saka for ei overskjønnsnemnd til endeleg avgjerd. Departementet nemner opp overskjønnsnemnda, som skal ha tre medlemmer med varamedlemmer. Nemnda skal ha ein funksjonsperiode på fire år.

Leiarane i nemndene og deira varamedlemmer skal ha dei eigenskapane som er føreskrivne for dommarar, jf domstolslova §§ 53 og 54 andre ledd. Reglane i domstolslova kapittel 6 om ugildskap gjeld tilsvarande for medlemmene av skjønnsnemnda og overskjønnsnemnda. Departementet avgjer spørsmål om ugildskap for leiarane i nemndene og deira varamedlemmer. Elles blir slike spørsmål avgjort av vedkomande nemndleiar.

0 Endra med lov 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735).

§ 24. Saksbehandling og dekning av kostnader ved skjønn

Den av partane som reiser ei sak for skjønnsnemnda til avgjerd, skal gi ei utgreiing om kravet sitt og dei faktiske forholda som kravet byggjer på. Nemnda skal innhente synspunkt frå motparten og kan elles påleggje kvar av partane å kome med ytterlegare opplysningar. Skjønnsnemnda bør så tidleg som mogleg kalle inn partane til ein konferanse der saka blir gjennomgått i hovudtrekk og det elles blir teke nødvendige avgjerder om behandlinga av saka.

Skjønnsnemnda og overskjønnsnemnda fastset spørsmålet om dekning av kostnader, mellom anna om fordeling av utgiftene mellom partane når dette synest rimeleg. Departementet svarer for godtgjersle og andre utgifter til medlemmene i nemndene. Departementet gir nærmare reglar om godtgjersle og utgiftsdekning.

Kapittel VI. Gjennomføring av vedtak om samanslåing og vedtak der ein kommune eller eit fylke blir delt, og dei einskilde delane blir lagde til andre kommunar eller fylke

⁰ Overskrifta endra med lov 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735).

§ 25. Felles kommunestyre- eller fylkestingsmøte

Når det er gjort vedtak om samanslåing av to eller fleire kommunar eller deling av kommunar som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, skal Fylkesmannen snarast mogleg kalle saman til eit felles møte med dei aktuelle kommunestyra. Ved samanslåing eller deling av kommunar som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, kallar departementet saman kommunestyra dersom kommunane ligg i ulike fylke. Ved samanslåing eller deling av fylke som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, kallar departementet saman fylkestinga. Departementet kan gjere unntak frå kravet om slikt felles møte. På slike fellesmøte skal følgjande saker drøftast:

- a) forslag til namn på den nye kommunen eller det nye fylket
- b) talet på medlemmer i det nye kommunestyret eller fylkestinget
- c) kriterium for samansetjing av og funksjonar til fellesnemnd etter § 26 i denne lova
- d) val av revisor for verksemda i fellesnemnda
- e) oppretting av eventuelle andre fellesorgan for å sikre gjennomføringa av samanslåinga.

⁰ Endra med lover 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735), 17 juni 2016 nr. 60 (ikr. 1 juli 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 681).

§ 26. Fellesnemnd

Ved samanslåing av kommunar eller fylkeskommunar og ved deling som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b skal det opprettast ei fellesnemnd til å samordne og ta seg av førebuinga av samanslåinga eller delinga. Nemnda bør spegle av innbyggjartalet i dei enkelte kommunane eller fylkeskommunane. Det skal likevel vere minimum tre medlemmer i nemnda frå kvar kommune eller fylkeskommune. Fellesnemnda blir valt av og blant medlemmene i kommunestyret eller fylkestinget. Også medlemmer av kommunerådet eller fylkesrådet kan veljast. Nemnda vel sjølv leiar og nestleiar. Reglane i kommunelova om val og saksbehandling i folkevalde organ gjeld elles tilsvarande.

Kommunane eller fylkeskommunane kan også opprette eit felles partssamansett utval etter kommunelova § 25 for behandling av saker som gjeld forholdet mellom den nye eininga som arbeidsgivar og dei tilsette.

Fellesnemnda skal ta hand om det førebuande arbeidet med økonomiplanen og med budsjettet for det første driftsåret etter at samanslåinga eller delinga som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, er sett i verk. Nemnda skal i sin verkeperiode gi fråsegn til departementet om årsbudsjetta og økonomiplanen for dei kommunane eller fylkeskommunane saka gjeld.

Andre arbeidsoppgåver og fullmakter for nemnda blir fastsette i reglement som må vedtakast i alle kommunestyra eller fylkestinga. Kvar av kommunane eller fylkeskommunane kan be departementet om å ta avgjerd i slike spørsmål dersom det ikkje er mogleg å kome til semje.

Nemnda kan få fullmakt til å tilsetje personale i den nye eininga. Dette omfattar også tilsetjing av administrasjonssjef og revisor. Tilsetjing av revisor skjer på bakgrunn av innstilling frå kontrollutvala. Nemnda kan òg få fullmakt til å vidareføre deltaking i interkommunalt samarbeid om revisjon eller vidareføre avtale med annan revisor. Tilsvarande gjeld for sekretariatet for kontrollutvalet. Slikt vedtak skjer etter innstilling frå kontrollutvala.

Fellesnemnda kan gi eit arbeidsutval myndigheit til å gjere vedtak i enkeltsaker eller i saker som ikkje er av prinsipiell art.

Reglane i kommunelova om møte- og talerett for ordførar, leiar av kommuneråd eller fylkesråd, administrasjonssjef og tilsette gjeld tilsvarande for nemnda. Reglane i § 59 om lovlegkontroll gjeld tilsvarande for avgjerder fellesnemnda tek.

Funksjonsperioden for fellesnemnda går ut når det nye kommunestyret eller fylkestinget er konstituert etter reglane i § 27.

0 Endra med lover 8 feb 2013 nr. 7 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 8 feb 2013 nr. 144), 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735), 17 juni 2016 nr. 60 (ikr. 1 juli 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 681).

§ 27. Konstituering av nytt kommunestyre eller fylkesting

Når det er gjennomført val til kommunestyre eller fylkesting i løpet av september månad året før ei samanslåing eller deling som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, blir sett i verk, skal det nyvalte kommunestyret eller fylkestinget kallast saman til konstituerande møte innan utgangen av oktober månad. Leiaren av fellesnemnda kallar saman og leier møtet inntil ny ordførar er valt. Elles gjeld reglane i kommunelova § 17 nr. 1 til 3 om konstituerande møte o.a. i kommunestyre og fylkesting.

Funksjonsperioden for kommunestyra og fylkestinga i dei kommunane og fylkeskommunane som skal slåast saman, varer inntil tidspunktet for iverksetjing av samanslåinga eller delinga som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b. Deira ansvar og fullmakter er likevel avgrensa til det som er nødvendig for å avslutte verksemda i dei eksisterande einingane.

0 Endra med lov 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735).

§ 28. Lovlegkontroll

Departementet kan føre kontroll med lovlegheita av budsjettvedtaka i kommunar og fylkeskommunar når utgreiing om samanslåing eller deling som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, er sett i gang.

0 Endra med lov 21 juni 2013 nr. 94 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 735).

Kapittel VII. Iverksetjing. Overgangsreglar, oppheving av andre lover

§ 29. Iverksetjing o.a.

Lova tek til å gjelde frå det tidspunktet Kongen fastset.¹

Frå same tid blir lov om endring i kommunal inndeling 21. desember 1956 nr. 3 oppheva.

1 Frå 1 jan 2002 iflg. res. 15 juni 2001 nr. 692.

§ 30. Overgangsreglar

Når det er sett i gang økonomisk oppgjer mellom kommunar etter reglane i lov 21. desember 1956 nr. 3, skal oppgjeret avsluttast etter nemnte lov kapittel II om ikkje partane blir samde om å leggje reglane i denne lova til grunn. Saker som er under behandling i skjønnsnemnda eller overskjønnsnemnda, blir avslutta i samsvar med reglane i den nemnte lova.

Arkivnr: 2018/11046-1

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	53/18	04.06.2018

Val av revisjonsordning for Vestland fylkeskommune

Bakgrunn for saka:

Det er vedteke at Sogn og Fjordane fylkeskommune og Hordaland fylkeskommune skal slåast saman til Vestland fylkeskommune fom. 01.01.2020.

Blant dei forhold som må avklarast på førehand, er kva revisjonsordning den nye fylkeskommunen skal ha.

Sekretariat for kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune er for tida sekretariat for kontrollutvala i begge fylkeskommunane. Same sak vil gå til dei to kontrollutvala som innstiller om revisjonsordninga overfor fellesnemnda som har fullmakt til å gjera endeleg vedtak i saka.

Val av revisjonsordning og val av revisor.

Dette er to ulike sakstypar som leiar fram til kven som reviderer kommunen, der kontrollutvalet innstiller, medan fellesnemnda gjer vedtak. Det er:

- Val av revisjonsordning
- Val av revisor.

Denne saka handlar om val av revisjonsordning. Når ein har valt revisjonsordning gjer ein vanlegvis ikkje ny vurdering utan at det kjem eit initiativ om det. Dersom revisjonsordninga t.d. er privat revisjon, så syter ein berre for at det vert valt ny revisor før ein avtaleperiode er over.

Det går fram av kommunelova § 78 nr. 3 at fylkeskommunen kan velja mellom tre revisjonsordningar:

«Kommunestyret eller fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon, eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalget.»

I Noreg er det flest interkommunale revisjonsordningar, medan det i Hordaland er mest vanleg med privat revisjon. Sekretariatet er kjent med at det er om lag 60 kommunar og to fylkeskommunar som har privat revisjon i dag. I Hordaland har 20 av 33 kommunar, samt Hordaland fylkeskommune, privat revisjon. I Sogn og Fjordane har fylkeskommunen konkurranseutsett forvaltningsrevisjonen. Det same har 9 kommunar i indre Sogn medan 1 kommune har konkurranseutsett både rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Ved årsskiftet 2011/2012 var det seks kommunar og fire fylkeskommunar som hadde ei ordning med egne tilsette revisorar. (Jmf. NKRF, Utredning om og valg av revisjonsordning m.m., Veileder av mars 2012., side 12)

Faktaopplysningar og drøfting:

1. Noverande ordning.

Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune har ulik revisjonsordning i dag.

1.a) Sogn og Fjordane fylkeskommune har delt ordning

Rekneskapsrevisjon og selskapskontroll:

Sogn og Fjordane fylkeskommune har rekneskapsrevisjon og selskapskontroll i eigen regi, og fylkeskommunen er mediegjar i eit interkommunalt selskap. Fylkeskommunen har ein eigardel i Sogn og Fjordane revisjon IKS (SF-revisjon) på 44,45%. SF-revisjon IKS presenterer seg slik på si eiga heimeside <http://www.sf-revisjon.no/>. Teksten er henta på heimesida 14.05.18:

«Sogn og Fjordane Revisjon IKS vart etablert 1. januar 2005. Selskapet er sett saman av tidlegare Sogn revisjonsdistrikt og Fylkesrevisjonen i Sogn og Fjordane og har fem tilsette.

SF Revisjon IKS leverer kommunale revisjonstenester til Sogn og Fjordane fylkeskommune og til kommunane Årdal, Vik, Høyanger, Balestrand, Leikanger, Sogndal og Luster.

Hovudkontoret ligg på Hermansverk i Leikanger kommune, i kontorfellesskap med sentraladministrasjonen i Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Geografisk ligg Hermansverk på nordsida av Sognefjorden og midtvegs i den over 200 km lange fjorden. Det er om lag 2 mil køyretur til regionsenteret Sogndal.»

Forvaltningsrevisjon:

Forvaltningsrevisjon kjøper Sogn og Fjordane fylkeskommune av Deloitte AS, der fylkeskommunen har ein rammeavtale med Deloitte basert på konkurranse.

1.b) Hordaland fylkeskommune har konkurranseutsett revisjon.

Hordaland fylkeskommune kjøper revisjonstenester i marknaden. Fylkeskommunen har inngått ein avtale med Deloitte AS som hadde best tilbod basert på tildelingskriteria. Deloitte AS har vore revisor for Hordaland fylkeskommune sidan 2007, etter å ha vunne fleire konkurransar for fleire kontraktsperiodar.

2. Framtidig ordning - vurderingar med utgangspunkt i dei tre ulike revisjonsordningane.

2.a) Om interkommunale revisjonsordningar

Denne ordninga har Sogn og Fjordane fylkeskommune i dag. Dette er ei tenleg revisjonsordning, men det bør vera eit visst antal tilsette som sikrar breiddekompetanse og leveringsevne, også når det kjem saker på kort varsel som bør utgreiast. Av SF-revisjon sine heimesider går det fram at dei har 6 tilsette pr. i dag som leverer rekneskapsrevisjon og selskapskontroll til 7 kommunar pluss Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Når det gjeld forvaltningsrevisjon går det m.a. fram dette av SF-revisjon si heimeside:

«Dei fleste eigarkommunane har no konkurranseutsett forvaltningsrevisjonen. Som ein konsekvens av dette har selskapet ingen forvaltningsrevisor, og utfører per i dag ikkje forvaltningsrevisjon.»

Det pågår som kjent ein prosess der målet er å slå saman dei tre «kommunerevisjonane» i Sogn og Fjordane. Som grunnlag for denne prosessen er det m.a. utarbeidd ein rapport etter arbeid i ei arbeidsgruppe beståande av revisjonssjefane i dei tre einingane. Arbeidsgruppa har kome med ei tilråding, som har vore handsama i styre for KRYSS revisjon og Kommunerevisjonen i Nordfjord. Desse to er organisert som § 27 samarbeid etter kommunelova. Tilrådinga har også vore til handsaming hjå representantskapet i SF revisjon. I tilrådinga vert det bedt om at alle eigarane får handsama sak om samanslåing innan utgangen av 2017. Dei tre selskapa reviderer alle kommunane i Sogn og Fjordane med unntak av to i tillegg til fylkeskommunen. Det vert tilrådd interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 27 som organisasjonsform for den nye eininga.

Etter det vi har fått opplyst er saka handsama i alle dei aktuelle kommunestyra og i fylkestinget. Fylkestinget i Sogn og Fjordane gjorde slikt vedtak i møte 5.12.2017:

«Fylkestinget går inn for å fortsette med finansiell revisjon og selskapskontroll i eigenregi det nye samanslegne selskapet i perioden fram til 31.12.2019 med atterhald om eit kostnadsnivå som ikkje overstig det ein har i dag i SF revisjon IKS.»

Vi har vidare fått opplyst at det nye selskapet skal etablere interimsstyre i møte 08.06.2018. Det er ei målsetjing at det nye selskapet skal vera etablert med verknad frå 01.01.2019 med 15 – 20 medarbeidarar.

Slik sekretariatet ser det vil ei samanslåing bidra til at ein får eit meir robust revisjonsselskap som vil kunne møte framtidas utfordringar på ein god måte. Det nye selskapet vil truleg få både betre kapasitet og kompetanse totalt sett enn om selskapa skulle fortsetta som i dag. Dei tre selskapa som skal slå seg saman er i dag revisor for 25 kommunar og ein fylkeskommune.

Slik sekretariatet har forstått det er det eit ønskje og tildels uttalte strategiar i fleire av dei interkommunale revisjonsselskapa om samanslåing til større einingar. Noko av bakgrunnen må sjåast i samanheng med kommunereforma, men og å sikre kompetanse, kapasitet og leveringsevne til kommunane sine. Dette vil og vere i tråd med tilråding nr. 44 frå «85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunene» som vart utarbeida av det dåverande KRD i 2010:

Tilråding 44: Kommunane som eigarar bør vurdere storleiken på den interkommunale revisjonseininga dei er medeigar i, mellom anna med tanke på

behovet for eit sterkt fagmiljø innanfor både rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Styret og revisjonsmiljøa sjølve bør vurdere det same¹

2.b) Privat revisjon (Hordaland fylkeskommune si revisjonsordning i dag).

Dei private revisjonsselskapa som har oppdrag i norske kommunar er i det alt vesentlege store selskap med mange tilsette. Desse tilbyr tenester med høg kompetanse innanfor eit breitt spekter av oppgåver.

Då fire Sunnhordlandskommunar ba om nytt tilbod på revisjonstenester med verknad frå 01.07.2017 vart mellom anna dette etterspurt i konkurranseutlysinga:

- Tilstreккеleg gjennomføringsevne og kapasitet i høve til ytingane som skal leverast,
- Kjernekompetanse relatert til leveringa, inkludert skildring av tilgang til juridisk kompetanse knytt til leveransen
- Skildring av løysing av oppdrag som går utover eigen kompetanse, med eventuell forpliktingsfråsegn frå underleverandør.
- System for kvalitetssikring.
- God finansiell og økonomisk stilling,
- Kommunen nyttar nynorsk målføre. Rapportar til politiske organ skal derfor skrivast på nynorsk. Som hovudregel skal korrespondanse med kommunen skje på nynorsk.
- Leverandøren sitt løysingsforslag skal inkludere forslag til organisering med prosjektplan og framdriftsplan. Arbeidsmetodikk, årsrytme, forslag til møtefrekvens etc. bør vere ein del av dette.

Å kjøpa tenester frå privat revisor er fullt ut ei tenleg ordning, men privat revisjon krev og at tenesta vert konkurranseutsett med jamne mellomrom.

2.c) Om å tilsetta egne revisorar.

Det er i all hovudsak store kommunar og fylkeskommunar som har egne revisorar. Døme er Oslo kommune og Trondheim kommune. I Hordaland og Sogn og Fjordane er det ingen kommunar som har slik revisjonsordning.

Det står i kommunelova § 78 nr. 2:

Revisjonsarbeidet skal omfatte regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Det er stor breidde på ansvarsfeltet innafor begge desse revisjonsformene. Det bør difor vera breiddekompetanse i revisjonen. Eventuell etablering av eigen revisjonsordning i Vestland fylkeskommune vil av økonomiske årsaker truleg verta ei så lita eining at det ikkje vil sikre tilstrekkeleg breiddekompetanse. Dette vil også kunne medføre sårbarhet og risiko ift. uavhengighet.

Sidan Sogn og Fjordane fylkeskommune har rekneskapsrevisjon og selskapsrevisjon i regi av SF revisjon IKS og har konkurranseutsett forvaltningsrevisjonen, medan Hordaland fylkeskommune har konkurranseutsett alt, er det lite truleg at det er politisk vilje til å tilsette egne revisorar i Vestland fylkeskommune.

Det kan på bakgrunn av ei totalvurdering ikkje tilrådest å gå for ei slik løysing.

¹ publikasjonskode H-2245

2.d) Delt løysing.

Det aller vanlegaste er at ein fylkeskommune har same revisor for alle revisjonstenester – rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

Eit fjerde alternativ kan vera delt løysing. Sogn og Fjordane fylkeskommune har konkurranseutsett forvaltningsrevisjonstenestene, medan rekneskapsrevisjon og selskapskontroll vert utført av SF-revisjon. Kan og nemna at Bergen kommune har konkurranseutsett revisjonstenestene, men har eit revisjonsselskap til rekneskapsrevisjon og eit anna til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

Ei eventuelt delt løysing for Vestland fylkeskommune kan vera å kjøpa rekneskapsrevisjonstenester frå SF-revisjon IKS/det nye samanslegne revisjonsselskapet i Sogn og Fjordane, medan forvaltningsrevisjon og selskapskontroll vert konkurranseutsett. Det vil og vera ei løysing som har i seg noko av revisjonsordninga som Sogn og Fjordane fylkeskommune har i dag og noko av revisjonsordninga som Hordaland fylkeskommune har i dag. Sekretariatet vurderar det slik at det er viktigare med større kompetansebreidde innan forvaltningsrevisjon enn for rekneskapsrevisjon.

Det er ingen fylkeskommunar utanom Sogn og Fjordane som har delt løysing. Vidare er vi kjend med at Bergen som Noregs nest største kommune i landet har delt løysing. Leiar i kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune gjev uttrykk for at han har gode erfaringar med delt løysing. Slik sekretariatet ser det bør den valde revisor vera til stades i alle møta i kontrollutvalet som ein viktig rådgjevar for utvalet. Ved å ha ei delt løysing kan det vera krevjande at to revisjonsselskap skal vera til stades samstundes. Eit anna poeng som sekretariatet vil trekke fram ved ei delt løysing er at det kan vera vanskeleg å få til det gode samarbeidet mellom rekneskapsrevisor og forvaltningsrevisor. Dette kan føre til at ein går glipp av synergieffektene ein kan få ved god dialog mellom rekneskapsrevisor og forvaltningsrevisor undervegs i revisjonsarbeidet. Sekretariatet vil difor ikkje tilrå ei delt løysing. Vi kjem likevel til å fremje delt løysing som eit alternativ til forslag til innstilling, slik at kontrollutvalet sjølv kan gjera si eiga vurdering.

3. Politikk og eigarskap.

Ved vurdering av revisjonsordning er det ikkje uvanleg at haldningar til konkurransutsetting og er medverkande, i tillegg til andre moment. Nokre har ei grunnhaldning om at konkurranseeksponering er bra, medan andre ønskjer løysing i fylkeskommunen eller ei interkommunal ordning.

I dette høvet er og Sogn og Fjordane fylkeskommune medeigar i SF-revisjon.

Sekretariatet har ikkje funne det naturleg å drøfta meir inngåande den politiske tilnærminga, eigarskap, pensjonsforpliktingar mv.

4. Kostnader med revisjonstenestene

Vedlegg 1 viser rekneskapstal for revisjonstenestene for dei siste fire åra i Sogn og Fjordane fylkeskommune og Hordaland fylkeskommune sett opp på bakgrunn av opplysningar som går fram av noter i årsrekneskapane. Dette er difor reelle rekneskapstal. Av desse tala går det m.a. fram slike kostnader for rekneskapsåret 2017:

- Sogn og Fjordane fylkeskommune:
 - Finansiell revisjon inkl. attestasjonar Kr. 1 133 812
 - Forvaltningsrevisjon og selskapskontroll Kr. 1 396 013
- Hordaland fylkeskommune
 - Finansiell revisjon inkl. attestasjonar mv. Kr. 782 000
 - Forvaltningsrevisjon og selskapskontroll Kr. 1 599 000

Av tala går det fram at kostnaden til rekneskapsrevisjonen i Sogn og Fjordane fylkeskommune er monaleg høgare enn tilsvarande kostnader i Hordaland fylkeskommune. Tar ein i tillegg omsyn til at Hordaland fylkeskommune er monaleg større enn Sogn og Fjordane fylkeskommune vert skilnaden på kostnaden til rekneskapsrevisjonen enno større.

Når det gjeld kostnader til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll vil den variere avhengig av kor høg aktiviteten på desse felta er, altså kor mange forvaltningsrevisjonar og selskapskontrollar kontrollutvala bestiller. På dette feltet er kostnaden i Hordaland fylkeskommune større enn i Sogn og Fjordane fylkeskommune noko som vil vera naturleg ut frå storleiken på fylkeskommunane.

Konklusjon

I Noreg er det mest vanleg med interkommunale revisjonsordningar, medan det i Hordaland er mest vanleg med privat revisjon. Me er kjent med at det er om lag 60 kommunar og to fylkeskommunar som har privat revisjon i dag. I Hordaland har 20 av 33 kommunar, samt Hordaland fylkeskommune, privat revisjon. I Sogn og Fjordane har fylkeskommunen konkurranseutsett forvaltningsrevisjonen. Det same har 9 kommunar i indre Sogn medan Aurland kommune har konkurranseutsett både rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Interkommunale revisjonsselskap leverer revisjonstenester i heile landet. Men, kompetansebreidde og stordriftsfordelar aukar jo større selskapet er, medan sårbarhet er større jo mindre selskapet er.

Noverande revisjonsselskap for Sogn og Fjordane fylkeskommune, som fylkeskommunen er medeigar i, er eit relativt lite selskap. Dei er revisor for 7 kommunar i dag pluss Sogn og Fjordane fylkeskommune, men to av kommunane og fylkeskommunen skal slå seg saman frå 01.01.20. Det er positivt at SF revisjon IKS arbeider mot å slå seg saman med dei to andre kommunale revisjonsselskapa i Sogn og Fjordane slik at dei totalt vert større og betre rusta for å møte framtidige utfordringar.

Ser ein mot nabofylket i sør så har kommunane på Haugalandet konkurranseutsett revisjonen. Dessutan har dei eit interkommunal revisjonsselskap for 16-18 kommunar i søre delen av Rogaland, samt Rogaland fylkeskommune.

Ordning med privat revisjon, slik Hordaland fylkeskommune har i dag, er fullt ut ei tenleg ordning. Då er det jamlege konkurransar i marknaden. Dei private revisjonsselskapa som har oppdrag som fylkeskommunen sin revisor, er i det alt vesentlege store selskap med mange tilsette. Desse tilbyr tenester med høg kompetanse innafor eit breitt spekter av oppgåver.

Det kan på bakgrunn av bl.a. manglande breiddekompetanse, sårbarhet og risiko ift. uavhengighet ikkje tilrådest å gå for ei løysing med eigen tilsett revisor.

Delt løysing er og drøfta. Nesten ingen kommunar har delt løysing, og dei me er kjent med er store – nest største kommune i landet og Sogn og Fjordane fylkeskommune. Det kan vera ein indikasjon på at dette truleg ikkje er noko god løysing. Dette kan m.a. grunnjevast med at ein går glipp av synergieffektene ein kan få ved god dialog mellom rekneskapsrevisor og forvaltningsrevisor undervegs i revisjonsarbeidet. Vi har likevel valt å gå vidare med dette alternativet.

Ut frå dette vert det presentert tre alternative revisjonsordningar, i framlegg til vedtak:

- At Vestland fylkeskommune nyttar interkommunal revisjonsordning for alle revisjonstenester.
- At Vestland fylkeskommune kjøper alle revisjonstenestene sine i marknaden.
- At Vestland fylkeskommune nyttar interkommunal revisjonsordning for rekneskapsrevisjonen og kjøper forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i marknaden.

Forslag til innstilling

- Alt. 1. Vestland fylkeskommune vel å nytta interkommunal revisjonsordning for alle revisjonstenester.
- Ein går i dialog med SF-revisjon IKS/det nye samanslegne revisjonsselskapet i Sogn og Fjordane for å få til ein avtale som spesifiserer tenesta og dei økonomisk rammevilkåra.
- Alt. 2. Vestland fylkeskommune vel å kjøpa alle revisjonstenester i marknaden.
- Kontrollutvala i Sogn og Fjordane fylkeskommune og Hordaland fylkeskommune førebur sak om innkjøp av revisjonstenester med verknad frå 01.01.2020.
 - Utvala knyter til seg naudsynt hjelp, dei utformar konkurransegrunnlag og førebur sak heilt fram til at dei innstiller overfor fellesnemnda på val av revisor.
- Alt. 3. Vestland fylkeskommune vel å nytte interkommunal revisjonsordning for rekneskapsrevisjonen og vel å kjøpe forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i marknaden.
- Ein går i dialog med SF-revisjon IKS/det nye samanslegne revisjonsselskapet i Sogn og Fjordane for å få til ein avtale som spesifiserer levering av rekneskapsrevisjonen og dei økonomisk rammevilkåra.
 - Kontrollutvala i Sogn og Fjordane fylkeskommune og Hordaland fylkeskommune førebur sak om innkjøp av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll med verknad frå 01.01.2020. Utvala knyter til seg naudsynt hjelp, dei utformar konkurransegrunnlag og førebur sak heilt fram til at dei innstiller overfor fellesnemnda på val av revisor.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

1 Godtgjersle til revisor i perioden 2014 - 2017

Godtgjersle til revisor i perioden 2014 - 2017, med basis i notar i fylkesrekneskapa

	Note 21					Note 19		Note 20	
	Sogn og Fj 2014	Sogn og Fj 2015	Sogn og Fj 2016	Sogn og Fj 2017		Hordaland 2014	Hordaland 2015	Hordaland 2016	Hordaland 2017
Finansiell revisjon *	kr 891 663	kr 1 067 009	kr 1 275 629	kr 842 862		kr 692 000	kr 714 000	kr 730 000	kr 782 000
Attestasjonar				kr 290 950					
Finansiell revisjon totalt	kr 891 663	kr 1 067 009	kr 1 275 629	kr 1 133 812		kr 692 000	kr 714 000	kr 730 000	kr 782 000
Selskapskontroll	kr 187 784	kr 455 741	kr 439 651	kr 188 903					
Forvaltningsrevisjon **	kr 994 049	kr 781 175	kr 742 750	kr 1 207 110		kr 1 283 000	kr 1 603 000	kr 1 610 000	kr 1 599 000
Total revisjonskostnad	kr 2 073 496	kr 2 303 925	kr 2 458 030	kr 2 529 825		kr 1 975 000	kr 2 317 000	kr 2 340 000	kr 2 381 000

* For Hordaland inneheld dette beløpet rekneskapsrevisjon, alle typar attestasjonar, opplæring mv

** For Hordaland inneheld dette beløpet honorar for bestilte forvaltningsrevisjonar, selskapskontroll og andre bestilte timebaserte oppgåver.

Arkivnr: 2018/8138-2
Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	54/18	04.06.2018
Fylkestinget		

Varsling for politikarar

Bakgrunn for saka:

I møte for Utval for opplæring og helse 17.04.2018 fekk utvalet lagt fram for seg RS16/18 «Varsling for politikarar – svar på spørsmål». I samband med saka, bad Emil Gadolin (A) om følgjande:

«Ber om at fylkesrådmannen oversender RS16/18 til Kontrollutvalet.»

Vedlagt følgjer notat som gjer greie for bakgrunnen for saka. Av dette notatet går det fram at spørsmålet kom opp i samband med at det vart vedteke reviderte varslingsrutinar for tilsette i fylkeskommunen. I fylkesrådmannen sitt svar i saka går det m.a. fram dette:

«I kva grad det bør utarbeidast konkrete rutinar/varslingsvegar også for politisk nivå, bør i tilfelle kontrollutvalet vurdere.»

Drøfting:

Slik sekretariatet ser det kan det vera føremålstenleg at det også vert laga varslingsrutinar for politisk nivå. Vi er kjend med at slike rutinar nyleg er vedteke i Askøy kommune. Kontrollutvalet bør likevel ikkje ha ei rolle i dette arbeidet, verken ved utarbeiding av slike rutinar eller i arbeidet med å handsame varslingar for politisk nivå. Det vil i tilfelle kunne gå ut over kontrollutvalet si uavhengighet.

Kontrollutvalet kan på bakgrunn av vurdering av risiko og vesentlegheit på eit seinare tidspunkt velge å gjennomføre ein forvaltningsrevisjon på dette feltet. Dersom kontrollutvalet har vore involvert i utarbeiding og handtering av slike varslingar vil ikkje utvalet vera uavhengige nok til å kunne gjennomføre ein slik forvaltningsrevisjon.

Konklusjon:

På bakgrunn av det som går fram over vert det tilrådd at fylkestinget ber fylkesrådmannen utarbeide forslag til rutinar for varsling for politisk nivå.

Forslag til innstilling

Fylkestinget ber fylkesrådmannen utarbeidet forslag til rutinar for varsling for politisk nivå.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

1 Oversending

NotatDato: 02.05.2018
Arkivsak: 2018/10065-3
Saksbehandlar: torruti

Til: Kontrollutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Oversending – varsling for politikarar

I møte for Utval for opplæring og helse 17.04.2018 fekk utvalet lagt fram for seg RS16/18 «Varsling for politikarar – svar på spørsmål». I samband med med saka, bad Emil Gadolin (A) om følgjande:

«Ber om at fylkesrådmannen oversender RS16/18 til Kontrollutvalet.»

RS16/18 vert gjengjeven i det følgjande:

Varsling for politikarar – svar på spørsmål

I møte i Utval for opplæring og helse 13. mars 2018 sette Dan Femoen (H) fram slikt oversendingsforslag:

«Administrasjonen bes vurdere om politikere i egenskap av å være fylkespolitikere skal ha tilgang til varslingskanalen i Hordaland fylkeskommune og i tilfelle hvorledes dette praktisk kan innrettes.»

Forslaget vart oversendt fylkesrådmannen.

Fylkesrådmannen viser til fylkesutvalssak 60/18 Revisjon av rutine for varsling der fylkesutvalet godkjende justering av varslingsrutinane.

I revisjonssaka vart det kort gjort greie for forslag til endringar i rutinane med grunnlag i lovendingar og ut frå erfaring frå arbeidet i varslingsutvalet. Av varslingsrutinane går det fram at dei gjeld tilsette, og etter fylkesutvalet si endring også innleigd arbeidskraft i fylkeskommunen.

I varslingsrutinane står det slik om denne avgrensinga:

«Arbeidsmiljølova sine reglar gjev arbeidstakar og innleidde arbeidstakarar rett til å varsle om kritikkverdige forhold i eiga verksemd, og gjev arbeidstakarar som varslar vern mot gjengjelding i form av negative reaksjonar som følge av varslinga, jf. arbeidsmiljøloven §§ 2-4 og 2-5. I enkelte tilfelle føreligg det òg ei varslingsplikt, i medhald av arbeidsmiljøloven § 2-3, lojalitetsplikta til arbeidstakar og i einskilde særlover (til dømes innan helse- og opplæringssektorane)».

Slik fylkesrådmannen ser det, går det eit skilje mellom tilsette og politikarar for korleis slike saker skal handsamast. Tilsette er omfatta av dei nemnde varslingsrutinane, mens politikarar etter fylkesrådmannen sitt syn må gå vegen om kontrollutvalet om ein skal ta opp saker med same innhald. I kva grad det bør utarbeidast konkrete rutinar/varslingsvegar også for politisk nivå, bør i tilfelle kontrollutvalet vurdere.

Arkivnr: 2016/11221-32

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	55/18	04.06.2018

Handlingsplan - Forvaltningsrevisjon innan planlegging av investeringsprosjekt

Bakgrunn for saka:

Fylkestinget gjorde slikt vedtak i sak PS 06/2018 i møte 06.03.2018:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan planlegging av investeringsprosjekt ber fylkestinget fylkesrådmannen syta for:

- 1. Etablering av system og rutinar som sikrar at usikkerheit blir kostnadsberekna i samband med kostnads kalkylar for byggeprosjekt i regi av eigedomsavdelinga, og fortløpande i prosjektgjennomføringa i samband med analyser av usikkerheit.*
- 2. At usikkerheit og risiko knytt til dei tidlege kostnadsestimata for både fylkesvegprosjekt og byggeprosjekt i regi av eigedomsavdelinga blir tydeleggjort, også ovanfor politisk nivå, for å sikre at det føreligg eit forsvarleg beslutningsgrunnlag ved avgjerd om prioritering av investeringsprosjekt.*
- 3. Å tydeleggjere behovet for gode totalprognosar ovanfor Statens vegvesen som Sams vegadministrasjon, og avklarar korleis slik rapportering best kan kome på plass*
- 4. At delegering av mynde når det gjeld investeringar på fylkesvegnettet, til fylkesrådmannen og vidare til regionvegsejfen, er så tydeleg at det i minst mogleg grad er rom for ulike fortolkningar.*
- 5. Å fastsette kriterium for kor stor grad av usikkerheit som er akseptabel i ulike fasar av eit investeringsprosjekt.*
- 6. Å vurderer om det kan vere føremålstenleg å etablere nokre overordna prinsipp som skal liggje til grunn for prosessane med prioritering av investeringsprosjekt på tvers av sektorane*
- 7. Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 15.05.2018 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.*

Drøfting:

Handlingsplan dagsett 14.05.2018 i tråd med punkt 7 i vedtak over er motteke og ligg ved.

Sekretariatet ser positivt på det arbeidet som er starta opp i samband med forvaltningsrevisjon innan planlegging av investeringsprosjekt. Det går fram av handlingsplanen at nokre av forbetringstiltaka skal vera ferdig før sumarferien 2018 og nokre forbetringstiltak vil truleg føregå eit stykke utover hausten 2018.

Konklusjon:

På bakgrunn av det som går fram over vert det tilrådd at kontrollutvalet ber om ny status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding innan 29.10.2018. I tilbakemeldinga må det også leggst ved dokumentasjon på dei tiltaka som er ferdig gjennomført.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ser positivt på det arbeidet som er starta opp i samband med forvaltningsrevisjon innan planlegging av investeringsprosjekt.
2. På bakgrunn av handlingsplanen ber kontrollutvalet om ny status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding innan 29.10.2018. I tilbakemeldinga må det også leggst ved dokumentasjon på dei tiltaka som er ferdig gjennomført.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
Utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Handlingsplan for tiltak - forvaltningsrevisjon investeringsprosjekt

Notat

Dato: 14.05.2018
Arkivsak: 2016/11221-31
Saksbehandlar: nilvetl

Til: Roald Breistein, Hogne Haktorson

Frå: Fylkesdirektør økonomi og organisasjon

Handlingsplan for tiltak - forvaltingsrevisjon investeringsprosjekt

I sak 6/18 Forvaltningsrevisjon innan planlegging av investeringsprosjekt – revisjonsrapport, gjorde fylkestinget slikt vedtak:

«På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan planlegging av investeringsprosjekt ber fylkestinget fylkesrådmannen syta for:

1. Etablering av system og rutinar som sikrar at usikkerheit blir kostnadsberekna i samband med kostnadskalkylar for byggeprosjekt i regi av eigedomsavdelinga, og fortløpande i prosjektgjennomføringa i samband med analyser av usikkerheit.
2. At usikkerheit og risiko knytt til dei tidlege kostnadsestimata for både fylkesvegprosjekt og byggeprosjekt i regi av eigedomsavdelinga blir tydeleggjort, også ovanfor politisk nivå, for å sikre at det føreligg eit forsvarleg beslutningsgrunnlag ved avgjerd om prioritering av investeringsprosjekt. I dette ligg sikring av at prisstigning vert teke omsyn til og synleggjort.
3. Å tydeleggjere behovet for gode totalprognosar ovanfor Statens vegvesen som sams vegadministrasjon, og avklarar korleis slik rapportering best kan kome på plass. I dette ligg at prosjektrekneskap skal reviderast og leggjast fram for kontrollutvalet, tilsvarende som prosjekt frå eigedomsavdelinga.
4. At delegering av mynde når det gjeld investeringar på fylkesvegnettet, til fylkesrådmannen og vidare til regionvegsjefen, er så tydeleg at det i minst mogleg grad er rom for ulike fortolkingar.
5. Å fastsette kriterium for kor stor grad av usikkerheit som er akseptabel i ulike fasar av eit investeringsprosjekt. Det bør vurderast om Hordaland fylkeskommune skulle ha nytta ekstern kvalitetssikring ved løyvingar til dei største investeringsprosjekta.
6. Å vurdere om det kan vere føremålstenleg å etablere nokre overordna prinsipp som skal liggje til grunn for prosessane med prioritering av investeringsprosjekt på tvers av sektorane.
7. Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 15.05.2018 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.»

I samsvar med punkt 7 i vedtaket legg fylkesrådmannen fram handlingsplan for tiltak som skal gjennomførast etter forvaltingsrevisjonen. Fylkesrådmannen har samarbeidd med eigedoms- og samferdselsavdelinga ved utarbeiding av handlingsplanen.

Dei planlagde tiltaka vert nedanfor gjennomgått punktvis i samsvar med fylkestinget sitt vedtak:

Punkta 1 og 2:

Tiltak:

Det vert sett i gang eit prosjekt for å innhente teori og erfaring knytt til analyser av usikkerheit av prosjekt i alle fasar. Prosjektet har som føremål å etablere metode og eventuelle verktøy for prosjektgjennomføring. Vidare skal prosjektet resultere i at rutinar i prosjektstyringssystemet blir oppdatert i samsvar med nye metodar.

Iverksetjing/ansvarleg:

August 2018/Eigedomsdirektøren.

Punkt 2 - fylkesvegprosjekt:

Tiltak:

Rammeavtalen mellom Statens vegvesen og fylkeskommunen regulerer samarbeid og leveransar mellom partane. I sak til fylkestinget i juni 2018 foreslår fylkesrådmannen endringar med sikte på større fokus på risiko og usikkerheitsmoment også i tidlege kostnasesestimater.

Iverksetjing/ansvarleg:

Justert rammeavtale juni 2018/Fylkesdirektør samferdsel

Punkt 3:

Tiltak:

Til fylkestinget i juni har fylkesrådmannen utarbeidd forslag til justerte retningslinjer for utarbeiding av prosjektrekneskap. Forslaget inneber at alle sektorar i fylkeskommunen skal leggje fram prosjektrekneskap.

Ref. elles punkt 2 om fylkesvegprosjekt ovanfor – justeringane i rammeavtalen omfattar også dette punktet.

Iverksetjing/ansvarleg:

Justert rammeavtale juni 2018 og sak om justerte retningslinjer for prosjektrekneskap/Fylkesdirektør samferdsel

Punkt 4:

Tiltak:

Rammeavtalen mellom Statens vegvesen og fylkeskommunen regulerer samarbeid og leveransar mellom partane. I sak til fylkestinget i juni 2018 foreslår fylkesrådmannen endringar i avtalen som betre presiserer mynde og ansvarsforhold mellom partane.

Iverksetjing/ansvarleg:

Justert rammeavtale juni 2018/Fylkesdirektør samferdsel

Punkt 5:

Tiltak:

Rammeavtalen mellom Statens vegvesen og fylkeskommunen regulerer samarbeid og leveransar mellom partane. I sak til fylkestinget i juni 2018 vurderer fylkesrådmannen handsaming av

usikkerhet i prosjekt og viser til Statens vegvesen sine handbøker der ulike kriterium for akseptabel usikkerhet går fram. I dette arbeidet vil ein vurdere bruk av ekstern kvalitetssikring.

Iverksetjing/ansvarleg:

Justert rammeavtale juni 2018/Fylkesdirektør samferdsel

Punkt 6:

Tiltak:

Fylkesrådmannen vil vurdere om det kan utarbeidast overordna prinsipp for prioritering av investeringsprosjekt på tvers av sektorane.

Iverksetjing/ansvarleg:

August 2018/Fylkesdirektør økonomi og organisasjon

Arkivnr: 2016/1940-56

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	56/18	04.06.2018

Handlingsplan - Forvaltningsrevisjon innan "Innkjøp og forretningsdrift i vidaregåande skuler - Del 2

Bakgrunn for saka:

Fylkestinget gjorde slikt vedtak i sak PS 08/2018 i møte 06.03.2018:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan «Forretningsdrift i vidaregåande skular – Del 2» ber fylkestinget fylkesrådmannen syta for å:

- 1. Etablere ein tydeleg definisjon av oppdragsverksemd/forretningsdrift, irekna tydeleggjering av forholdet mellom skulane sine lovpålagte oppgåver og oppdragsverksemd, og sikrar at definisjonen blir gjort kjent på skulane.*
- 2. Utarbeide ei overordna og felles retningsline knytt til forretningsdrift som slår fast prinsipp og forventingar til rektorane knytt til forretningsdrift ved skulane.*
- 3. Sikre at rektorane sitt ansvar for økonomistyring i eiga eining går tydeleg fram av delegeringsreglement og/eller andre relevante styringsdokument.*
- 4. Etablere, og halde ved like, ei oversikt over forretningsdrifta ved dei ulike skulane.*
- 5. Utarbeide, og/eller revidere eksisterande retningsliner og rutinar som skal sikre tilstrekkeleg internkontroll knytt til forretningsdrift, irekna:*
 - a) korleis forretningsdrift skal bli budsjettert*
 - b) kva oppdrag skulane kan utføre og korleis utvalsprosessen bør bli dokumentert*
 - c) første fase av oppdragsfakturering som skulen er ansvarleg for*
 - d) riktig fordeling av kostnader knytt til oppfølging av mva*
 - e) eit rekneskapsmessig skilje mellom skuledrift og forretningsdrift som sikrar at det ikkje skjer kryss-subsidiering*
 - f) rutinar for prissetting og kva prissettingsprinsipp som skal bli lagt til grunn av skulane.*
- 6. Gjennomgå praksisen knytt til forretningsdrift/oppdragsverksemd ved skulane, og vurdere om det er*

- behov for ytterlegare tiltak for å sikre at kryss-subsidiering og ulovleg offentleg støtte ikkje førekjem.*
7. *Laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 15.05.2018 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.*

Drøfting:

Handlingsplan dagsett 04.05.2018 i tråd med punkt 7 i vedtaket over er motteke og ligg ved.

Sekretariatet ser positivt på det arbeidet som er starta opp i samband med forvaltningsrevisjon innan forretningsdrift i vidaregåande skular – Del 2. Det går fram av handlingsplanen at mange av dei planlagde tiltaka skal vera ferdig innan utgangen av 2018 medan nokre av tiltaka er planlagt ferdig i første halvår 2019.

Konklusjon:

På bakgrunn av at det som går fram over vert det tilrådd at kontrollutvalet ber om ny status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding innan 31.12.2018.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ser positivt på det arbeidet som er starta opp i samband med forvaltningsrevisjon innan Forretningsdrift i vidaregåande skular – Del 2.
2. På bakgrunn av handlingsplanen ber kontrollutvalet om ny status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding innan 31.12.2018.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Handlingsplan for forvaltningsrevisjon - forretningsdrift i vidaregåande skular del 2

Notat

Dato: 04.05.2018
Arkivsak: 2016/1940-55
Saksbehandlar: catmell

Til: Kontrollutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Handlingsplan for forvaltningsrevisjon - forretningsdrift i vidaregåande skular del 2

Fylkesrådmannen viser til sak PS 8/18 «Forvaltningsrevisjon innan "Innkjøp og forretningsdrift i vidaregåande skular – Del 2"» i fylkestinget 8.mars 2018 der fylkestinget vedtok tilrådinga frå kontrollutvalet.

Fylkesrådmannen har i tråd med vedtaket laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet. Handlingsplanen viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, kven som skal ha ansvaret for iverksettinga og frist for iverksetting. Det er etablert ei gruppe med representantar frå økonomi- og organisasjonsavdelinga og opplæringsavdelinga som skal sikre at tiltaka i handlingsplanen vert gjennomført.

Handlingsplan:

FUNN i rapport	Oppfølging	Ansvarleg	Frist
1. Etablere ein tydeleg definisjon av oppdragsverksemd/forretningsdrift, irekna tydeleggjering av forholdet mellom skulane sine lovpålagte oppgåver og oppdragsverksemd/forretningsdrift, og sikre at definisjonen blir gjort kjent på skulane	Sjå på moglege skilnader mellom oppdragsverksemd og forretningsdrift for fylket overordna, og sjå på moglegheita for å spesifisere skilnaden mellom oppdragsverksemd og forretningsdrift for opplæringsavdelinga.	Øk.org, Eigedom, Tannhelse, Opplæring	Q4 2018
2. Utarbeider ei overordna og felles retningsline knytt til forretningsdrift som slår fast prinsipp og forventningar til rektorane knytt til forretningsdrift ved skulane.	Gjennomføre ei revidering av dagens retningsliner for oppdragsverksemd. Vurdere moglegheita for å tydelegere rektor sitt ansvar for forretningsdrift ved den enkelte skule. Må sikre at delpunkta i funn nr 5 vert inkludert.	Økoorg og Opplæring	Q1 2019

<p>3. Sikrar at rektorane sitt ansvar for økonomistyring i eiga eining går tydeleg fram av delegeringsreglementet og/eller andre relevante styringsdokument.</p>	<p>Gjennomgang og revidering av delegeringsreglementet i samband med fylkessamanslåinga.</p>	<p>Økonomi-avdelinga</p>	<p>Ref. frist på delprosjekt 6.2c) 31.12. 2018</p>
<p>4. Etablerer, og held ved like, ei oversikt over forretningsdrifta ved dei ulike skulane.</p>	<p>Gjere ei vurdering av å ha ei slik oversikt. Vurdere hensiktsmessigheit og korleis ei slik oversikt skal bli oppdatert.</p>	<p>Opplæring</p>	<p>Q4 2018</p>
<p>5. Utarbeider, og/eller revidere eksisterande retningsliner og rutinar som skal sikre tilstrekkeleg internkontroll knytt til forretningsdrift, irekna:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Korleis forretningsdrift skal bli budsjettert b. Kva oppdrag skulane kan utføre og korleis utvalsprosessen bør bli dokumentert c. Første fase av oppdragsfakturering som skulen er ansvarleg for d. Riktig fordeling av kostnader knytt til oppfølging av mva e. Eit rekneskapsmessig skilje mellom skuledrift og forretningsdrift som sikrar at det ikkje skjer kryssubsidiering f. Rutinar for prissetting og kva prissettingsprinsipp som skal bli lagt til grunn på skulane 	<p>Oppfølginga vert gjennomført under punkt 2.</p>	<p>Øk.org og Opplæring</p>	<p>Q1 2019</p>
<p>6. Gjennomgår praksisen knytt til forretningsdrift/oppdragsverksemd ved skulane, og vurderer om det er behov for ytterlegare tiltak for å sikre at kryssubsidiering og ulovleg offentleg støtte ikkje førekjem.</p>	<p>Evaluerer praksis etter at punkta over er gjennomført for å sjå om det er nødvendig med fleire tiltak.</p>	<p>Økonomi- og organisasjon og Opplæring.</p>	<p>Q2 2019</p>

Arkivnr: 2015/8848-26

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	57/18	04.06.2018

Oppfølging - Forvaltningsrevisjon skuleskyss

Bakgrunn for saka:

Forvaltningsrevisjonsrapport skuleskyss vart handsama i fylkestinget 14.6.2016 der det vart gjort slikt vedtak:

«På bakgrunn av forvaltningsrevisjon av skuleskyss ber fylkestinget fylkesrådmannen syta for å:

1. Etablere eit forsvarleg system etter § 13-10 i opplæringslova for styring, oppfølging og kontroll av skuleskyss i Hordaland fylkeskommune. Eit slikt system bør mellom anna innehalde:
 - a) Tydeleg avklart ansvarsdeling mellom Skyss og samferdselsavdelinga, mellom Skyss og kommunar og mellom Skyss og operatørar som Skyss har kontrakt med.
 - b) Tydeleg avklarte arbeidsoppgåver og ansvarsdeling for arbeidet med skuleskyss internt i Skyss.
 - c) Oppdaterte prosedyrar, retningsliner og rutinar for arbeidet med skuleskyss som blir revidert jamleg.
 - d) System for registrering og handsaming av klager.
2. Etablere system og rutinar for samhandling med kommunane i samsvar med krav i regelverk og interne skildringar.
3. Gjennomføre jamlege økonomiske analysar som kan leggest til grunn for ei realistisk budsjettering av forvaltninga av skuleskyss.
4. Gjennomføre tiltak for å sikre eit tilstrekkeleg kostnadseffektivt skysstilbod, under dette
 - a) Betre heilskapleg planlegging av skysstilbodet
 - b) Betre oppfølging av operatørar
5. Laga ein prioritert handlingsplan innan 1.9.2016 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.»

Kontrollutvalet handsama handlingsplan i tråd med punkt 5 i vedtaket over i møte 20.10.2016 og det vart gjort slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalet ser positivt på det arbeidet som er starta opp i samband med forvaltningsrevisjon av skuleskyss i Hordaland fylkeskommune.*
2. *På bakgrunn av at det er relativt lenge til det meste av forbetningsarbeidet skal vera ferdig - oktober 2017 - ber kontrollutvalet om ny førebels status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding innan 28.2.2017.*

Kontrollutvalet handsama motteke oppfølging i tråd med punkt 2 i vedtaket over i møte 27.03.2017 og det vart gjort slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalet merkar seg at forbetningsarbeidet etter forvaltningsrevisjon skuleskyss i Hordaland fylkeskommune held på, men at det framleis gjenstår mykje arbeid før alle punkt er ferdig gjennomført.*
2. *På bakgrunn av at dette ber kontrollutvalet om å få ny status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding innan 01.08.2017.*

Kontrollutvalet handsama motteke oppfølging i tråd med punkt 2 i vedtaket over i møte 29.08.2017 og det vart gjort slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalet merkar seg at forbetningsarbeidet etter forvaltningsrevisjon skuleskyss i Hordaland fylkeskommune er komme noko lenger enn ved forrige rapportering, men at det framleis gjenstår ein del arbeid før alle punkt er ferdig gjennomført.*
2. *På bakgrunn av at dette ber kontrollutvalet om å få ny status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding innan 15.11.2017.*

Kontrollutvalet handsama motteke oppfølging i tråd med punkt 2 i vedtaket over i møte 18.12.2017 og det vart gjort slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune meiner det ikkje er tilfredstillande at forbetningsarbeidet etter forvaltningsrevisjon av skuleskyss ikkje er ferdig nesten 1 ½ år etter at vedtaket i fylkestinget vart gjort.*
2. *På bakgrunn at det som går fram over vert det tilrådd at kontrollutvalet ber om ny status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding på punkta 1a, 2 og 3 innan 01.05.2018.*

Drøfting:

Sekretariatet har motteke vedlagte notat frå fylkesrådmannen ved Skyss dagsett 18.04.2018 med ny status på forbetningsarbeidet i denne forvaltningsrevisjonen. På bakgrunn av den mottekne tilbakemeldinga vert det registrert at det meste av forbetningsarbeidet no er ferdig gjennomført.

Konklusjon:

På bakgrunn av at det som går fram av svaret frå fylkesrådmannen når det gjeld oppfølging av forvaltningsrevisjon av skuleskyss vert det tilrådd at kontrollutvalet seier seg nøgd med svaret og seier seg ferdig med saka.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet seier seg nøgd med det som kjem fram i tilbakemeldinga frå fylkesrådmannen når det gjeld oppfølging av forvaltningsrevisjon av skuleskyss og seier seg ferdig med saka.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Tiltaksplan - oppfølging av forvaltningsrevisjon skoleskyss _status april 2018
- 2 Tiltaksplan -oppfølging av forvaltningsrevisjon skoleskyss_status per april 2018

NotatDato: 18.04.2018
Arkivsak: 2015/8848-25
Saksbehandlar: beagran

Til: Kontrollutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Tiltaksplan - oppfølging av forvaltningsrevisjon skuleskyss _status april 2018

Fylkestinget gjorde slikt vedtak i sak PS 30/16 i møte 14.6.16:

«Saksprotokoll i fylkestinget - 14.06.2016

Line Margrete Johansen frå Deloitte presenterte revisjonsrapporten.

Innstillinga vart samrøystes vedteken.

Vedtak

På bakgrunn av forvaltningsrevisjon av skuleskyss ber fylkestinget fylkesrådmannen syte for å:

- 1. Etablere eit forsvarleg system etter § 13-10 i opplæringslova for styring, oppfølging og kontroll av skuleskyss i Hordaland fylkeskommune. Eit slikt system bør mellom anna innehalde:
Tydeleg avklart ansvarsdeling mellom Skyss og samferdselsavdelinga, mellom Skyss og kommunar og mellom Skyss og operatørar som Skyss har kontrakt med.
Tydeleg avklarte arbeidsoppgåver og ansvarsdeling for arbeidet med skuleskyss internt i Skyss.
Oppdaterte prosedyrar, retningslinjer og rutinar for arbeidet med skuleskyss som blir revidert jamleg.
System for registrering og handsaming av klager.*
- 2. Etablere system og rutinar for samhandling med kommunane i samsvar med krav i regelverk og interne skildringar.*
- 3. Gjennomføre jamlege økonomiske analysar som kan leggast til grunn for ei realistisk budsjettering av forvaltninga av skuleskyss.*
- 4. Gjennomføre tiltak for å sikre eit tilstrekkeleg kostnadseffektivt skysstilbod, under dette
Betre heilskapleg planlegging av skysstilbodet
Betre oppfølging av operatørar*
- 5. Lage ein prioritert handlingsplan innan 1.10.2016 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.»*

Handlingsplan vart utarbeid av Skyss og sendt over til kontrollutvalet 28.09.2016.

Kontrollutvalet gjorde deretter slik vedtak i sak PS 119/2016 i møte 20.10.16:

Vedtak

1. *Kontrollutvalet ser positivt på det arbeidet som er starta opp i samband med forvaltningsrevisjon av skuleskyss i Hordaland fylkeskommune.*
2. *På bakgrunn av at det er relativt lenge til det meste av forbedringsarbeidet skal vera ferdig - oktober 2017 - ber kontrollutvalet om ny førebels status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding innan 28.2.2017.*

På møte i kontrollutvalet 27.03.2017 vart datoen med frist i punkt 2 i vedtaket i PS 119/2016 teke opp. Utvalet bad om at ny skriftleg status vart levert innan 01.08.2017 noko som vart gjennomført.

Etter møte i kontrollutvalet 29.08.2017 ønskte utvalet at ny tilbakemelding vart send sekretariatet innan 15.11.2017 for handsaming i møte 29.11.2017 noko som vart gjennomført.

På møte i kontrollutvalet 29.11.2017 vart saka teke opp. På bakgrunn av at det framleis var noko arbeid som stod igjen før alle punkt var ferdig gjennomført, bad kontrollutvalet om ny skriftleg status levert innan 01.05.2018, og gjorde følgande vedtak:

Vedtak

1. *Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune meiner det ikkje er tilfredsstillande at forbedringsarbeidet etter forvaltningsrevisjon av skuleskyss ikkje er ferdig nesten 1 ½ år etter at vedtaket i fylkestinget vart gjort.*
2. *På bakgrunn av at det som går fram over vert det tilrådd at kontrollutvalet ber om ny status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding på punkta 1a, 2 og 3 innan 01.05.2018.*

Rapport med status i arbeidet med tiltak frå handlingsplanen er no utarbeidd, og ligg vedlagt.

Vedlegg:

- Tiltaksplan – oppfølging av forvaltningsrevisjon skuleskyss_status per april 2018.pdf

Tiltaksplan – oppfølging av forvaltningsrevisjon skoleskyss

Status april 2018

Bakgrunn og innleiing

- Skyss har over tid arbeidd med korleis organisere seg rundt dei viktigaste oppgåvene Skyss har ansvar for. I den samanheng har avdeling Trafikktilbod vore gjennom ei omorganisering, der det i juni 2016 vart bestemt at oppgåvene knytt til skoleskyss skal organiserast gjennom ei eiga faggruppe.
- Ny faggruppeleiar kom på plass 02.januar 2017. Faggruppe skoleskyss var derfrå etablert.
- Etter tilrådingane i forvaltningsrevisjonsrapporten vart ein handlingsplan utarbeidd og sendt over til kontrollutvalet 28.09.2016. Fristen for å setje tiltaka i verk vart sett til oktober 2017.
- På møtet i kontrollutvalet 29.11.2017 vart status på arbeidd med tilrådingar frå forvaltningsrevisjonen teke opp. På bakgrunn av at det framleis var noko arbeidd som stod igjen før alle punkt var ferdig gjennomført, bad kontrollutvalet om ein ny skriftleg status på punkta 1a, 2 og 3 levert innan 01.05.2018
- Per rapporteringsdato er alle tiltak i handlingsplanen ferdigstilt.

Oppsummering - tiltak og status

	Tiltak	Status
1.a	Utarbeide dokument som skildrar ansvarsfordeling og mynde mellom Skyss og samferdselsavdelinga	Ferdigstilt
	Utarbeide dokument som skildrar ansvarsfordeling og mynde mellom Skyss og kommunar	Ferdigstilt
	Utarbeide dokument som skildrar ansvarsfordeling og mynde mellom Skyss og operatørar	Ferdigstilt
1.b	Utarbeide dokument som skildrar arbeidsoppgåver og ansvarsfordeling for arbeidet med skoleskyss internt i skyss (inkl. stillingsbeskrivingar)	Ferdigstilt
1.c	Etablere rutinar som sikrar årleg revisjon av skysshåndbøkene og dokumentasjonen som ligg til grunn for sakshandsaminga i Cert	Ferdigstilt
	Etablere system for fordeling av innkomne søknadar knytt til skoleskyss	Ferdigstilt
	Etablere rutinar som sikrar at søknad om dispensasjon frå kravet i opplæringslova om fri skoleskyss for elevar i vidaregåande skole blir sendt kvart år	Ferdigstilt
	Etablere system for årleg gjennomgang og evaluering av hovudaktivitetane for skoleskyssområdet	Ferdigstilt
1.d	Etablere system for registrering, arkivering og oppfølging av innkomne klager.	Ferdigstilt
2	Utarbeide skriftlege retningslinjer for samhandling mellom Skyss og kommunane	Ferdigstilt
	Etablere fast(e) møtepunkt med opplæringsavdelinga knytt til samhandling om skoleskyss i vidaregåande skole	Ferdigstilt
	Etablere fast(e) møtepunkt med kommunane (t.d. årleg informasjonsmøte) knytt til samhandling om skoleskyss i grunnskolen	Ferdigstilt
	Opprette kontaktutval for skoleskyss i fylket	Ferdigstilt
3	Utarbeide retningslinjer for gjennomføring av årlege økonomiske analysar (t.d. ved bruk av nøkkeltal frå Cert)	Ferdigstilt
4	Avklare arbeidsoppgåver og ansvarsfordeling for ruteplanlegging av skysstilbodet	Ferdigstilt
	Avklare arbeidsoppgåver og ansvarsfordeling når det gjeld oppfølging av operatørar	Ferdigstilt
	Utarbeide retningslinjer for oppfølging av operatør	Ferdigstilt
	Stille tydelege kontraktskrav til operatørar ved bruk av underoperatør til utføringa av skoleskyss	Ferdigstilt

Tilråding 1. a

1. *Etablerer eit forsvarleg system etter § 13-10 i opplæringslova for styring, oppfølging og kontroll av skoleskyss i Hordaland fylkeskommune. Eit slikt system bør mellom anna innehalde:*
 - a. *Tydeleg avklart ansvarsdeling mellom Skyss og samferdselsavdelinga, mellom Skyss og kommunar og mellom Skyss og operatørar som Skyss har kontrakt med.*

Tilråding 1. a - tiltak og status

Tiltak: Utarbeide dokument som skildrar ansvarsfordeling og mynde mellom Skyss og samferdselsavdelinga

FERDIGSTILT

Eit dokument som skildrar hovudoppgåvene til faggruppe skoleskyss er utarbeidd. I mars 2017 overtok Skyss oppgåvene som tidlegare har vore utført av samferdselsavdelinga. Med dette er alt ansvar for skoleskyss samla hjå Skyss frå mars 2017.

Tilråding 1. a - tiltak og status

forts.

Tiltak: Utarbeide dokument som skildrar ansvarsfordeling og mynde mellom Skyss og kommunar

FERDIGSTILT

Ansvarsfordeling og mynde mellom Skyss (fylkeskommunen) og kommunar følgjer av opplæringslova. Skildring av praksis for fordeling av vedtaksmynde er tilarbeidd og vart oppdatert i skoleskysshandboka i juni 2017. Fordeling av økonomisk ansvar er også skildra i skoleskysshandboka.

Tilråding 1. a - tiltak og status

forts.

Tiltak: Utarbeide dokument som skildrar ansvarsfordeling og mynde mellom Skyss og operatørar

FERDIGSTILT

Kontrakten mellom fylkeskommunen/Skyss og operatør er det grunnleggande dokumentet som skildrar ansvarsfordeling og mynde mellom partane.

Avsnittet i kontraktane for bussoperatørar som gjeld tilrettelagt skoleskyss er analysert, tilarbeidd og forbetra for kvar nye kontrakt som er starta opp. Kontraktane med alle bussoperatørar i distriktet har blitt fornya sidan forvaltningsrevisjonen blei gjennomført i 2015. Alle relevante busskontraktar inneheld no forbetringar knytt til tilrettelagt skoleskyss.

For drosjeoperatørar som Skyss har direkte kontrakt med vert nye kontraktar signert i slutten av april 2018. Arbeidet med å førebu konkurransen starta hausten 2017 der anbods- og kontraktskrav har blitt gjennomgått i detalj og utforma for å enda betre tydeliggjøre ansvarsfordeling og mynde mellom Skyss og operatørar.

Tilråding 2.

- 2. Etablerer system og rutinar for samhandling med kommunane i samsvar med krav i regelverk og interne skildringar.*

Tilråding 2. - tiltak og status

Tiltak: Utarbeide skriftlege retningslinjer for samhandling mellom Skyss og kommunane

FERDIGSTILT

Skyss har sett i verk eit program for å forbetre kommunikasjon og samhandling med kommunane. Planen inneheld ein modell i 3-nivå for kommunikasjon: kommunekontakt for skoleskyss, skoleskyssamling for kommunekontaktar og kontaktutval.

Per dagens dato er alle kontaktar frå dei 33 kommunane stadfesta og kommunikasjon/samhandling ein-til-ein er allereie i gang.

Generelle retningslinjer for samhandling med kommunane er skildra i opplæringslova §13-4. Vidare detaljering av retningslinjer for samhandling mellom Skyss og kommunane blir ei av oppgåvene i programmet i dei forskjellige nivåa. Fram til detaljerte retningslinjer er utarbeidd som resultat av programmet, held Skyss seg til retningslinjer etter opplæringslova.

Tilråding 2. - tiltak og status

forts.

Tiltak: Etablere fast(e) møtepunkt med opplæringsavdelinga knytt til samhandling om skoleskyss i vidaregåande skole

FERDIGSTILT

Praksis for halvårlege møte med opplæringsavdelinga er etablert. Halvårlige møter er lagt inn i årshjulet og ansvar for å planlegge dei er lagt til dei relevante rollene i faggruppa og er skildra i stillingsbeskrivinga.

Siste samhandlingsmøte mellom Skyss og opplæringsavdelinga blei gjennomført 14.11.2017 og neste møte er planlagt i veke 21.

Tilråding 2. - tiltak og status

forts.

Tiltak: Etablere fast(e) møtepunkt med kommunane (t.d. årleg informasjonsmøte) knytt til samhandling om skoleskyss i grunnskolen

FERDIGSTILT

Årlege møter med kommunar og skolar er lagt inn i årshjulet. Ansvar for å planlegge møtene er lagt til de relevante rollene i faggruppa og er skildra i stillingsbeskrivinga.

Dei siste 2 årane har Skyss gjennomført informasjonsmøter for skolane med fokus på bruk av søknadssystemet Cert. Føremålet med informasjonsmøta var å friske opp kunnskapen om regelverk og forbetre kvaliteten på innhaldet i søknadsprosessen som igjen påverkar kvaliteten på planlegginga av skysstilbodet. Om lag 170 deltakarar frå 150 skolar deltok på informasjonsmøta i 2017 og 2018. Tilbakemelding frå deltakarene viser at meir enn 84% var svært nøgd med både innhald og gjennomføring av møta.

Ein årleg samling av kommunekontaktar for skoleskyss er ein del av programmet for å forbetre kommunikasjon og samhandling med kommunane. Samlinga er lagt til hausten 2018. Invitasjon vert sendt til kommunekontaktane første veka i mai.

Tilråding 2. - tiltak og status

forts.

Tiltak: Opprette kontaktutval for skoleskyss i fylket

FERDIGSTILT

Skyss har henta inn erfaring frå arbeid med kontaktutval frå samferdselsavdelinga og Kolumbus i Rogaland. Etter tilråding frå Rogaland har Skyss vore i kontakt med KS (kommunesektorens organisasjon) og har nytta KS sitt nettverk for å velje representantar til utvalet.

Skyss sendte i mars ein formell førespurnad til KS kor Skyss etter avtale bad om at sak om utveljing av representantar til kontaktutval for skoleskyss vart tatt opp på regionnettverkmøte 22.03.2018.

I eige møte med Fylkesmannen tidlegare i år, informerte Skyss om etablering av kontaktutvalet. Skyss sendte 23.03.2018 ein formell invitasjon til Fylkesmannen v/utdanningsavdelinga til å delta på kontaktutvalet for skoleskyss og bad om tilbakemelding om deltaking innan 20.04.2018.

Første møte i kontaktutvalet er lagt til mai 2018. Møter i kontaktutvalet er lagt inn i årshjulet. Ansvar for å planlegge desse er lagt til dei relevante rollene i faggruppa og er skildra i stillingsbeskrivinga.

Tilråding 3.

3. *Gjennomføre jamlege økonomiske analysar som kan leggest til grunn for ei realistisk budsjettering av forvaltninga av skoleskyss.*

Tilråding 3. - tiltak og status

Tiltak: Utarbeide retningslinjer for gjennomføring av årlege økonomiske analysar (t.d. ved bruk av nøkkeltal frå Cert)

FERDIGSTILT

Analysar av økonomiske data og oppfølgingsbehov er sett i verk gjennom at faktiske kostnader vert følgd opp og samanlikna månadleg mot budsjett. I tillegg vert ein årsprognose oppdatert månadleg.

Eit månadleg møte med økonomiavdelinga i Skyss vert gjennomført og er lagt inn i årshjulet. På dette møtet vert avvik i kostnader for skoleskyss for månaden som har gått analysert. Som eksempel er no ein årleg analyse av dei dyraste turane for individuelt tilrettelagt skoleskyss også lagt inn som aktivitet i årshjulet. For inneverande år er analysen starta og skal ferdigstillast i slutten av april.

Ansvar for gjennomføring av økonomiske analysar er lagt som oppgåve til faggruppeleiar og skildra i stillingsbeskrivinga.

Arkivnr: 2017/15170-14

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	58/18	04.06.2018

Selskapskontroll av Grieghallen IKS - Status i arbeidet ved Deloitte

Bakgrunn for saka:

I samband med sak PS 124/17 i møte i kontrollutvalet 29.11.2017 vart dette protokollert:

«Handsaming i møte

Line Johansen frå Deloitte presenterte den foreslåtte prosjektplanen for selskapskontroll av Grieghallen IKS og svarte på spørsmål frå kontrollutvalet.

Kontrollutvalet vart samde om innhaldet i prosjektplanen. Det betyr at punkt 2 i forslag til vedtak går ut.

Forslag til vedtak, men unntak av punkt 2, vart samrøystes vedteke

Vedtak

1. Kontrollutvalet bestiller selskapskontroll av Grieghallen IKS frå Deloitte AS, med utgangspunkt i forslag til prosjektplan og ev. innspel under drøftinga i møtet.
2. Det vert akseptert ein samla timeressurs på inntil det timetal som ligg i forslag til prosjektplan.
3. Det vert også akseptert opsjon på ev. presentasjon av rapporten i Hordaland fylkesting fakturert etter timeforbruk, inntil 6 timar.
4. Det er ønskeleg at Deloitte, i samband med at revisjonsrapporten vert send på høyring til fylkesrådmannen og selskapet, ber om at dei også tar stilling til korleis forslag til tiltak som ligg i rapporten bør prioriterast.
5. Kontrollutvalet ønskjer at revisjonsrapport er klar frå Deloitte si side innan utgangen av mai 2018, ferdig verifisert og med fylkesrådmannen og selskapet sin uttale vedlagt og/eller innarbeidd.»

Av den godkjende prosjektplanen går det fram at føremålet med selskapskontrollen er:

Føremålet med selskapskontrollen er å undersøke og vurdere Hordaland fylkeskommune si eigarstyring av Grieghallen IKS. Vidare er føremålet med selskapskontrollen å undersøke om selskapet har etablert system og rutinar for å sikre at selskapet driv i samsvar med vedtekter, politiske vedtak og regelverk, samt etablert ei organisering som sikrar ei god og effektiv drift.

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål er det formulert følgjande problemstillingar:

Problemstillingar knytt til fylkeskommunen si eigarskapsforvaltning:

1. I kva grad har Hordaland fylkeskommune etablert ei eigaroppfølging av selskapet i samsvar med etablerte normer for eigaroppfølging, samt eigne vedtak og rutinar?
 - a. I kva grad er det etablert ein eigarstrategi med mål og krav til selskapet?
 - b. Korleis har Hordaland fylkeskommune følgd opp selskapet, under dette mål og krav som eigarane har etablert for selskapet?

Problemstillingar knytt til drifta i selskapet:

2. I kva grad driv Grieghallen IKS si verksemd i samsvar med sitt vedtektsfesta føremål og andre sentrale mål som eigarane har sett for selskapet?
3. I kva grad er det etablert system og rutinar som sikrar at lovverket sine krav til god selskapsleiing blir etterlevd?
4. I kva grad har selskapet etablert ei føremålstenleg organisering og god internkontroll som omfattar:
 - a. Kontrollmiljø (organisering, leiing, ansvarsdeling, samhandling)
 - b. Risikovurderingar (mål, risikovurderingar og risikoreduserande tiltak)
 - c. Kontrollaktivitetar (system og rutinar for kritiske prosessar)
 - d. Kommunikasjon og informasjon i verksemda
 - e. Leiinga si oppfølging (oppfølging av drifta i selskapet)

Problemstillingar knytt til tilskot

5. Kva krav har Hordaland fylkeskommune sett krav i høve garanti som er gjeve til selskapet?

Kontrollutvalet i Bergen kommune, som den andre eigaren av Grieghallen IKS, vart også invitert til å delta i selskapskontrollen. Kontrollutvalet i Bergen kommune handsama førespurnaden i møte 26.09.2017 der det vart gjort slikt vedtak:

«Kontrollutvalget i Bergen ønsker ikke å delta i selskapskontrollen av Grieghallen IKS.»

I samband med statusrapportering i møte i kontrollutvalet 12.03.2018 vart det gjort slikt vedtak:

1. Ny frist for levering av revisjonsrapport for selskapskontroll av Grieghallen IKS vert sett til 25.06.2018.
2. Informasjonen vert teken til orientering

Drøfting:

Deloitte vil i møtet orientere om status og framdrift i prosjektet. Dei vert også utfordra på å ta opp med kontrollutvalet dersom dei ser tilhøve (raude eller gule flagg) som gjer at det bør gjerast endringar i bestillinga.

Konklusjon:

Dersom det ikkje kjem fram særskilte opplysningar, som t.d. krev justering ift. godkjend prosjektplan, vert det tilrådd at kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Arkivnr: 2017/13387-20

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	59/18	04.06.2018

Forvaltningsrevisjon av fråfall i vidaregåande opplæring -Status i arbeidet ved Deloitte

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet gjorde slikt vedtak i sak 110/17 i møte 30.10.2017:

1. *Kontrollutvalet bestiller forvaltningsrevisjon innan fråfall i vidaregåande opplæring frå Deloitte AS, med utgangspunkt i justert forslag til prosjektplan og ev. innspel under drøftinga i møtet.*
2. *Det vert akseptert ein samla timeressurs på inntil det timetal som ligg i justert forslag til prosjektplan.*
3. *Det vert også akseptert opsjon på ev. presentasjon av rapporten i Hordaland fylkesting fakturert etter timeforbruk, inntil 6 timar.*
4. *Det er ønskjeleg at Deloitte, i samband med at revisjonsrapporten vert send på høyring til fylkesrådmannen, ber om at han også tar stilling til korleis forslag til tiltak som ligg i rapporten bør prioriterast.*
5. *Kontrollutvalet ønskjer at revisjonsrapport er klar frå Deloitte si side innan utgangen av mai 2018, ferdig verifisert og med fylkesrådmannen sin uttale vedlagt og/eller innarbeidd.*

Av den føreslåtte prosjektplanen går det fram at føremålet med forvaltningsrevisjonen er:

«Føremålet med forvaltningsrevisjonen vil vere å undersøke i kva grad fylkeskommunen arbeider systematisk for å førebygge og redusere fråfall i vidaregåande opplæring. Under dette i kva grad årsaker til fråfall blir identifisert og i kva grad tiltak for å redusere fråfall blir sett i verk på både system- og individnivå.»

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisjonen formulert følgjande problemstillingar:

1. **I kva grad gjennomfører fylkeskommunen systematiske analyser av årsaker til fråfall i vidaregåande opplæring?**
 - a. Er det etablert føremålstenlege system for registrering og systematisering av sluttårsaker innanfor vidaregåande opplæring?
 - b. I kva grad blir det gjennomført analyser av årsaker til fråfall blant elevar i vidaregåande skule, og kva blir vurdert å vere dei viktigaste årsakene?
 - c. I kva grad blir det gjennomført analyser av årsaker til fråfall blant lærlingar, og kva blir vurdert å vere dei viktigaste årsakene?
 - d. I kva grad blir det gjort vurderingar av om det er variasjonar i årsakene til fråfall, til dømes knytt til geografi, avstand mellom heim og skule, studieprogram, skulestorleik, lærartettleik ved skulane, enkeltskular mv., og kva samanhengar er det eventuelt mogleg å sjå?

2. **I kva grad er det sett i verk føremålstenlege tiltak for å førebygge og redusere fråfall i vidaregåande opplæring?**
 - a. I kva grad er det sett i verk tiltak for å førebygge og redusere fråfall, og i kva grad er eventuelle tiltak basert på systematiske analyser av årsaker til fråfall?
 - b. I kva grad blir iverksette tiltak systematisk evaluert, for å vurdere om dei fungerer etter føremålet?
 - c. I kva grad blir erfaringsdeling og «beste praksis» systematisk nytta i arbeidet med etablering av tiltak for å redusere fråfall i vidaregåande opplæring?

3. **I kva grad er det etablert tilstrekkelege system for å følgje opp enkeltelevar eller lærlingar som er i faresonen for fråfall?**
 - a. I kva grad er det gitt felles føringar for korleis skulane, lærebedriftene og/eller andre aktuelle aktørar, skal identifisere og følgje opp elevar eller lærlingar som er i faresonen for fråfall?
 - b. I kva grad er det ei tydeleg ansvarsdeling når det gjeld oppfølging og tiltak ovanfor elevar i vidaregåande opplæring som blir vurdert å vere i faresonen for fråfall?
 - c. I kva grad er det ei tydeleg ansvarsdeling når det gjeld oppfølging og tiltak ovanfor lærlingar som blir vurdert å vere i faresonen for fråfall?
 - d. I kva grad blir retningsliner for identifikasjon og oppfølging av elevar og lærlingar som er i faresonen for fråfall følgt opp i praksis?
 - e. I kva grad er det etablert system for å evaluere om oppfølginga og dei ulike tilboda som oppfølgingstenesta (OT) tilbyr elevar/lærlingar i faresonen for fråfall, fungerer etter føremålet og bidrar til å redusere fråfallet?

Det er formulert slik avgrensing av dette prosjektet:

«Forvaltningsrevisjonen vil vere avgrensa til å omhandle arbeidet med førebygging og reduksjon av fråfall ved dei fylkeskommunale vidaregåande skulane i Hordaland, og private vidaregåande skular vil såleis ikkje vere omfatta av undersøkinga. I den grad fylkeskommunale tenester, som OT/PPT, også har oppgåver retta mot private skular og elevar ved private skuler, kan det likevel vere aktuelt i nokon grad også å omtale arbeidet med førebygging av fråfall ved private vidaregåande skular.»

I samband med at Deloitte rapporterte om status i arbeidet i møte i kontrollutvalet 18.12.2017 vart dette protokollert:

«Handsaming i møte

Forvaltningsrevisor Line Johansen frå Deloitte orienterte om status i arbeidet med forvaltningsrevisjon fråfall i vidaregåande skular og svarte på spørsmål frå kontrollutvalet.

Val av skular vart drøfta i utvalet. For å få ei grei spreining, nytta ein desse kriteria:

- Skular frå fem distrikt i Hordaland

- Både store og små skular
- Både yrkesfag og studiespesialiserande fag
- Både høgt og lågt fråfall
- Skule med elevar frå nabofylket
- Skule med internat
- Spesifikke ønskje

På denne bakgrunn ønskte utvalet at revisor ser nærare på desse skulane:

1. Årstad VGS
2. Åsane VGS – yrkesfag
3. Sotra VGS
4. Austrheim VGS
5. Rubbestadneset VGS
6. Voss VGS (internatskole)
7. Kvam VGS, avd. Øystese (Tidl. Øystese gymnas)

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Kontrollutvalet ønskjer at revisor ser nærare på desse 7 skulane: Årstad VGS, Åsane VGS (yrkesfag), Sotra VGS, Austrheim VGS, Rubbestadneset VGS, Voss VGS og Kvam VGS, avd. Øystese.»

I samband med at Deloitte rapporterte om status i arbeidet i møte i kontrollutvalet 07.05.2017 vart dette protokollert:

1. Arbeidet med forvaltningsrevisjonen av fråfall i vidaregåande opplæring vert ikkje klar til utgangen av mai, og levering vert difor utsett til 25.06.2018.
2. Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

Drøfting:

Deloitte vil i møtet orientere om status og framdrift i prosjektet. Dei vert også utfordra på å ta opp med kontrollutvalet dersom dei ser tilhøve (raude eller gule flagg) som gjer at det bør gjerast endringar i bestillinga.

Konklusjon:

Dersom det ikkje kjem fram særskilte opplysningar, som t.d. krev justering ift. godkjend prosjektplan, vert det tilrådd at kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar Informasjonen til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Arkivnr: 2017/17901-10

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	60/18	04.06.2018

Forvaltningsrevisjon innan beredskap på vegnettet - Status i arbeidet ved Deloitte

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet gjorde slikt vedtak i sak 8/18 i møte 05.02.2018:

1. *Kontrollutvalet bestiller forvaltningsrevisjon innan beredskap på vegnettet frå Deloitte AS, med utgangspunkt i forslag til prosjektplan og ev. innspel under drøftinga i møtet.*
2. *Ev. ny korrigert prosjektplan vert å sende sekretariatet innan 26.02.2018.*
3. *Det vert akseptert ein samla timeressurs på inntil det timetal som ligg i forslag til prosjektplan.*
4. *Det vert også akseptert opsjon på ev. presentasjon av rapporten i Hordaland fylkesting fakturert etter timeforbruk, inntil 6 timar.*
5. *Det er ønskeleg at Deloitte kjem med forslag til prioritering av forslag til tiltak som går fram av revisjonsrapporten.*
6. *Kontrollutvalet ønskjer at revisjonsrapport er klar frå Deloitte si side innan utgangen av juni 2018, ferdig verifisert og med fylkesrådmannen sin uttale vedlagt og/eller innarbeidd.*

Av den føreslåtte prosjektplanen går det fram at føremålet med forvaltningsrevisjonen er:

«Føremålet med forvaltningsrevisjonen vil vere å undersøke i kva grad Hordaland fylkeskommune oppfyller sitt ansvar for transportberedskap på fylkesvegnettet, under dette korleis beredskapsarbeidet er organisert og om det er utarbeidd system og rutiner for å følgje opp beredskapsarbeid på veg i samsvar med regelverk og overordna retningslinjer. Det er også eit føremål å undersøke korleis Hordaland fylkeskommune samarbeider med relevante aktørar som kommunar, Statens vegvesen, politi og transportaktørar når det gjeld transportberedskap.»

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisjonen formulert følgjande problemstillingar:

1. **Har fylkeskommunen avklart transportberedskapsbehovet i fylket?**
 - a. *I kva grad er det gjennomført risiko- og sårbarheitsanalyser knytt til transportberedskap på veg i Hordaland fylkeskommune, som gir oversikt over:*

- kva kriser som kan utløyse transportbehov,
 - kva typar transportbehov det dreier seg om, og
 - korleis transportberedskapen kan organiserast for å sikre at dei kartlagde behova blir dekt på ein hensiktsmessig måte?
2. **I kva grad har Hordaland fylkeskommune organisert arbeidet med transportberedskap på ein måte som ivaretek det ansvar og dei oppgåver fylkeskommunen har for sivil transport på vegnettet?**
- a. *I kva grad er det utarbeidd beredskapsplanar knytt til transportberedskap på vegnettet?*
 - *I kva grad er det utarbeidd planar for elevtransport ved eventuelle kriser og andre alvorlege hendingar som påverkar transport av elevar ved dei vidaregåande skulane?*
 - *I kva grad er planar for transportberedskap gjort kjent i organisasjonen?*
 - *I kva grad blir det gjennomført naudsynt opplæring og øvingar for relevant personale som er involvert i fylkeskommunen sin transportberedskap?*
 - b. *I kva grad har fylkeskommunen etablert system og rutinar for å sikre at arbeidet med transportberedskap blir følgt opp i samsvar med utarbeidde beredskapsplanar og krav i regelverk?*
 - c. *I kva grad har fylkeskommunen etablert tenlege system for varsling og kommunikasjon ved større kriser og ulukker?*
3. **Har fylkeskommunen etablert system for evaluering og kontinuerleg forbetring av transportberedskapen på vegnettet i etterkant av større kriser?**
- a. *I kva grad har fylkeskommunen etablert system og rutinar for å evaluere eiga handtering av transportbehov i samband med større kriser?*
 - b. *I kva grad blir det sett i verk naudsynte tiltak for å utbetre og styrke arbeidet med transportberedskap på veg som følgje av ev. gjennomførte evalueringar?*
4. **I kva grad har fylkeskommunen etablert samarbeid med relevante aktørar når det gjeld å sikre transportberedskapen på vegnettet?**
- a. *Har fylkeskommunen utarbeidd oversikt over kven som kan ha særskilte roller og oppgåver innan sivil transportberedskap, under dette oversikt over relevante transportaktørar, løyvehavarar mv.?*
 - b. *I kva grad har fylkeskommunen etablert samarbeid og inngått avtalar med aktuelle aktørar med omsyn til planlegging og utføring av transportberedskap, som t.d. kommunar, Statens vegvesen, fylkesmannen, politi, transportnæringa eller andre?*
 - *Er eventuelle samarbeid og avtalar som er inngått formidla til Samferdselsdepartement, i samsvar med gjeldande regelverk?*
 - c. *Blir det gjennomført årlige kontaktmøte med aktørar og samarbeidspartnarar som kan ha særskilte roller i den sivile transportberedskapen?*
 - d. *I kva grad er det lagt til rette for samhandling med andre fylkeskommunar knytt til transportberedskap på vegnettet?*

Det er formulert slik avgrensing av dette prosjektet:

«Forvaltningsrevisjonen er avgrensa til å omhandle fylkeskommunen sitt beredskapsarbeid knytt til transport på vegnettet i forbindelse med større kriser, som til dømes flaum, ras og større ulykker.»

Drøfting:

Deloitte vil i møtet orientere om status og framdrift i prosjektet. Dei vert også utfordra på å ta opp med kontrollutvalet dersom dei ser tilhøve (raude eller gule flagg) som gjer at det bør gjerast endringar i bestillinga.

Konklusjon:

Dersom det ikkje kjem fram særskilte opplysningar, som t.d. krev justering ift. godkjend prosjektplan, vert det tilrådd at kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Arkivnr: 2016/4239-60

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	61/18	04.06.2018

Rekneskapsresultat hittil i 2018 for kontrollutvalet

Bakgrunn for saka

Det er tradisjon at rekneskapsrapportar hittil i år for kontrollutvalet, ekstern revisor og sekretariat for kontrollutvalet vert lagt fram i fleire møter gjennom året.

Drøfting:

I dette møtet vil sekretariatet leggje fram rekneskapsrapportar hittil i 2018.

Konklusjon:

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalet tar rekneskapsrapportane til orientering.

Forslag til vedtak

Rekneskapsresultatet hittil i 2018 for kontrollutvalet, ekstern revisor og sekretariat for kontrollutvalet vert teke til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Arkivnr: 2015/11023-26

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet	62/18	04.06.2018

Gjennomgang av møteprotokollar

Samandrag

I denne saka er tanken at kontrollutvalet skal gjera ei vurdering av saker i møtebøker frå andre politiske utval i Hordaland fylkeskommune. Kontrollutvalet kan be om nærare informasjon om enkeltsaker og drøfte ulike problemstillingar som ein finn av særlig interesse i protokollane. Møtebøkene kan lastas ned frå heimesida til fylkeskommune, <http://einnsyn.hfk.no/einnsyn/Dmb/AlIDmb>

Kontrollutvalet vart i møte 9.11.og 18.12.15 samde om å dela jobben med å lesa gjennom møtebøkene før møta i utvalet slik:

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Fylkestinget	Inge Reidar Kallevåg
Fylkesutvalet	Ruth Grethe Ø. Eriksen
Utval for kultur, idrett og regional utvikling	Kristian Helland
Utval for opplæring og helse	Åse Gunn Husebø
Utval for miljø og samferdsel	Terje Kollbotn

Fylkestinget gav i møte 4.10.2017 Sara Berge Økland permisjon til 01.07.2017. Ruth Grethe Ø. Eriksen vart vald inn som nytt medlem i same periode. Eriksen tek over ansvar for gjennomgang av møteprotokollane frå fylkesutvalet i denne perioden.

Følgjande møteprotokollar er aktuelle å gjennomgå i dette møtet:

- Fylkestinget Ingen
- Fylkesutvalet 03.05.2018
- Utval for kultur, idrett og regional utvikling 24.05.2018
- Utval for opplæring og helse 15.05.2018
- Utval for miljø og samferdsel 15.05.2018

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane til orientering.

Besøksadresse: Agnes Mowinckelsgt. 5 - Postadresse: Postboks 7900. 5020 Bergen - Telefon 55 23 90 00

Direkte telefon 55239447 – Mobil 97505152 - E-postadresse: Roald.Breistein@hfk.no eller kontrollutvalet@hfk.no

Bankironr. 5201 06 74239 - Foretaksnr. NO 938 626 367 mva.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

PS 63/18 Referatsaker

NotatDato: 18.04.2018
Arkivsak: 2015/10348-29
Saksbehandlar: ingtakl

Til: Fylkesutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Status for spørsmål og oversendingsforslag i fylkesutvalet pr. 3.mai 2018

Oversendingsforslag, spørsmål og bestillingar til fylkesrådmannen.

Møte- dato	Sakark.nr.	Oversendingsforslag, spørsmål m.m.	Forventa svar til FUV
21.-22.02.2018	2015/1434	Skyss og nynorsk. Spørsmål frå Pål Kårbø, KrF	3. mai
21.-22.02.2018	2016/4130	Berekning av oppfylingsgrad VGS. Spørsmål frå Helge Nævdal, A	3. mai
21.-22.02.2018	2018/7986	Skyss og reiseliv. Spørsmål frå Sigbjørn Framnes, Frp	3. mai
21.-22.02.2018	2014/15627	Innfartsparkering – Åsane. Spørsmål frå Mona Røsvik Strømme, H	31. mai
11.04.2018	2018/7274	Utgreiing av «hjem-jobb-hjem». Oversendingsforslag frå Aud Karin Oen, SV	31. mai

Notat

Dato: 14.05.2017
Arkivsak: -2016/2330-23
Saksbehandlar: siggaard

Årsrapport Varslingsutvalet Hordaland fylkeskommune - 2017

Innholdsfortegnelse

Innleiing	2
Talet på saker som er mottatt etter varslingsrutinen.	2
Kva for forhold det har blitt varslet om.	2
Korleis saker om varsling har blitt handsama	3
Eventuelle eksterne varslingar til offentlige myndigheiter og/eller offentlegheit	4
Rreviderte varslingsrutinarrutinane	4
Andre merknader	4

Innleiing

Samansetjing av varslingsutvalet pr desember 2017:

- Seniorrådgjevar Bjørn Erik Linde leiar
- Seniorrådgjevar Stian Skår Ludvigsen
- Spesialrådgjevar Adeline Landro
- Lektor med till. I Sjur Inge Veim
- Sekretær: Seniorrådgigjevar Sigrid Helene Aardal

Nytt system for varsling «MittVarsel»

Fylkeskommunen har frå oktober 2017 prøvd ut eit nytt system for varsling, som eit supplement til dei varslingsvegane som allereie føreligg.

Systemet MittVarsel er ein webbasert varslingskanal som ligg på utsida av våre vanlege IT-system. Gjennom systemet kan ein senda varsel direkte til varslingsutvalet og etablere dialog om aktuelt kritikkverdig tilhøve, om ønskjeleg også anonymt. Systemet har også ei chat-funksjon som gjer det mogeleg å kommunisera med Varslar også anonymt om Varslar ynskjer dette. Mellom anna gir dette mogelegheit for tidleg avklaring av om noko er eit varsel eller eit avvik som bør forsøkast løyst gjennom andre kanalar i første omgang.

Hausten 2017 var portalen ny og det vart ikkje registrert varsel i systemet. I første kvartal 2018 er det motteke fleire varsel via portalen.

Talet på saker som er mottatt etter varslingsrutinen i 2017.

Varslingsutvalet i Hordaland fylkeskommune handsama i 2017 fire saker. To av sakene vart ferdighandsama av Varslingsutvalet i 2017.

Kva for forhold det har blitt varslet om.

Sak 1 og 2 - Manglande oppfølging av avvik i kvalitetsportalen

To av sakene er kopla mot opplæring i høve behandling av saker knytt til regelverk og rundskriv etc. Det er varsla om at dette er meldt i Kvalitetsportalen, men at avvika ikkje er blitt lukka gjennom melderutinane som ligg i det systemet.

Sakene vart undersøkt i linja og det vart gjeve ei tilbakemelding til varslingsutvalet i høve det som var varsla om.

Sak 3 - Påstand om gjengjelding som fylje av varsel.

Varslar sette fram påstand om at varslar var blitt utsett for gjengjelding som følgje av tidlegare varsel om kritikkverdige og ulovlige forhold ved arbeidsplassen. På denne bakgrunn vart det sett fram krav om oppreisning med heimel i Arbeidsmiljøloven § 2-5.

Varslingsutvalet hadde tidlegare handsama spørsmålet om varsling, og kom i 2016 til at det var varsla forsvarlig i saka, jf. Arbeidsmiljølova § 2-4.

Problemstillinga Varslingsutvalet skulle ta stilling til var om varslar hadde blitt utsett for ulovlig gjengjelding etter Arbeidsmiljølovens reglar.

Det rettslege grunnlaget for Varslingsutvalet sin handsaming av saka fyljer av reglane i Arbeidsmiljølova § 2-5 jf. § 2-4. Etter § 2-5 er gjengjelding mot arbeidstakar som varslar i samsvar med § 2-4 forbode. Dersom arbeidstakar legg fram opplysningar som gir «grunn til å tro» at det har skjedd ei uønskt handling i strid med

første punktum, skal det leggest til grunn at slik gjengjelding har funne stad, dersom arbeidsgivaren ikkje greier å gjere sannsynlig at dette ikkje har skjedd.

Vidare er det sentralt å avklara faktum. Varslingsutvalet gjekk grundig gjennom det skriftlege materialet i saka. Under dette mellom anna varslar sin utgreiing og Deloitte sin revisjonsrapport. I tillegg vart det gjennomført samtalar med Varslar. For å ivareta omsynet til kontradiksjon fekk den det var varsla på og høve til å uttala seg i saka skriftleg og gjennom møter med Varslingsutvalet.

Når Varslingsutvalet fann at faktum var tilstrekkeleg avklara i saka, vart dei konkrete påstandane vurdert. Eit sentralt spørsmål var om det var årsakssamanheng mellom dei konkrete handlingane som var framhaldne som rettsleg grunnlag for påstanden om gjengjelding og varslinga i saka.

Etter grundig gjennomgang og vurdering av faktum kom Varslingsutvalet oppsummeringsvis til at det ikkje var sannsynleg at dei episodane varslar meinte var gjengjelding kunne knytast til varselet. Det vart derimot sannsynleggjort andre konkrete årsakar til grunn for dei hendingane Varslar hevda var gjengjelding. Det var følgeleg manglande årsakssamanheng mellom det tidlegare varselet om kritikkverdige tilhøve i verksemda og dei episodane Varslar hadde presentert.

Varslingsutvalet sin vurdering vart presentert Fylkesdirektør økonomi og organisasjon som ein rådgivande uttale.

Varslar har etter det Varslingsutvalet kjenner til vald å ikkje gå vidare med denne saka, og saka vert vurdert som løyst.

Sak 4 - Krav om oppreising i samband med gjengjelding.

I denne saka hadde revisjonsfirmaet Deloitte i samband med revisjon av NDLA konkludert med at det ikkje kunne utelukkast at Varslar var utsett for gjengjelding som fylje av varselet.

Saka vart formelt meldt til Varslingsutvalet, men vart oversendt styre i NDLA, som rett mottakar av kravet for vidare behandling. Saka vart løyst gjennom eit forlik med Varslar og varslars advokat.

Korleis saker om varsling har blitt handsama

Innleiing

Varslingsutvalet i Hordaland fylkeskommune har i 2017 handsama motteke varsel i høve Varslingsrutinane i Hordaland fylkeskommune.

Varslar har fått melding om at varsel er motteke.

- Meldinga vert gitt formelt skriftleg via ePhorte når det gjeld saker som vert melde på papir eller e-post.
- Saker som vert meldt via MittVarsel, vil Varslar sjå status på gjennom å logga seg inn i portalen med unikt passord som vert tildelt ved oppretting av saka og fylje si sak der.

Avklaring av faktum

Varsla er handsama på bakgrunn av levert skriftleg materiale og som hovudregel med oppføljande samtale/ar med Varslar og eventuelle andre involverte etter konkret vurdering i kvart einskild tilhøve.

Leiar av Varslingsutvalet i samarbeid med enten sekretær eller einskilde andre i utvalet, har i dei einskilde varslingssakane sytt for at saka er blitt tilstrekkeleg opplyst. Dette gjeld både i høve til den som varslar og i høve til den- eller dei varselet omhandlar.

Det vert vurdert i kvart einskild høve kva undersøkingar som er naudsynte for å avklara faktum i saka. Både skriftlig informasjonshenting, telefonmøte og personleg møte vert nytta. Det vert utarbeida interne notat frå møta. Varslingsutvalet har eit lukka elektronisk område der ein kan arbeida med saksdokumenta.

Der handsaming av sakane av ulike årsaker tek lengre tid enn dei tre månadene som fyljer av hovudregelen for handsaming av varslings sakane, har varslar fått melding med grunngeving. (Varslingsrutinen pkt. 3.2 b).

Varslingsutvalet sin handsaming av det varselet gjeld

Når den innmelde saka vert vurdert som tilstrekkeleg opplyst, vert varslings saka endeleg handsama av Varslingsutvalet i formelt møte.

Varslar vil ved varsel om påståtte kritikkverdige tilhøve få melding når saka er handsama av Varslingsutvalet. Meldinga til Varslar vil opplyse om Varslingsutvalet sin konklusjon i saka.

Varslar vil så langt det er mogeleg bli informert om korleis saka vil bli handsama vidare for at det vareslet omhandlar skal bli retta opp. Mellom anna personalsakar vil av omsyn til teieplikt gjere at Varslar vil få avgrensa tilbakemelding når det gjeld detaljar om korleis saka vert løyst.

Påstand om gjengjelding

Ved påstand om gjengjelding eller trussel om dette som fylje av varsling, vil Varslingsutvalet om det er tenleg gi uttale i saka, jf. revidert rutine pkt. 6. Utvalet kan elles på oppmoding gje ei vurdering/ uttale om gjengjelding har skjedd, men utvalet har likevel ikkje avgjerande mynde i slike tilfelle.

Eventuelle eksterne varslingar til offentlige myndigheiter og/eller offentlegheit

Varslingsutvalet er ikkje gjort kjend med at det har vore slike saker i 2017.

Reviderte varslingsrutinar

Ved lov 16. juni 2017 nr. 42 i kraft 1. juli 2017, vart det gjort endringar i Arbeidsmiljølova. Rutinane for varsling vart derfor endra tilsvarande. Endringane i regelverket inneber mellom anna at innleide arbeidstakar har fått rett til å varsle og dermed vert verna mot gjengjelding som på lik linje med fast tilsette i verksemda.

Vidare er varslars rettsvern styrka gjennom reglar om teieplikt for tilsyn eller andre offentlege myndigheiter. Partane i ein varslings sak, inkludert arbeidsgivaren, har etter dei nye reglane ikkje rett til å få vite varslarens identitet når det er varsla til offentlege myndigheter.

Ut over dette er det gjort endringar i HFK sine interne varslingsrutinar for å sikre betre oppfølging av varslaren (nytt pkt. e, Sakshandsaming av varslarsaker). «*Uavhengig av om anten leiar eller varslingsutvalet går vidare med saka eller avsluttar denne, skal den som har varsla få tilbod om oppfølging...*».

Andre merknader

Varslingsutvalet har merka seg at det i fleire saker som er meld inn kjem fram kritikk mot HFK sitt interne system for Kvalitetssikring, «Kvalitetsportalen».

Kritikken gjeld for det fyrste at leiar ikkje tek tak i avvik som vert meld gjennom avvikssystemet.

For det andre opplever dei som registrerer avvik manglande attendemelding til den som har meld avviket om at avviket er tatt tak i og om avviket er løyst.

OVERSYN OVER SKATTEINNGANG

2018	INNBET 2015	%	INNBET 2016	%	INNBET 2017	%	BUDSJETT 2018	%	INNBET 2018	%	
JANUAR	362 489 275	12,2	367 916 412	11,7	388 181 037	12,3	393 636 000	12,0	404 194 952	12,3	10 558 952
FEBRUAR	21 363 785	0,7	21 064 845	0,7	20 202 435	0,7	22 962 100	0,7	21 801 381	0,7	-1 160 719
MARS	490 550 789	16,5	507 932 198	16,2	522 867 948	16,6	537 969 200	16,4	529 894 029	16,1	-8 075 171
APRIL	30 947 374	1,0	30 699 998	1,0	22 804 691	0,7	32 803 000	1,0	31 832 483	1,0	-970 517
	905 351 223	30,4	927 613 453	29,6	954 056 111	30,3	987 370 300	30,1	987 722 845	30,1	352 545
MAI	544 536 381	18,4	620 960 112	19,8	590 272 882	18,8	623 257 000	19,0			
JUNI	30 761 018	1,0	22 277 110	0,7	19 147 195	0,6	29 522 700	0,9			
JULI	342 393 532	11,6	349 983 216	11,2	359 859 010	11,4	373 954 200	11,4			
AUGUST	38 266 326	1,3	48 052 206	1,5	46 286 987	1,5	45 924 200	1,4			
SEPTEMBER	514 338 021	17,4	535 144 362	17,1	551 059 043	17,5	564 211 600	17,2			
OKTOBER	16 717 944	0,6	19 736 923	0,6	19 210 489	0,6	19 681 800	0,6			
NOVEMBER	544 216 460	18,4	591 966 910	18,9	587 285 454	18,7	610 135 800	18,6			
DESEMBER	25 752 779	0,9	21 513 327	0,6	19 058 418	0,6	26 242 400	0,8			
	2 962 333 684	100,0	3 137 247 619	100,0	3 146 235 589	100,0	3 280 300 000	100,0			

OVERSYN OVER SKATTEINNGANG

PS 64/18 Eventuell